

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ **Крагујевачке**

Година V, Број 228

Излазе четвртком

Цена **70** дин.

www.kragujevacke.rs

10. октобар 2013. године

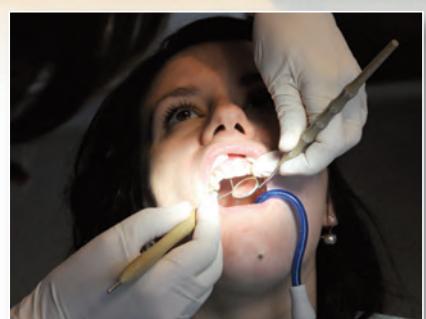
ISSN 1821-1550

9 771821 155019

ДР ПЕТАР ВЕСЕЛИНОВИЋ О БУЏЕТУ ГРАДА

Морамо да уштедимо 950 милиона

ПРОБЛЕМИ ЗАВОДА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ

Држава их отписала,
помаже им град

ЗДРАВСТВО ПАТИ ОД МАЊКА СПЕЦИЈАЛИСТА

Стари одлазе,
наследника нема

УГРОЖЕНА ПОРОДИЦА СА ПЕТОРО МАЛЕ ДЕЦЕ

Кров само што се не уруши

АВАНТУРА КРАГУЈЕВЧАНА ПО ЈОНСКОМ МОРУ

Једрење Одисејевим путевима

СТРАНА 8

СТРАНА 9

СТРАНА 13

СТРАНА 14

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.
SAMO 833 €/m² +PDV
GRATIS mesto

SMALLVILLE Kragujevac
Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
ВАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

AUSPUH SERVIS
PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIVIH SISTEMA
IMASAF KeilerAuto
M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž mir u kući
Refill M
Karadordeva 51, www.refill.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 6

OLYMPIC TRAVEL
034/33 57 37
www.olympic.rs
RANI BUKING

И АС међу транзиционим несрећницима

Године 1946. основано је Градско ауто предузеће које је имало један стари аутобус, три камиона и 27 запослених. Аутобус је служио за одржавање линија Крагујевац - Београд и натраг, једном дневно, док су за превоз путника по граду коришћени камиони са клупама.

То је био зачетак аутопревозничког предузећа у Крагујевцу, од 1961. године под именом „Аутосаобраћај”, или као да се данас све враћа на почетак од пре више од шест деценија. Додуше, садашњи „АС” има мало више од једног стогор аутобуса и три камиона и двадесет пута више запослених, међутим све делује тако да ће на његово постојање ускоро бити стављена тачка.

Прошле недеље „Аутосаобраћај“ изгубио је приградски превоз, пре неколико година градски и после свега остало му је нешто линија у међуградском превозу путника. То је апсолутно недовољно за живот предузећа са скоро 500 радника, јер само неколико аутобуса који се какотако „кортљају“ не може да „заради“ и за предузеће и за толики број запослених. „АС“ је, дакле, пред банкротом, а када ће се и како обавити његов „погреб“ сада је мање важно.

Тим поводом у граду су се усковитлаle политичке приче и страсти, наравно. Траже се кривци у локалној власти, а из ње се нуди другачија аргументација, при чему се тужна сторија о „Аутосаобраћају“ углавном своди на огољену и врло поједностављену фабулу, јер његово пропадање траје најмање петнаест година и у њему су учествовали бројни актери, што из саме фирме, што из „окружења“.

Најкраћа дијагноза за смртно оболелог пацијента могла би да гласи: предуго су га черупали многи који су били у прилици, овде је криминал био синоним за пословање, својевремена приватизација урађена је на лош начин, као на траци су се мењали руководиоци и „управљачи“, а нови радници запошљавани су углавном по моделу „ја теби, ти мени“.

Градска власт, која има обавезу да организује превоз путника у граду и приграду, очигледно је нереално веровала да „Аутосаобраћај“ може дастане на своје ноге, с том надом је

део дуга конвертован у власнички удео (пакет акција има и држава), али резултати су изостали. Још онда када „АС“ није успевао да се одржи у градском превозу требало је да буде јасно да му повртака више нема. Предуго су му даване нове и нове шансе, најчешће са објашњењем да је превише за град да још петсто људи остане на улици, међутим ни ти запослени, ни директори који су долазили и одлазили, нису нашли лек за опоравак.

Додуше, заказала је и држава као „сувласник“. Обећање да ће дати паре за отпремнине двеста радника није испоштовано. Тиме

се основни проблем „Аутосаобраћаја“ не би решио, јер шта би оних преосталих триста могли да раде са неколико аутобуса и дуговима до гуше, али би се бар донекле социјално збрињуо део запослених.

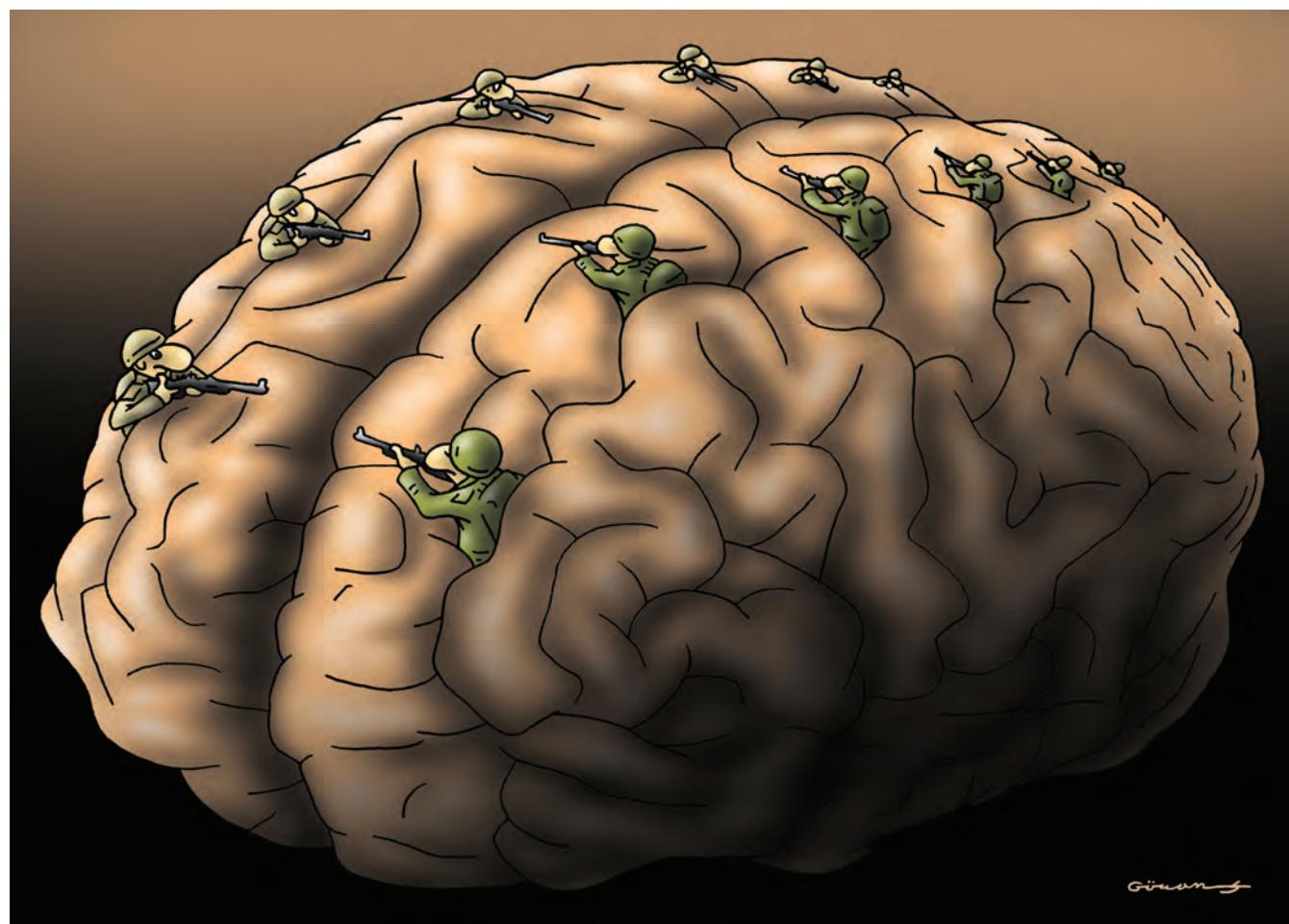
Биће прилика да се о „путовању“ у банкрот овог превозника још говори, али пост фестум и без неке велике вајде. Причаће се и о одговорности и одговорним, без илузија да ће бити ишта више од приче. Нажалост, највећа извесност је да ће „Аутосаобраћај“ бити још један на списку крагујевачких транзиционих несрећника. Тешко је рећи који по реду, нико их помно није бележио, и једино уз помоћ сећања и памћења могу се регистровати „жртве“ нашег пута у капитализам.

Шта је нестало и остало од „Заставе“ најбоље се зна. Шта је остало од некад моћне Индустрије „Филип Кљајић“, па - скоро ништа. Индустрија меса и конзерви „Црвена звезда“ покопана је у целости, нестале су три текстилна предузећа - „22. децембар“, „Ортотекс“ и „Диорк“, још

пре тога „Романија“, па „Кожа“ и фабрика кожа „Партизан“, од „Ељвода“ је остало само име, међу грађевинцима више нема „Казимира Вељковића“, „Ратка Митровића“ и „Рада“, међу трговинама „Србије“ и ПКБ-а... Шта је изостављено допишите.

Међутим, ту није крај. Шта ће бити са „21. октобром“, „Метал системима“, „Застава камионима“?

Привредна и пословна слика Крагујевца драстично је промењена и нема тога ко може доказати да је „ово данас“ боље од „оног јуће“. Мало је један „Фијат“ да то надомести, а најбоље мерило је број људи који раде. Данас је, нажалост, више оних који не раде. А најгоре у свему је - што тако није морало да буде и што транзиција друштвене својине ни по којој законитости, понапре економској, није морала да значи пропадање толиког броја предузећа. Тачније, она су пропала, али су се разни лепо овајдили. Ево, срећемо их сваког дана као представнике „нове класе“.

Карикатура: Горан Миленковић

СТИГОСМО И ДО ПАРОДИЈА

У наш политички живот и званично је ушла пародија. Незванично, она је овде одавно одомаћена, а прошле недеље потпредседник Канцеларије Заједно за Шумадију - УРС Саша Миленић пред новинарима је овом „изразу“ дао и официјелни тон (пародија је књижевна форма у којој се опонашају стилске карактеристике, манири и конвенције неког аутора или групе аутора са циљем да се учине смешним - по Википедији). Миленић је рекао:

„Да бисмо пародирали и извргли руглу њихово беспримерно понашање (примедбе СНС и ДС на цене обданишта - прим. ред.) најављујем нову акцију у Канцеларији ЗЗШ - УРС: покренућемо петицију према Министарству енергетике да се цена струје смањи за 50 посто. Није битно колико ће акција дуго трајати, нити колико

ће грађана да потпише. Битно је да се види колико је необиљно, политички неодговорно и друштвено опасно играти се популаристичком и идеологијом комунизма у времену кризе“.

Да ли је Миленић стварно мислио на ово за струју или је хтео само да покаже и „пародијске“ вештине још није одговарјено. Сигурно је да би одзив грађана за „оверу“ захтева да струја дупло појефтини био „изнад свих очекивања“, али би ефекти били исти као и у случају две градске опозиционе странке: напредњака који су грађанима нудили потписивање петиције за појефтиње обданишта и демократа који су то исто „спаковали“ у страначко саопштење. Цене остају исте - све док се не повећају, а политичарима су на располагању све форме општења, и међусобног и сајавношћу.

prozori i vrata
SUNCE
suncemarinkovic.com

Paket u boji

034/330-870
011/6300-541

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

ГРЕЈАЊЕ СВЕ ВЕЋИ ИЗДАТAK

Зима смрзва и новчанике

„Енергетика“ греје 19.000 крагујевачких породица, на мрежу „Србијагаса“ прикључено је 11.034, домаћинства, а остали се кад „загуди“ сназле грејући се на дрва, угљу, струју, лож уље... Свима је заједничко једно - кажу да је грејање скупо

Hад вешчу која је пре неколико дана стигла из Бање Луке многи су се замислили. Наиме, због све тањих новчаника бројна тамошња домаћинства још се нису снабдела дрвима за огрев, па уместо паре, приликом куповине, нуде половне аутомобиле, скuterе, косилице или телевизоре. У Шумадији није баш дотле дошло, али овдашњи продавци дрва и угља кажу да се криза и те како осећа. Мало је крагујевачких домаћина ове године огрев спремило током лета. Први купци, по речима продавца, стигли су тек прошле недеље, када су се јутарње температуре спустиле на нулу.

■ Угаљ скуп

Већ годинама се води полемика који је најисплативији начин грејања. Од 59.199 домаћинства, колико их у Крагујевцу има према попису из прошле године, нешто више од 19.000 греје „Енергетика“. На мрежу „Србијагаса“, кажу лајски подаци, прикључено је 11.034 домаћинства, али гас за загревање стамбеног простора користи око 2.000 мање, тачније 8.855. Остали се кад „загуди“ сназле грејући се на дрва, у-

гљу, струју, лож уље. Свима је заједничко једно - кажу да је грејање скупо. Да јефтиног грејања више нема проценује и Агенција за енергетику. Рачуница њихових стручњака каже да за загревање просечних 50 до 60 квадратра за дрва треба издвојити од 30.000 до 50.000 динара, за пелет до 55.000 динара, а за угљу од 43.000 до 46.000 динара.

Они који се греју на струју, уколико ТА пећи пуне само ноћу, платиће око 40.000 динара. Ако је, пак, одврну и током дана, то задовољство коштаће их скоро 50 одсто више. Грејање стана грејалицима или котловима за етажно грејање коштаће и до 110.000 динара. Загревање исте површине гасом стaje 54.000 динара, а лож уљем, које је тренутно најскупље, чак 175.000 динара.

Дрва су, дакле, и даље најефтинији енергент. Међутим, изгледа да онима који су принуђени да их користе то није велика утеха. Купаца је, кажу продавци код пijaце на Аеродрому, све мање.

ИВАН КОСТИЋ, ВЛАСНИК СТОВАРИШТА „СЛАВА ТРАНС“

- Метар продајемо за 35 евра, а са сечењем за пет евра више, али се људи више распитују него што купују. Ми бисмо можда и спустили цену, али нас у набавци коштају 30 евра, па немамо простора за неко појефтиње. Набавка нас кошта више него прошле године, али ни да подигнемо цене не можемо, јер народ нема пар. Проблем нам је и што су нам одредили нову локацију, за коју многи не знају. Одавде нас инспектори стално терају, али цаба да идео негде друго кад људи не умеју да нас пронађу, каже Горан, један од продаваца.

Ни на стоваришту огрева „Слава-транс“ у Авалској улици тренутно нема пуно муштерија. У овом моменту огрев набављају угљом синдикати и удружења, док је појединачних купаца мало.

- Продаја је драстично пала у односу на прошлу годину. Летос

готово да уопште нисмо имали посла. Муштерије су почеле да долазе тек када су пале температуре и то тек понеко. Нудимо могућност куповине на шест месеци чековима. Може се пазарити и преко административне забране, пошто имамо уговоре са готово свим фирмама у граду. Пензионери треба само да донесу пензиони чек, па ће рачун бити подељен на шест рата, али цаба - купаца готово да нема, вајка се Иван Костић.

Паду продаје свакако су допринеле и цене. Метар буковог дрвета на овом стоваришту стaje као и лани, 4.600 динара. Међутим, угљу је скочио од 500 до 1.000 динара. Тако тона најефтиније „колубаре“ сада стaje 7.000 динара, док се лане продавала за 500 динара мање. „Костолац“ и „ковин“ коштају 8.000 динара, а за „сушене вреоце“ и „штаваль“ треба издвојити 13.000 динара. Најскупљи су и даље „бановићи“, чија је цена читавих 15.000 динара.

Колико домаћин треба да одреши кесу ако се греје на чврсто гориво зависи од тога коју површину греје. Уколико планира да чељад потрпа у једну собу и заложи „смедеревац“ може да прође и са пет-шест метара дрва. Ако код себе има кеш то ће га коштати минимум 175 евра, плус сечење. У случају да плаћа на рате мораће да плати најмање 23.000 динара.

Они који су у куће уградили котлове на чврсто гориво за грејање ова зима коштаће око 700 евра. Наиме, за кућу од 150 квадратра у просеку је потребно десетак метара дрва и пет тona сировог или око две и по тоне калоричног мрког угља.

■ Гас и централно још скупљи

На помен зиме цвокоћу и они који се греју на гас. Савет Агенције за енергетику дао је у августу сагласност на одлуке 33 јавна снабдевача да повећају цене при-

родног гаса. Тако је већ 1. септембра гас у Србији поскупео од 1,9 до 6,4 одсто, у зависности од снабдевача. Крагујевчани који се греју на овај начин кубик ће, уместо досадашњих 42,56 динара, плаћати 45,13 динара.

Ово је, иначе, друго поскупљење ове године. Прво је било почетком године, по одлуци Владе Србије, када је цена по кубику порасла за 10 одсто. Колики ће ове зиме бити рачуни Крагујевчана који се греју на гас тешко је проценити. Салдо зависи од тога на којој температури воде да проводе време током зиме, али и да ли је објекат у коме станују добро изолован, како прозори дихтую...

Још жешће поскупљење смеше се суграђанима који користе централно грејање. За десетак дана Министарство енергетике требало би да преломи колико ће зиму бити већи рачуни које Крагујевчани плаћају за централно грејање. „Енергетика“ је предложила поскупљење за 17,9 одсто, док се локална самоуправа сложила са повећањем цене од 10 процената. У овом моменту цена, коју овдашња домаћинства плаћају, по квадрату је 79,7 динара, поскупљење од 17,9 одсто дотерало би је до 86,99 динара.

- Грејање стално поскупљује. Мислим да сваке године барем два пута топлана подигне цене. Рачун ми се за пет година устројује, а плаћати ми је остала иста. Више не могу само за грејање да за радим. Размишљам да потпуно искључим део куће јер више немам куда. Кућа од 150 квадратра кошта ме месечно око 12.000 динара, тврди један суграђанин.

Са повећањем од 17,9 одсто, каже рачуница, загревање 50 квадратра стамбеног простора коштаће власнику 4.350 динара. Како год да се греју Крагујевчани ће изгледа ове зиме јежити не само због хладноће већ и од цена грејања.

Марија ОБРЕНОВИЋ

ВРСТА	СТАРА ЦЕНА	НОВА ЦЕНА
Колубара (тона)	6.500	7.000
Вреоци (тона)	12.500	13.000
Штаваль (тона)	12.000	13.000
Бановићи (тона)	14.500	15.000
Дрва (метар)	од 35 евра до 4.600 динара	од 35 евра до 4.600 динара
Пелет (тона)		-26.000 динара

ДРВА КОД ПИЈАЦЕ НА АЕРОДРому

НОВИ ЕНЕРГЕНТ

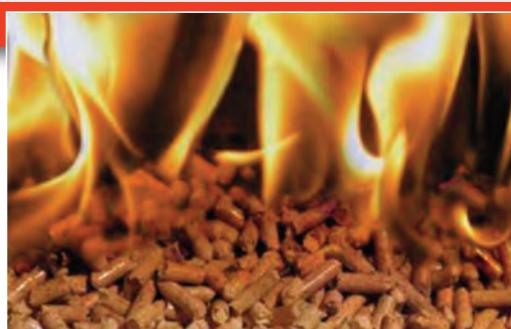
Пелет чист, али скуп

Пре неколико година у Србији се појавио нови енергент – пелет. Само у току прошле године отворено је још пет фабрика које га производе, па их сада има укупно 21. У питанju су облици који се добијају пресовањем струготине сувог, висококалоричног дрвета попут храсте, букве, јасена, граба или липе. Ради се о врло чистом енергенту, пошто од једне тоне остане највише десет килограма пепела.

Међутим, пелет је исплатив једино за грејање већих површина. Цена му је конкурентна са гасом и мазутом, док у односу на угљу и огrevно дрво кошта знатно више. Ипак, тражња на српском тржишту је, каже статистика, све већа. До прошле године готово цела производња пласирана је у извоз, док је ове године скоро половина производних количина продата на домаћем тржишту.

На стоваришту „Слава транс“ тона пелета кошта 26.000 динара.

- Набавили смо га први пут ове године. Крагујевачни се углавном само распитују за цену, али чини ми се да је овај вид грејања за наше прилике прескуп. Цена тоне

ПРЕСОВАНИ ЕНЕРГЕНТ ИСПЛАТИВ ЗА ГРЕЈАЊЕ ВЕЋИХ ПОВРШИНА

пелета, која је отприлике довољна за месец дана грејања, за већину суграђана је прескупа, каже Иван Костић, власник стоваришта „Слава транс“.

Грејање на пелет, по речима нашег саговорника, захтева и уградњу посебних котлова. Најјефтинији, из фабрике „Алфа плам“, кошта 150.000 динара. Може захрнати површину од 105 до 135 метара квадратних, а ниво потрошње креће се од 1,5 до 4,5 килограма пелете по сату.

На помен зиме цвокоћу и они који се греју на гас. Савет Агенције за енергетику дао је у августу сагласност на одлуке 33 јавна снабдевача да повећају цене при-

ИНТЕРВЈУ: ДР ПЕТАР ВЕСЕЛИНОВИЋ, ЧЛАН ГРАДСКОГ ВЕЋА

Морамо да уштедимо 950 милиона

Припремајући ребаланс буџета дошли смо до процене да бисмо планиране приходе морали да умањимо за 10 посто, што је око 950 милиона динара, а то значи да за толико морају да уштеде градске управе. Штедеће се у свим делатностима, али не линеарно, већ ће у школству, здравству и социјалним давањима уштеда бити мања, а у спорту и код субвенција, трошкова репрезентације и службених путовања већа

Разговарао Милош Пантић

Влада Србије на велика звона најављује мере за уштеде у државној каси, а слични проблеми муче и градски буџет Крагујевца. Због смањених прихода у односу на оно што је планирано припрема се ребаланс градског буџета који мора знатно да скреше потрошњу буџетских ко-рисника. Шта је све утицало на смањење градских прихода и на чemu ће све градска власт покушати да уштеди разговарамо са чланом Градског већа за економска питања и финансије, професором Економског факултета у Крагујевцу др Петром Веселиновићем.

Измена стопе пореза на зараде донеће смањење прихода градског буџета за око 400 милиона динара ове године, према ранијим проценама. Шта град може да учини да надомести овај губитак?

Мањак у укупном износу од око 450 милиона динара вероватно

неће моћи да се надокнади до краја године свим мерама које град предузима. Поред повећане наплате осталих прихода и повећаног броја запослених у првих осам месеци ове године, граду не преостаје ништа друго него да делује двоструко на тај мањак. Са једне стране да утиче на расходну страну, да деломично прави уштеде, а с друге стране да стимулисањем запослених и, можда, од 2014. године, повећањем стопе пореза на имовину, што нам законски преостаје, као и проширивањем пореске основице, само делимично надоместимо мањак који је настао смањивањем пореза на зараде са 12 на 10 посто.

Нажалост, вероватно ће у последњем кварталу 2013. значајно претрпети и инвестиционе улагања, пошто ће један део пројекта са последњег квартала 2013. морати да се пребаци у први квартал 2014. године. Не може ништа друго, све остало би био чаробни штапић.

Иначе, што се тиче дугова, они се уредно сервисирају закључно са

„ Нажалост, вероватно ће у последњем кварталу 2013. значајно претрпети и инвестиционе улагања, пошто ће један део пројекта са последњег квартала 2013. морати да се пребаци у први квартал 2014. године. Не може ништа друго, све остало би био чаробни штапић

могућност да се нешто са листе и заврши до краја године, али ће највећи део због недостатка средстава бити пребачен у први квартал наредне године.

Иначе, што се тиче дугова, они се уредно сервисирају закључно са

августом ове године, подједнако краткорочни дугови и ануитети дугорочних кредита. То нема директне везе са овим питањем, али индиректне има.

Порез на имовину у Крагујевцу је ове године повећан 35 посто,

иако је основица остала 0,2 посто. Какве ће ефекте на приходе градског буџета имати ово повећање?

Наплата пореза на имовину физичких лица већа је, иако је пореска основица остала на прошлогодишњим 0,2 посто, из разлога што је у одређеној мери увећана пореска стопа. Драстичнији пораст у овој години у односу на прошлу имао је порез на имовину правних лица и то за преко 150 посто. У овом случају не ради се ни о повећању пореске основице, ни стопе, већ о спровођењу репограма који је од ове године актуелан на нову целе земље. Повећан приход од пореза на имовину резултат је у значајној мери и повећања ефикасности наплате коју спроводи Пореско одељење.

Од Нове године најављено је укидање накнаде за коришћење градског грађевинског земљишта (градска рента) и њено спајање са порезом на имовину. Колико ова измена може да утиче на градске приходе?

Накнада за коришћење грађевинског земљишта такође је један од изврних прихода града. Планирано остварење овог прихода за 2013. године је 800 милиона динара, а закључно са септемврим наплаћено је 60 посто планираних средстава. Ова накнада се укида на крају ове године, након чега би требало да буде интегрисана у порез на имовину. Кључне промене односе се на утврђивање основице пореза на имовину, а то ће на локалу бити тржишна вредност земљишта коју ће локалне самоуправе бити у обавези да објављују једном годишње, сваког

СТРАНАЧКА ХРОНИКА

КАНЦЕЛАРИЈА ЗАЈЕДНО ЗА ШУМАДИЈУ – УРС: НЕПОСРЕДНИ ИЗБОРИ ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Јавни су интерес грађана Србије

На почетку нове парламентарне сесије, већ на првој седници јесењег редовног заседања НСРС, посланици УРС-а излазе са новом законодавном иницијативом: предлогом закона о непосредном избору градоначелника. Тиме желимо да потврдимо приврженост вредностима децентрализације и локалне самоуправе као права грађана, али и доследност у политичкој борби за модерно демократско друштво са поретком у чијем су центру грађани, рекао је на конференцији за новинаре Саша Миленић, потпредседник Канцеларије ЗЗШ-УРС и народни посланик.

Према његовим речима, све тзв. „велике политичке партије“ у Србији, од своје величине, на питању децентрализације и афирмације локалне самоуправе, показале су само велику недоследност. То се најбоље очитује у променама њихових ставова на тему начина избора градоначелника.

„Када је УРС покренуо највећу законодавну иницијативу грађана у историји српског парламентаризма, приложивши уз пакет законских предлога о децентрализацији и закон о непосредном избору градоначелника, али и више од пола милиона потписа грађана из целе Републике, тада је владајућа ДС одбацила овај предлог. Узалуд је парламентом одјекивала аргументација наших посланика да је право грађана да директно одлучују о првом политичком ауторитету своје непосредне животне и друштвене средине, да искруста потврђују да то даје изузе-

САША МИЛЕНИЋ

одборници изабрани са партијских листа међу собом бирају првог човека града.

Миленић тврди да ни СНС није била спремна да подржи њихов предлог, мада није крио да би му више одговарали непосредни избори, нарочито за градоначелника Београда. Из конфликта властитог интереса са драматуршком потребом негаторске кампање, да употребе лик Млађана Динкића који су ДС-ови спин мајстори већ искарикли за властите потребе, излаз су пронашли у немуштом ставу да опозиција не доноси законе објаснио је Миленић.

„Ми смо увек веровали да учешће у политичком животу обавезује партијске актере на борбу за јавни интерес и властита уверења, сис-

тематично и константно, а линија разграничења власти и опозиције јесте она промењива о којој одлучују грађани, већином гласова. Због тога нам није било тешко да делујемо као опозиција, још мање да вршимо власт, улазили смо у владе и из њих излазили, вођени логиком програмске борбе за проглашавање вредности, а не себичним интересом пређавања гласова под императивом грабежи за власт и очувања на њој. Због тога данас мислимо и говоримо исто што и пре две године: непосредни избори градоначелника су јавни интерес грађана Србије и борићemo се за то једнако непоколебљиво“, рекао је Миленић.

Али шта данас кажу тзв. „велике партије“? Све супротно ономе што су говориле пре само две године, тврди Миленић.

„Сада ДС тражи непосредни избор градоначелника, а СНС је против тога. Шта се то десило у овим ‘великим партијама’, нека крупна промена политичке филозофије и програмске оријентације? Јесмо ли то пропустили да приметимо партијске конгресе и већа на којима су извршиле ревизију властите идеологије? Јок, брате! Само су се замениле на позицији власти. Њихова партијска интима, интегритет ставова и доследност у политичкој борби толико су јаки да им се са променом политичког положаја мења укупна филозофија и схватање света. Захваљујући ‘великим политичким партијама’ у Србији постоје само две политичке филозофије: филозофија власти и филозофија опозиције.

Савршено је небитно ко је на власти. Залуд вам оно што опозиција обећава док је опозиција, јер ће говорити све томе супротно ако је доведете на власт. ‘Велике политичке партије’ служе само томе да би пуким постојањем очувале неизмењени континуитет односа моћи и симулацију плурализма и променљивости. Због тога је реална моћ и учинила да су баш то ‘велике политичке партије’, а да је главни проблем ‘уцењивачки капацитет малих политичких партија’. Оно што се ту назива уценом то је реални статус реформске политичке воље и права грађана у Србији“, рекао је Миленић.

Према његовим речима, УРС има решење. Враћамо у парламентарну процедуру наш предлог закона о непосредном избору градоначелника. Наш предлог је исти, данас у опозицији, као и пре две године, када смо били на власти. Право је грађана да постављају и смењују највиши политички ауторитет своје средине, истакао је Миленић.

„То афирмише демократију, јача локалну самоуправу, даје подстицај локалном привредном развоју. ДС тиме добија оно што тражи. СНС који сада каже да законе не ваља мењати пред изборе, задовољавамо следећим предлогом: унећемо у прелазне и завршне одредбе закона да он ступа на снагу годину дана од дана доношења. Кад прођу београдски избори. Тиме и локалне самоуправе по Србији добијају на времену да уподобе закону статуте градова. Јер није ствар у томе да политичке партије заговарају свој себични интерес и боре се за право политичке класе, већ да системски доприносе остварењу интереса грађана и унапређењу квалитета живота у Србији“, поручио је Миленић.

Српска асоцијација менаџера процењују да би у циљу компензације губитка од наплате накнаде за коришћење грађевинског земљишта основица за плаћање пореза на имовину требало да буде двоструко већа наредне у односу на ову годину

30. новембра. Локални приходи су већ смањени бројним претходним законским изменама по више основа, па ће укидање ове накнаде бити још један удар на буџете општина и градова. Учесници округлог стола који је организовала Српска асоцијација менаџера процењују да би у циљу компензације губитка од наплате накнаде за коришћење грађевинског земљишта основица за плаћање пореза на имовину требало да буде двоструко већа наредне у односу на ову годину.

Док се са једне стране приходи локалних управа смањују, на њих се пребацују све веће обавезе са нивоа државе, као, на пример, одржавање локалних путева, а најављују се веће обавезе и у противградној заштити. За сада реагује само Стална конференција градова и општина. Хоће ли се и Крагујевац огласити поводом овога?

Постоје најаве да ће се локални путеви поново вратити у надлежност државе. Свакако, ако се настави са предавањем обавеза локалним управама Крагујевац ће, као један од највећих градова, свакако реаговати.

За половину овог месеца било је најављено доношење ребаланса градског буџета Крагујевца због знатно мањих

прихода од плана, пошто је за првих шест месеци наплаћено само 31 одсто планираних годишњих средстава. Докле се стигло у припреми ребаланса?

Најпре ребаланса буџета се ради, а главна опредељења су следећа: да приликом израде финансијских планова корисници буџетских средстава расходе и издатке на месечном нивоу до краја ове године планирају на нивоу просечних месечних прихода буџета у првој половини ове године. Биће смањени и дискрециони расходи и то првенствено субвенције, дотације невладиним организацијама, трошкови за службена путовања, трошкови репрезентације, расходи за возни парк и пратећи трошкови.

Дозвољено је повећање плате запослених у градској управи за октобар у износу од 0,5 посто, што је већ планирано у буџету за ову годину.

Углавном, циљ је да се у буџету града направе одређене уштеде које су неминовне и које до краја године у маси треба да износе 10 одсто у односу на годишње планиране приходе. Како су укупни приходи буџета планирани на 9,48 милијарди динара, испада да треба да се уштеди око 950 милиона динара. То значи мању потрошњу за све кориснике буџета, али нећемо ићи линеарно. Мање ће се штедети на образовању, здравству и социјалној заштити где је реализација, односно потрошња у претходном делу

ОЧЕКИВАЊЕ ОД НОВИХ ВЛАДИНХ МЕРА

Нема шансе с привредом која је 60 посто у власништву државе

Данас када разговарамо (уторак, 8. октобар), најављује се објављивање економских мера Владе Србије за уштеде у државним буџетима. Шта ту може да се очекује и какве последице то може да има на локалне самоуправе?

Чињеница је да је наша економија, без обзира на двадесетогодишњи период транзиције, мало урадила у реформском делу када је у питању структуре привреде. Јер, данас је 60 посто српске привреде у државном власништву, а 40 посто у приватном, што се коси са правилима отворене тржишне економије. Отуда су и настали сви проблеми, дефицит од преко шест посто бруто домаћег производа. Неминовност је да поред одређених структурних промена и јачања привредног сектора морају да се направе одређене уштеде, пре свега у јавном сектору, што неће бити нимало лако, али не сме се заборавити и значајан одлив средстава по основу сиве економије у Србији. Процене иду и до близу 50 процената. Ако вам је пола националне економије у сивој зони, онда вам никакве уштеде и никакви кредити не могу помоћи.

Нажалост, у Србији свако ко није богат, он је сиромашан. Недостатак средњег слоја, од кога би се убрали и највећи приходи, представља наш највећи проблем. Зато ће сви порези, солидарни или неки други, обухватити мали број људи. У ситуацији када имате девет посто становништва који живе са мање од два долара дневно, што је линија сиромаштва, а исти број запослених и пензионера, фали вам маневарски простор на којој категорији становништва ћете моћи да штедите. Све мере које ће се предузети краткорочно неће моћи брзо да дају резултат, али ако се на њима истраје и створи јака привреда на предузетничкој основи, то ће дугорочно имати ефекте.

Да ли ће мере Владе Србије које предвиђају солидарни порез на плате запослених у јавном сектору изнад одређеног износа важити и за плате запослених у градској управи Крагујевца?

Важиће, и поред тога што се оне исплаћују највећим делом из сопствених прихода града.

Гледајући кретање прихода и расхода из неколико претходних година и прилив средстава од државних органа, локална самоуправа је сасвим близу становништва да буџет у 2014. години преусмери у такозвани програмски буџет и да се он у највећој мери пројектује на основу приходних показатеља, а мање на основу расходних, односно трошковних. Дакле, да видимо колико можемо да се протегнемо. Ја се надам да ћемо да истрајемо на томе.

ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА: ПРОПАДАЊЕ „АУТОСАОБРАЋАЈА“

Велика одговорност локалне самоуправе

Градско веће предвођено Верољубом Стевановићем, у намери да што пре реши проблем приградског превоза, донело је одлуку да раскине уговор са „Аутосаобраћајем“. Са фирмом за коју кажу да јој град не дугује „ни динара“, да су изненађени изјавама чланица релевантних синдиката да је за проблеме у овом предузети одговорна локална самоуправа.

Пропаст „Аутосаобраћаја“ започиње чувеним поклањањем акција тадашњем директору Драгану Поповском, који је за то и процесуиран. За директоре су постављани људи који се никада нису бавили саобраћајем и својом политиком руковођења допринели да фирму доведу до тоталне пропasti.

Зарад политичких циљева одређених странака, у овом случају странке Заједно за Шумадију (УРС), у „Аутосаобраћају“ су запослене воће навијачке групе „Црвени ћаволи“.

База из Станова измештана је у Белошевац у круг фирмe „Метал сервис“, у објекат који има капацитета за једва три возила. Разлог исељења је изградња тржног центра. За земљиште на коме су се налазили објекти крагујевачког аутопревозника једна страна компанија је на рачун ЈП Предузећа за изградњу града Крагујевца уплатила више милиона

је проузроковало огромне трошкове. Након тога су их гурнули у реструктуирање са неизвесним исходом, а лажна обећања им је давао и градоначелник.

Дозволили су да се удруже са превозницима из градова који су 200 километара далеко од Крагујевца, толерисали им шест месеци што приградске линије нису одржавали редовно и поред великог броја притужби грађана.

- Данас се градски чланци чуде како је „Аутосаобраћај“ пропао. Нису фирму упратили возачи, кондуктери и билетарке на аутобуској станицама, како тврде поједини, већ Верољуб Стевановић и Небојша Васиљевић, који су поставили руководство и Надзорни одбор предузећа као представнике града Крагујевца, највећег акционара са 24 посто акција истакао је Душан Обрадовић, председник Градског одбора Демократске странке, у свом обраћању медијима.

Демократска странка обећава грађанима Крагујевца, а пре свега запосленима у АС и предузећима са сличном ситуацијом, да неће дозволити даље уништавање градске имовине и да ће заштити радна места оних који су одговорно радили свој посао. У најкрајем року правним тим DC ће предузети законом прописане мере и проверити сваки детаљ у пословању овог предузећа.

Затим је одузета и локација у Улици Светозара Марковића, која је такође предмет кривичног поступка.

Руководство „Аутосаобраћаја“ подизало је кредите, самим тим су задуживали фирму, а ти исти кредити уплаћивани су на рачуне других предузећа (предузеће НРСО Д.О.О. у стечају, један од акционара крагујевачког АС).

Зарад популаристичке политike наречено им је да продуже све линије приграда до „последње“ куће у сваком селу, што им

Поштовани грађани,
У периоду од 4. октобра до 30. новембра 2013. године на територији Републике Србије спроводи се истраживање здравља становништва.

Молимо Вас да, уколико баш Вас посети тим анкетара, одвојите мало свог времена и омогућите да се истраживање спроведе и у Вашем домаћинству.

ХВАЛА НА ПОВЕРЕЊУ!

ОТВОРЕНО ПИСМО МИНИСТРУ ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
ПРОФ. ДР. ТОМИСЛАВУ ЈОВАНОВИЋУ

Учините нешто за спас школе

Удружење пензионисаних про- светних радника у Крагујевцу ре- довоно прати збивања у основним и средњим школама са циљем да на основу велиоког искуства својих чланова стеченог током радног ве- ка, саветима и сугестијама помогне активним наставницима у реа- лизацији наставних програма, ор- ганизацији ваннаставних и дру- гих активности у школи и ван ње.

Ово пишемо зато што је повер- ње у школе, рад наставника, објек- тивност оцењивања, квалитет и квантитет знања ученика доведен у питање, а ако тако јавност гледа на школу, онда се поставља питање да ли она може да задовољи потребе нашег друштва овог времена, али и шта то држава финансира ако је евидентан пад образовног нивоа. Сада не говоримо о поништавању мале матуре и хоћемо да то схва- тимо као један инцидент који се може да превaziђе. Више нас за- брињавају резултати које су ученици показали на пробном матурском и на поништењу малој мату- ри. Зар држава која финансира школе може да се задовољи ако се у некима од могућег броја бодова освоји само двадесет и пет посто или у просеку око педесет посто поена? Како се може разумети да од огромног броја одличних и Ву- коваца у Крагујевцу на матурском испиту само један ученик освоји максималан број бодова. У каквом односу стоје резултати на матури и оцене ученика у сведочанству о- смог разреда и Вукове дипломе?

Када је реч о малој матури, да додамо још и ово:

— она мора бити озбиљно схваће- на као прекретница у избору зан- имања и поуздан показатељ и уче-

нику и родитељу који пут ка будућ- ности изабрати;

— она не сме да сруши достојан- ство испита јер каква се порука ша- ље и ћима и родитељима ако може да се положи без иједног тачног одговора. Такву матуру не треба организовати!

Верујемо да је Форум београд- ских гимназија, који Вам је послао писмо у коме захтева да се Вукове дипломе укину, има баш то у виду, да је та диплома деваљвирана, да она више изражава социјани статус родитеља ученика, да је ствар друштвеног престижа, а не да одме- рава интелектуалне способности, квалитет и квантитет знања носи- оца дипломе Вук Каракић. Форум тим захтевом вероватно жели да очува достојанство имена те дипло- ме и изворне намере због чега је шездесетих година прошлог века и уведена. Те разлоге Форума бео- градских гимназија вероватно пот- крепљује и сазнање да се оцене, ис- пити и дипломе купују, да се на сумњив начин често долази до док- тората, па се са правом захтева да се у ову делатност уведе ред.

Имајући то у виду и оно рече- но у вези са матуrom, из најљуд- скијих разлога, ни са чим другим мотивисани, осим најдубљим е-тичким вредностима и жељом да школа и наставници буду достојни своје професије и искреног служе- ња будућности својих ученика и на- рода у целини, предлажемо Вам следеће:

1.

a) Вукову диплому не треба уки- дати, али зато треба њену вред- ност и значење вратити на почет- не намере на основу којих је у-

становљена. Она је установљена за изузетан општи успех у уче- њу и владању, што је дефиниса- но Законом о дипломама још у марта 1966. године.

b) Предузети све неопходне мере да они који су је дискримини- сали у томе буду спречени и да им се јасно стави до знања да је то нечако са становишта бриге за будућност ученика, народа и угледа школе.

b) Из претходног произлази да рад на- ставника и школе као институције треба разумно контролисати и повратити поверије у школу као озбиљну институцију.

2.

a) Малу матуру задржати и добро осмислити, а све детаље око ње- не организације уредити правил- ником како би се избегла лута- ња, недоумице и њено спрово- ђење на јединствен начин уре- дити за целу државу.

Наше Удружење на основу и- сторијских особености, карак- тера и менталитета нашег наро- да, искуства у организацији школе, наставе и испита, а имајући у виду резултате које су школе и школски системи постизали у подизању образовног нивоа у претпрошлом и прошлом веку, сматра да понешто што се показа- зало у ранијим периодима као добро треба, уз нужне промене, применити и сада. То није про- сти традиционализам, већ по- штовање позитивне традиције која у овом времену може да се примени са циљем да се уочене слабости искорене.

b) Предлажемо да се на малој мату- ри полажу следећи предмети: a)

МИНИСТАР ТОМИСЛАВ ЈОВАНОВИЋ

Српски језик и књижевност (пи- смено и усмено), б) Математика (пи- смено и усмено), в) Страни јез- ик (пи- смено и усмено или само усмено). г) Историја (усмено). Чини нам се да није потребно по- себно облагати овај предлог јер је готово очигледно шта се њи- ме жели постићи. Али, ипак не- ће бити с горега да кажемо:

- Предметима Српски језик и Историја треба младе држати у близини карактеристика (иден- титета) народа коме припадају;

- Математичка и информа- тичка писменост је императив о-

вог времена и то је толико очигледно да то не треба објашњавати;

- Страни језик је услов за наше отва- рање према свету, али и његово позитивно дејство на наше дру- штво. (Ми иначе ми- слимо да ће сви о- бразовни системи морати да имају три о- слонца, а то су: ма- терњи језик, матема- тика, страни језици). в) Организацију и испит треба да надгле- дају изасланици Ми- нистарства просвете како би се уједначили критеријуми оцењивања, обезбедила валидност испита, по- дигла одговорност директора и наставника и избегле било какве сумње у регу- ларност испита.

г) Теме за писмене задатке и задатке из математике треба да одреде ак- тивни наставника одговарајућег предмета уз присуство изасла- никова и директора школе. Те задатке запечаћене чува директор и за њихову тајност он одго- вара. То важи и за питања за у- смени део испита, тј њих сас- тављају активи и по три распо- ређују на цедуљице. Испитна питања на цедуљицама оверава директор и чува их до почетка испита. На усменом испиту, као и приликом прегледања писме- них задатака, изасланик Мини- старства будно прати одговоре и

ЛИЧНИ СТАВ

Шумадија ДЕС - за сада без доброг назива

Пре рата нисмо имали ништа, а онда су дошли Немци и уништили су све

Брана Црнчевић, 1973.

Нема житеља Крагујевца ко- ји није чуо за деценијску а- гонију предузећа Шумадија д.о.о. — у реструктурирању, које за- пошљава особе са инвалидитетом, иначе познатијем под старим нази- вом Шумадија ДЕС. Вишемесечни штрајкови због неисплаћених зарада, укључујући и штрајкове глађу, оставили су разорне последице по здравље људи, али и имаћ преду- зећа код пословних партнера и купаца.

Дневни лист "Глас јавности" од 18. јула 2003. године, дакле пре јед- не деценије, извештава: "Тридесет радника Шумадије ДЕС осам дана су штрајковали глађу захтевајући решавање статуса предузећа и ис- плату 15 неисплаћених зарада".

Иначе, опште је позната чињени- ца да је предузеће за 20 година про- менило 24 директора, али Гинисов рекорд држи човек коме је био довољан само један радни дан на о- вом радном месту да би изнео од- ређена запажања. О томе недељник "Независна Светлост" од 15. априла 2004. године, у чланку "Ди- ректор за један дан", наводећи ре- чи "краткотрајног" директора, пи- ше: "На посао долази када ко хо- ће и са њега одлази када се коме прохте... Штрајкачи траже да им се исплате незарађене плате... ДЕС Шумадија је у прва три месеца ове године (2004.) имала реализацију

од 1,3 милиона динара, а да би до- били какве такве плате морали су да зарађују најмање три-четири милиона динара месечно. Они су у децембру добили паре од држа- ве и тај новац је отишао за плате. Већ после Божића заборавили су да су примили неке паре и поново кренули у штрајк и блокаде путева... Покајао сам се што сам уопште конкурисао за место директора у ДЕС-у, у коме влада анархија и у коме су потпуно поремећени међу- људски односи. Да је тако показу- је и податак да они раде до 14 са- ти, а око 15 сата сам видео да лу- ди у круг Шумадије (ДЕС) улазе и излазе како ко хоће. Бојим се да се не разнесе и оно мало шта је оста- ло..."

Нешто другачију тачку гледи- шта изнела је државна секретарка у Министарству рада Стана Божко- вић, а то је пренео дневни лист "Ало" од 17. септембра 2013. годи- не под насловом "Зверска пљачка инвалида". Том приликом је опту- жила бивше руководство "да је по- крало ту фирму и задужило је за 151 милион динара, да је довело пред- узеће на руб пропasti, да је покра- дено све што је могло да се понесе, укључујући сав бакар у погонима који је препродат". Такође је рекла да "нико од представника бивше власти претходних година није до- шао у Крагујевац да се позабави ста-

њем у коме се налази предузеће, а представнике локалне самоуправе је оптужила да чекају да фирма про- падне да би дошли у посед атрак- тивне локације".

На крају поентира: "Згрожена сам због пљачке школа, забавиша и болници, али пљачка инвалида је нешто чиме сам запањена јер нисам веровала да су у бившој власти се- деле и такве звери које су инвали- дима узеле једину корицу хлеба пружену и од ионако упропаштене државе. Ови људи који већ пате самим тим што не могу ни да хода- ју, ни да потрче, ни да живе без ту- ће помоћи, доживели су пљачку ко- ја је гора и од метка неког крими- налаца, њима је бивша власт украда- могућност голог опстанка".

По подацима из завршних рачу- на предузећа за период 2005 – 2012. година евидентно је стално пословање са губитком. Трачак

наде у будућност појавио се 2011. године, када су забележени рекордни пословни приходи од око 58 милиона динара, што није остварено ни пре ни после тога, а у односу на претходну годину губитак је више него преполовљен. Једанаест пла- та, иако минималних, исплаћива- но је редовно.

Онда је држава, при крају 2011.

године, променила правила "у то- ку утакмице", тако што је уместо месечних субвенција за сваку осо- бу са инвалидитетом то преиме- новала у рефундацију. У преводу: Зарадите плате на тржишту, а др- жава ће вам рефундирати новац за инвалиде када буде имала паре, по- некад и са више од два месеца ка- шњења. Наравно, да је Шумадија ДЕС могла да заради комплетне плате на тржишту не би јој биле по- требне ни субвенције ни рефунда- ције. Такав "глогов колац" преду-

зима и ноћима шетале десетине

спречава извесна намештања резултата. Ово треба да буде у функцији уједначавања критеријума оцењивања, али и подизања одговорности и наставника и школе за успех својих ученика. То ће их обавезати да током школске године воде рачуна како реализују програм предмета који предају и како оцењују ученике. Нажалост, ово је нужно с обзиром на стање које је у многим школама присутно, а намера је да се подигне квалитет знања и постигне максимална одговорност при оцењивању ученика. Да смо у праву сведочи чињеница да велики број ученика тражи помоћ приватних наставника, а то родитеље много кошта.

3.

Ценећи актуелно стање у школама у свим аспектима њеног деловања, а с обзиром на њену улогу подизања нивоа образовања грађана, наше Удружење је слободно да Вам предложи и следеће:

- a) Редефинисати улогу школских управа и претворити их у институције које ће вршити контролну и педагошко-инструктивну функцију са циљем подизања квалитета рада сваког наставника. Неке наставнике треба подучити како да стручније раде, а некима треба ставити до знања да више не могу да се неодговорно, нестручно, професионално недопустиво понашају у раду са ученицима.
- b) За надзорнике у школским управама треба бирати најбоље наставнике – практичаре, стручно компетентне са високим личним и професионалним моралом.

Надзорници би током целе године обилазили наставнике, указивали на пропусте, афирмисали оно што је добро, па на крају школске године дали објективне оцене наставнику. Оцена би требало да утиче на темпо напредовања у стручју, што би морало и материјално да се валоризује (слично некада

шњим кретањем из нижег у виши платни разред), али и отворити могућност да онај који не ради како треба да може изгубити посао у струци.

Члановима нашег Удружења чини се да ако ово не буде прихваћено, или нешто овоме слично, не треба се надати нечим бољем у области образовања.

4.

Сматрамо да треба поново прогледати све законе, упутства и правила из области образовања и променити све оно што смета да школа буде озбиљна и добро организована институција. Читав низ разних права ученика дефинисаних уредбама не доприноси химанизацији односа у школи већ, напротив, стварању хаотичних ситуација, подстиче се нередово долажење на наставу, охрабрују се родитељи и ученици да се арогантно, агресивно, држко понашају, не поштују наставнике, насрђу на њих и вербално и физички. Школа и наставници у таквој ситуацији не могу да делују високо, често подлежу притисцима дају високе оцене на незнање, незаштићени су, често изврнути руглу, непоштовању и постојају жртве насиља.

Овога пута не говоримо о лошем материјалном положају просветних радника, о малом издвајању за подизање технологије образовања, јер сматрамо да је то у домену деловања синдиката просветних радника, али ту чињеници не замерамо зато што знамо да само материјално слободан наставник може максимално добро да извршава своје послове.

Господине министре, ово написано и предложено учињено је по диктату наше савести и жеље да нам школа буде боља, да васпитава часне, поштене високообразоване људе, да буде, како смо већ рекли, научна и морална узданица нашег народа.

*Удружење пензионисаних просветних радника Крагујевца,
председник Милан М. Ђокић*

људи по фабрици без икакве контроле!

Вљавали и "здрави" радници. И да би галиматијас био још већи, здрави су углавном радили, а већином су штрајковали инвалиди, међу којима и лица са "психичком ометеножшћу" првог и другог степена. Након свега, држава уплаћује субвенције инвалидима-штрајкачима, а здравима практично поручује - да се снађу!

Осим тога, штрајкачима нико и никада није успео да објасни да се „опрема за камповање“ не може недељама држати испред канцеларије директора, а чим се одатле уклони нови купци и пословни партнери ће одмах да "навале" са уплатама аванса, довожењем сировина за даљу обраду и куповином robe са фабричких залиха.

Тачно је да Шумадија ДЕС нема препознатљив производ који би правила у великим серијама. Нема га ни друго крагујевачко предузеће - Графопромет, које такође запошљава особе са инвалидитетом, али му то ни мало није отежавајућа околност да послује позитивно.

Борба у тржишној привреди је суррова, без обзира да ли су предузеће основали омладинци, инвалиди или здрави људи! А постоје и радни нормативи. Нема тог профитабилног посла ако се, примера ради, један производ уради за три сата, а конкуренција то учини за дупло мање време.

Када неко предузеће годинама не послује добро, прво помислимо на директора као могућег кривца. Али, ако 25 узастопних директора нису добри, има ли нешто и до колективе?

У сваком случају, историја се понавља. Проблем је у томе што нема више времена за понављање.

*Слободан Лазић,
бивши председник Скупштине
предузећа Шумадија г.о.о. -
у ресервиранију*

КАКО ПРОВЕРИТИ ДА ЛИ ЈЕ ПОСЛОДАВАЦ УПЛАТИО РАДНИ СТАЖ

Радна књижица није доказ о стажу

Сви грађани који имају обавезно социјално осигурање и важећу личну карту могу на веома једноставан начин да утврде да ли им послодавци редовно уплаћују радни стаж и у ком износу. Ову проверу могу извршити на шалтеру Филијале Фонда ПИО или, уколико имају могућности, електронским путем. Довољно је да укуцају матични број и ПИН код на сајту Фонда ПИО и да добију све потребне информације. Осим података о плаћању доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, могуће је видети и да ли сте пријављени, односно одјављени и с којим датумима, као и да ли су евентуалне промене ажуриране у бази. Увид у те податке може се остварити неограничен број пута, и то без надокнаде.

Иначе, раније су овакви подаци били теже доступни, па су многи долазили у ситуацију да до одласка у пензију не знају да им недостаје радни стаж, али у последњих неколико година, што потврђује и директор Филијале Фонда ПИО у Крагујевцу Миодраг Николић, рад ове установе је знатно унапређен.

Грађани последњих година у све већем броју користе ове могућности, па је то разлог што све ређе долазе у непријатну ситуацију због сазнавања да имају „рупе“ у стажу.

Лакше је кад се плати

У филијали Фонда ПИО кажу да је већ дуже време провера уплате стажа веома поједностављена и доступна грађанима. Има оних који стално долазе и траже листинг, нарочито ако раде код приватника, али проблем је у томе што се доказ о стажу доставља по завршним рачуницама за претходну годину. Дакле, они који би одмах по запослењу хтели да провере да ли им послодавац плаћа доприносе то могу да сазнају тек наредне године.

Уколико, пак, када добију листинг установе да нешто није у реду, да шалтера их упућују код инструктора матичне евиденције, односно виших стручних сарадника од којих сваки има базу података за одређене послодавце, па се тачно утврђује колико стажа и зашто недостаје.

- Постоје две ситуације и то када послодавац није платио доприносе и када их је платио, а није доставио М-4 образац, па не постоји информација о томе. Ова друга је знатно лакша, јер се брзо пронађе и утврди када је све плаћено. Уколико није уплаћен стаж, онда се осигураник мора обратити послодавцу или Пореској управи, објашњава Миодраг Николић

Највећи проблем настаје када они који рачунају да имају довољно стажа за пензију раскину радни однос, а да претходно нису проверили у Фонду колико тачно имају уписаног стажа. Тада се тешко може исправити уколико је нешто пропуштено.

ЈЕДНОСТАВНА И БРЗА ПРОВЕРА У ФОНДУ:
МИОДРАГ НИКОЛИЋ

Највећи проблем настаје када они који рачунају да имају довољно стажа за пензију раскину радни однос, а да претходно нису проверили у ПИО Фонду колико тачно имају уписаног стажа. Тада се тешко може исправити уколико је нешто пропуштено, каже директор Филијале у Крагујевцу Миодраг Николић

де шокантно, каже наш саговорник, или повратка нема.

Многи од таквих забораве да су својевремено, рецимо, узимали плаћено одсуство, били суспендовани с посла, а неки чак и у затвору, због чега им је стаж мањи од онога што мисле. Најчешће су веровали својој радној књижици, али основно правило је да радна књижица није доказ о стажу. Једини доказ је М-4 обрасац.

У неким случајевима, међутим, осигураник може сам да уплати не-достајући стаж приликом одласка у пензију. То је дозвољено само када није било прекида радног односа, а послодавац није уплатио доприносе за читав период, или када је неко окончао радни век и одлази на тржиште рада где такође траже да су уплаћени сви доприноси, па он може личном уплатом да надокнади оно што је пропуштено. У свим осталим случајевима није могуће уплатити недостајући радни стаж приликом одласка у пензију.

Два месеца до решења за пензију

Још увек, међутим, има грађана који имају проблема са уписом стажа било да су радили у некој од бивших југословенских република или да су у свом граду радили за фирму чије је седиште у некој од тих република.

- У првом случају, потребно је да се тачно утврди стаж који је неко остварио у другој републици. Ми саветујемо наше грађане да пре него што реше да оду у пензију, док су још у радном односу, затраже потврђивање стажа у републици у којој ради или су радили. Тада се лако завршава посао око пензионисања, јер у

противном то потврђивање може трајати и по неколико месеци, објашњава Николић.

У ситуацији када је неко радио у свом граду за фирму чије је седиште у другој републици тражи се од социјалног осигурања у тој републици да прибави податке о стажу и доставе овдашњем Фонду.

Наш саговорник наглашава да се сви ови послови веома брзо завршавају и да нема кашњења у доношењу решења за пензију. Чак 90 одсто предмета реше се у року од два месеца. Чека се једино када нешто пропуштено.

Међутим, и они који су у радном односу често су у ситуацији да им послодавци не уплаћују редовно доприносе, али тада једино могу да реагују у Пореској управи или да туже послодавца, али надлежности Фонда ПИО овде престају.

- Ми немамо ингеренције да утичу на рад Пореске управе. Они имају своје надлежности које произистичу из Закона о обавезном социјалном осигурању и ми се не мешамо у њихов посао, каже директор Николић.

Радници којима послодавци не уплаћују порезе и доприносе, а та квота је у Србији преко сто хиљада, тврде у Унији послодаваца Србије, немају готово никакав механизам заштите од бањатих газда, осим да туже државу, јер није на време гонила несавесне послодавце. Упућени саветују раднике и да не прихватају социјалне програме док им газде не повежу радни стаж.

Једино решење за раднике је да покрену судски спор против државе због тога што Пореска управа није на време гонила њихове послодавце који нису уплаћивали порезе и доприносе. Људи углавном или не знају за ту могућност или не желе да ангажују адвокате јер мисле да им се то не исплати, пошто су не ретко њихове фирме пропале и немају од чега да наплате. Подаци говоре да је само прошле године поднето преко осам хиљада прекрајашњих пријава због тога што послодавци нису плаћали доприносе својим запосленима, али нема података о томе колико њих је успело да оствари своје право да им се уплате доприноси.

Гордана БОЖИЋ

ШТА УРАДИТИ КАДА ПОСЛОДАВАЦ НЕ УПЛАЋУЈЕ ДОПРИНОСЕ

Суд као крајње решење

У случају да запослени утврди да послодавац не уплаћује доприносе неопходно је да прво контактира с послодавцем и захтева од њега да проведи да ли је уплатио доприносе, а да евентуално није доставио М-4 пријаву.

У случају да није уплатио доприносе, треба тражити од њега да испуни трајну законску обавезу и уплати дуг. Уколико то не учини треба упутити жалбу Пореској управи, која има инструменте да натера послодавца да уплати доприносе.

Уколико ни тада послодавац не уплати доприносе, следећа инстанца је Инспекторат рада при Министарству рада. Ако и тада не оствари своје право, једино што преостаје запосленом јесте да правду потражи на суду

(НЕ)РЕШИВИ ПРОБЛЕМИ У ЗАВОДУ ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ

Држава их отписала, помаже им град

Министарство здравља престало је пре више од годину дана да финансира зараде 38 стално запослених радника у Заводу за стоматологију, због чега се ова установа нашла у тешкој ситуацији. У помоћ је прискочио град, али је проблем само делимично решен

Да би се обезбедиле плате за 25 запослених у Заводу за стоматологију, чије зараде је престало да финансира Министарство здравља, Градско веће донело је одлуку да се из буџета издвоји два милиона динара до краја године за исплату 19 зарада, док ће се за преосталу суму побринути сам Завод. Ово је једини начин да стоматолози у Заводу наставе са радом, после одлуке Министарства здравља и Републичког фонда здравственог осигурања да се, без икаквог социјалног програма или критеријума, „отарасе“ 38 стално запослених, односно да исплаћују зараде за 130 радника, а да Заводу препусте да одлучи шта ће са осталима.

Након што се више од годину дана борио са насталим проблемом, менаџмент ове установе обратио се за помоћ Градској управи, како не би дошли у ситуацију да потпуно прекину са радом. У локалној самоуправи су им изашли у сусрет, али проблем је и даље остао нерешен.

■ Прекоброжно 38 радника

Средином прошле године Републички фонд здравственог осигурања и Министарство здравља, односно комисија за рационализацију, донели су одлуку да финансирају плате за 130 радника, иако је у том тренутку у крагујевачком Заводу било 168 стално запослених. Практично, требало је моментално, без икаквих критеријума или социјалног програма, отпуштити 38 људи или наћи решење да они и даље остану у радном односу.

- Нашли смо се у веома тешком положају, размишљајући кога оставити без хлеба. Само захваљујући запосленима и двема синдикалним организацијама успели смо да направимо некакав критеријум по коме су најважније биле године стажа проведена у овој установи. Задржали смо 38 људи, али у статусу неуговорених, односно прихватили смо да сами финансирамо њихове зараде, што је било веома тешко, објашњава директор Завода за стоматологију проф. др Ранко Голијанин.

За њихове плате требало је месечно издвојити преко два милиона динара, платити све комуналије и, што је најважније, набавити материјал за рад. Испоставило се да су расходи већи од прихода, пошто су месечни трошкови износи-

ГРАЂАНИМА ПОТРЕБНИ „ДРЖАВНИ“ СТОМАТОЛОЗИ, АЛИ ДРЖАВА НЕМА СЛУХА

ли преко три милиона динара, а приходи два, па је ова установа почела да послује са минусом. У овом тренутку, дакле после годину дана од доношења одлуке о редукованом финансирању, у Заводу је остало 25 неуговорених, јер су у међувремену неки отишли у пензију и њихове плате касне више од два и по месеца. За исплате преосталим радницима без уговора сада је потребно око милион и по динара месечно, али је још већи проблем што и даље недостаје новац за куповину

јер смо једини завод у Србији. Сви остали су у склопу домаћег здравља или факултета који покривају добар део њихових трошкова. Тренутно, у Заводу ради 50 тимова (лекара и сестара) и немогуће је да они месечно зараде 12,2 милиона динара и тако оправдају зараде које добијају из Фонда, а уз то и додатних два-три милиона за остале трошкове, тврди Голијанин.

Необјашњиво је, каже, да су према рачуницама Фонда здравственог осигурања за Крагујевац и око-

бављачи више не желе да испоручују робу док не буде уплаћен претходни дуг.

- Наши магацини су полуපразни и узимамо материјал дан за дан. Сваког дана смо у дилеми да ли да примимо плате или да купимо материјал за рад, а да не говоримо о дуговањима за грејање, струју воду, каже директор Завода.

Због тога су били принуђени, још прошле године, да се обрате локалној самоуправи за помоћ, али у то време, према важећем закону, град

„ Ранко Голијанин: Остали смо препуштени сами себи и у веома тешком положају, јер смо једини завод у Србији. Сви остали су у склопу домаћег здравља или факултета који покривају добар део њихових трошкова

ну материјала за рад, па је листа чекана, нарочито за протетичарске услуге, све дужа. Због тога старији од 65 година морају да чекају по седам, осам месеци да дођу наред за израду зубних протеза.

Током ових година дана, пословодство ове установе на све начине је покушавало да нађе решење, али су у Фонду и Министарству остало глуви на све њихове молбе и захтеве. О томе сведочи и податак да је послато преко 130 дописа, али је стигао само један одговор од Фонда, при чему су они остали на становишту да је све по закону и да је за потребе крагујевачког Завода довољно 130 запослених.

- Остали смо препуштени сами себи и у веома тешком положају,

лину потребна само два орална хирурга или, рецимо, само један парантолог. Уколико процене да је потребно више морају да их финансирају из сопствених средстава.

■ Град притекао у помоћ

Крагујевачка филијала Фонда здравственог осигурања сагледала је овај проблем и још пре шест месеци предложила Републичком фонду да смањи проценат оправданости на 85 одсто, што је реално могуће остварити, али ни до данас није стигао одговор на овај предлог. По свему судећи, тврди наш саговорник, Завод за стоматологију јуће у велики проблем наредној години, јер надлежни немају довољно слуха да реше ову ситуацију.

Већ сада се дугује више од два милиона динара за материјал и до-

није могао да финансира зараде здравствених радника, осим да помогне у опремању установа. Променом закона (у јануару ове године) скинута је забрана финансирања плате, али је руководство Завода сматрало да није фер пребацити лоптицу локалној самоуправи. Требало је да се редуковање броја запослених и обима зарада реши на нивоу државе, кроз социјални програм или нешто слично. Уместо тога, све је натоварено на леђа Заводу.

- На срећу, у помоћ је притекла локална самоуправа, која је имала слуха за овај проблем и договорено је да, колико је у могућности, град финансира зараде за 19 неуговорених радника, уз обећање да и остатак уврсти у буџет за наредну годину, каже Голијанин и дода-

ПРОБЛЕМ СА СПЕЦИЈАЛИЗАНТИМА

Плате касне два и по месеца

Велики проблем и, како каже директор Ранко Голијанин, најбољија тачка је и финансирање специјализација. Наиме, држава је одобрила специјализацију стоматозима, а Завод да сагласност и једва чека да се они врате, али ни они немају редовне зараде, нити примају надоканду за одвојен живот.

Разлог томе је што Завод није могао да их стави на листу уговорених, јер они не привређују и не могу да остваре одређени доходак, пошто су на специјализацији. Зато и деле судбину неуговорених радника. Док је било паре исплаћивана им је надокнада за одвојен живот, али не само да им се ни то не исплаћује него и њихове плате касне два и по месеца.

је да нису тачне приче да су напримали раднике па сада не могу да им исплате зараде.

За последње четири године пријмењена је једна докторка и једна сестра, сви остали су у радном односу најмање пет и више године. Међутим, за град ове величине потребно је још најмање 15 лекара и 15 сестара, за шта има довољно капацитета, али је то у овој ситуацији немогуће. Да град није преузео на себе обавезу да до краја године уплати два милиона динара за зараде неуговорених радника Завод би био у ситуацији да у року од пар дана престане да ради, тврди наш саговорник. Он мисли да се проблем може решити једино ако се држава, односно Министарство здравља, пријрежава законом и поново прихвати раднике без уговора, јер је претходно оно и одобрило њихов пријем у стални радни однос.

- Уколико би то учинили, ми бисмо имали могућност да све остало урадимо сами. Не треба да се коштају са 1.200 људи, колико има неуговорених радника на територији Србије, јер уколико сви они покрену тужбе, на које имају право, судски трошкови ће нам однедавно више него плате које треба да исплатимо. Да не помињем проблем јубиларних награда, којих се држава одрекла и сада и њих морамо да их исплатимо из сопствених средстава.

Свесни смо да је криза у држави, али би требало саслушати менажмент једне здравствене куће и заједнички га решавати. Ако је проблем у самом руководству, онда је он врло лако решив, али су проблеми финансијске природе и требало би да нам помогну, каже директор Голијанин.

Ако овако стање остане у наредној години биће још већих проблема. Већ сада је неизвесна набавка материјала, а постоји могућност затварања неких ординација. Тако, рецимо, ординација у Страгарима није радила више од годину дана, али је опет припомогао град, који је донео одлуку да финансира зараде два лекара и две сестре, па је ова стоматолошка ординација поново отворена.

За сада још увек ради 35 ординација, од којих 19 дечијих по школама, али је питање шта ће бити са њима наредне године и да ли ће Завод бити у ситуацији да их затвори или ће се наћи неко решење за овај проблем.

Гордана БОЖИЋ

ПЛАНОВИ

Хируршки блок у Хитној помоћи

Планирано је да по пресење Хитне помоћи у том делу буде направљен операциони блок у коме би се, осим редовне, радила и хирургија за децу са посебним потребама.

Пошто Завод нема хируршку салу за ову намену, такви захвати обављали су се у хируршком блоку Клиничког центра, како не би ову децу слали за Београд. У договору са КЦ „позајмљивали“ би повремено анестезиолога и анестетичара из КЦ, а све остало радили сами. Да ли ће ово што је замишљено бити и остварено зависи искључиво од тога да ли ће бити новца за реализацију ове идеје.

Ни Клинички центар ни Дом здравља немају довољно лекара специјалиста, за шта су, највише, крила поша законска решења која младим докторима не омогућавају да на време оду на усавршавање. То умногоме отежава рад ових установа, а пациенте доводи у ситуацију да дugo чекају на специјалистички преглед

Пише Јаворка Станојевић

Kада је недавно ужички лекар Страјин Шуљагић у осамдесетпрој години живота привремено враћен у интернистичку ординацију тамоњег Дома здравља, јер у том граду није било доктора који би попунили упражњено место, на видел је изашла дубина пародакса земље у којој доктор у деветој деценији мора да лечи пациенте, упркос податку да више од две хиљаде младих лекара очајнички тражи шансу да почне де се бави позивом у који су уложили године мукотрног рада.

Случај др Шуљагића показао је, такође, да нас је партијски директорана политика здравства довела у озбиљну опасност да мањак лекара специјалиста, који осећамо кроз све дуже чекање пред њиховим ординацијама, дође до тачке када неће бити доктора способних да нас лече.

Колико је ситуација озбиљна говори и изјава министарке здравља која је, поводом одобравања 700 специјализација, после много година током којих су специјалистичка усавршавање сматрана непотребним и скупим луксузом, признала да је држава суочена са озбиљним проблемом који ће морати да се решава и продужетком радног века стручњака који не буду могли да буду замењени на време. Иако за земљу која не може да запосли скоро 2.400 младих са дипломом докторима медицине изјава министарке здравља звучи апсурдано, она, ипак, показује да је српско здравство дошло до тачке на којој се не може жумритьи пред горућим проблемом.

■ Све старији лекари

Да ћемо доћи на ове гране није било тешко предвидети, јер Лекарска комора Србије већ дуже упозорава да је чак 64 одсто, од 30.553 српских лекара, међу којима је 18.559 специјалиста, старије од 50 година. Ако се овој статистици дођају подаци о све већем броју специјалиста који, заједно са младим колегама који не могу да се запосле, одлазе у иностранство онда су процене ЛКС да ће се здравствени систем у наредних пет година сушочити са озбиљним мањаком специјалистичког кадра више него у темељене.

Директорка Коморе др Тања Радосављевић сматра да узроци потенцијалног, али врло вероватног, мањка специјалиста леже у лошим законским решењима која откривају озбиљне системске слабости.

- Проблем је што имамо велики број незапослених лекара који, и

ЗДРАВСТВО ПАТИ И ОД МАЊКА СПЕЦИЈАЛИСТА

Стари одлазе, наследника нема

када после вишегодишњег школовања и чекања на запослење успеју да се запосле, морају да раде две године пре него што добију право да конкуришу за специјализацију. Због те аномалије система специјалисте добијамо у све старијим годинама. Мањку је, такође, допринело и укидање волонтерских специјализација и педијатрија. Мањак у овим гранама последица је недостатка специјалиста и неповољне старосне структуре, пошто је реч о областима у којима ради највећи број лекара који у скорије време стичу право на старосну пензију. Бројке, такође, показује да се пред одласком у пензију налази по четворо

Др Тања Радосављевић, Лекарска комора Србије:

Проблем је што имамо велики број незапослених лекара који и када, после вишегодишњег школовања и чекања, успеју да се запосле, морају да раде две године пре него што добију право да конкуришу за специјализацију. Мањку је, такође, допринело и укидање волонтерских специјализација, али и што на место лекара који су одлазили у пензију нису примани нови

цијализацији има 114 доктора медицине, бројке обећавају да кризе у замени одлазећих стручњака не би требало да буде. Математика, међутим, није добар савезник у прављењу кадровских пројекција у здравству, пошто испушта податак да се међу специјализантима КЦ-а налази 35 лекара који су на усавршавање отишли од почетка 2012. године. Овај део рачунаре битан је због чињенице што је, у зависности од специјалистичке гране, за стицање звања специјалисте у некој области медицине потребно између четири и шест година. И што је, према мишљењу искусних специјалиста, младом лекару који је завршио специјализацију потребно бар још толико времена за стицање искуства за самостално и потпуно обављање послас.

■ Апсурдни параграфи

Ако овоме додамо и да су, због тога што Крагујевац нема општу болницу, специјалисти Клиничког центра оптерећени додатним радом који иде на рачун развоја терцијарних здравствених делатности, онда је излишно питање можли изговор да специјализације много коштају покрити апсурде у коме се гуше аргументи здравог разума.

Јер, чак и када се зна да лекар који обавља специјализацију у Крагујевцу КЦ годишње кошта од 70.000 до 170.000 динара и да установа за годину дана одвојеног живота оних који се усавршавају у другим центима одвоји по 624.000 динара, није тешко израчунати да је штета коју трпимо због тога што немамо довољно добрих доктора далеко већа.

Поред пацијената, цех плаћају свршени студенти медицине који нити могу да раде, нити да се усавршавају. Кључ њиховог проблема

ма лежи у Закону који предвиђа да се на специјализацију, осим у званично проглашеним дефиситарним гранама, може постати лекар који је у радном односу са установом која га шаље и то пошто је претходно прибавио две године радног искуства. Колико је у земљи која годинама гаји негативан став према запошљавању младих доктора медицине тешко испунити услове вidi се из податка да је просечна старост специјализаната Клиничког центра 34 године, док су специјалисти ове установе у просеку стари 48 година.

Пошто не могу да их запостле у КЦ-у, најбољим студентима нуде волонтирање које, иако представља радно искуство, законодавац не признаје као стаж који би им омогућио да конкуришу за специјализацију. Будући да сматра да су волонтери на овај начин двоструко кажњени (јер раде цајбе и не могу да се усавршавају) директор Небојша Арсенијевић покренуо је иницијативи за измену спорног законског решења којим би се младима који раде без надокнаде и доприноса пружила шанса да замене колеге који одлазе.

Од тога колико ће држава имати слуха за Арсенијевићеве аргументе не зависи само рад крагујевачког Клиничког центра, него и исход битке за заустављање „одлив“ лекара у земље које им нуде боље услове за рад и напредовање. Јер, занемаримо ли чињеницу да нам губитак младих лекара са једне, и старење специјалиста са друге стране, „топи“ лекарску професију можемо доћи у ситуацију да ускоро из Азербејџана, чији пасуље годинама продаје на нашим пијацама, почнемо да увозимо и докторе.

ДОМ ЗДРАВЉА

Времешни педијатри

Крагујевачки Дом здравља, у коме ради 204 лекара, међу којима је 137 специјалиста, почетком 2018. године, када очекују да ће специјализацију завршити свих 18 доктора које је установа послала на усавршавање, требало би да задовољи норматив о броју специјалиста у свим специјалистичким гранама. Овој установи, међутим, прети опасност да остане без довољно доктора медицине, пошто лекари који одлазе на специјализацију не добијају замену.

У Дому здравља, због тога, упозоравају да ће, уколико се не повећају нормативи о броју доктора у

Служби за здравствену заштиту одраслог становништва из које се, у највећем броју, регрутују специјализанти, бити тешко организовати рад установе која, уз градске, покрива и 15 сеоских амбуланти.

Други проблем који ће Дом здравља морати да решава је лоша старосна структура педијатара јер 11, од тридесетдвоје специјалиста ове гране, који раде у службама за здравствену заштиту предшколске, односно школске деце, има између 55 и 64 године, а чак шест педијатара старијих од 60 година. Како је установа на усавршавање из педијатрије послала петоро доктора, замену ће добити смо најстарији децаји лекари.

НОРМАЛИЗОВАН ПРИГРАДСКИ ПРЕВОЗ ПУТНИКА

И град и приград под капом ГАС-а

Након недавне одлуке Градског већа да раскине уговор због неодржавања приградских линија са „Аутосаобраћајем”, од прошлог понедељка возила „Ласте“ и „Вуловић транспорта“ возе на овим линијама по регистрованом реду вожње. У Градској саобраћајној агенцији (ГАС) подсећају да претплатне карте за приградски превоз могу да се купе искључиво на продајном месту ГАС-а, у Улици Краља Петра првог 17.

Важна новина за кориснике приградског превоза је увођење зонског система (четири зоне), уобичајене две зоне А и Б у градском, „плус“ две зоне Ц и Д у приградском превозу. Пошто је ширењем градских превозника „Ласте“ и „Вуловић транспорта“ и на приградске линије направљен још један искорак, брига о приградском јавном превозу путника такође је сада у потпуности поверена ГАС-у.

Рано је за оцене, али помоћник директора ГАС-а, задужен за маркетинг и информисање, Едис Дургутовић наглашава да се регистровани ред вожње у потпуности поштује.

- Посао приградског превоза је привремено поверио градским превозницима „Ласти“ и „Вуловић транспорту“ до расписивања новог тендера, а новина је и што је Градска агенција за саобраћај истовремено преузела обавезу да интегрише превоз путника на територији града и приграда. Применили смо модел који је у овом тренутку најисплативији за грађане и добили су сигуран превоз уз исти или

приградски превоз је привремено поверио градским превозницима „Ласти“ и „Вуловић транспорту“ до расписивања новог тендера, а новина је и што је Градска агенција за саобраћај (ГАС) истовремено преузела обавезу да интегрише превоз путника на територији града и приграда

чак нешто јефтинији ценовник приградских линија. „Аутосаобраћај“ је обављао приградски превоз на основу релацијског тарифног система, па тако, на пример, корисници који су се из Дулена превозили у град користили су релацијску кату „AC“-а Дулене - Аутобуска станица, која је коштала 4.800 динара на месечном нивоу и важила је само за назначену релацију. Да би користили градски превоз била је неопходна преседачка карта која кошта 1.150 динара. Сада за Д зону, пошто је Дулене најудаљенија тачка, месечна карта кошта 4.990 динара, али важи за превоз на целокупној територији града, што је свакако повољност, појашњава Дургутовић.

Мора се признати да је, на примеру просветара који раде у две школе, у Лужничама и Реснику, и биле су им неопходне две релацијске карте уз преседачку за град, погодност још уочљивија. Довољно је узети месечну карту ГАС-а за Ц зону по цени од 3.840 динара.

Дошло је и до промене одређених полазних стајалишта. За разлику од претходног периода када су возила кретала са перона Аутобу-

ске станице, приградски аутобуси који саобраћају на линијама 600 за Велику Стуббину, 603 за Доње Грбице, 608 за Лужнице и Малу Врбицу, 609 за Грбице, Пајазитово и Малу Врбицу, 610 за Дреновац и Ђурисело и 611 за Лужнице полазе са стајалишта у Улици Шумадијској, поред Главне аутобуске станице. Возила на линијама 601 за Букоровац и 604 за Ресник - Доња мала по новом полазе са стајалишта Ђифтина Ћуприја, а аутобуси на линијама: 605 за Дубраву и Дулене, 606 за Страгаре и 607 за Комарице са стајалишта на окретници у Козујеву.

- Имајући у виду да је градски превоз добро организован, и ослањајући се на искуство које ГАС има у сарадњи са градским превозницима, очекивања су да ће приградски превоз функционисати без проблема. У сваком случају, можемо да тврдимо да ће грађани сигурно имати поузданiji превоз у приграду. Томе доприноси зонски систем, потпуно интегрисање превоза и управо због тога корисници имају повољност приликом куповине карата, закључује Дургутовић.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

ЦЕНЕ МЕСЕЧНИХ КАРТА

Врста карте	Категорија корисника	за Ц зону, Б-Ц и Ц-Д	за Д зону и Б-Д	за Ц-Ц и Д-Д
Појединачна карта		100,00	130,00	60,00
Месечне претплатне карте	индивидуални ђаци (основна школа)	3840,00	4990,00	2500,00
	студенти и средњошколци	1670,00	2170,00	1000,00
	Незапослени	2000,00	2600,00	1250,00
	Пензионери	2000,00	2600,00	1250,00
Доплатна		2290,00	2290,00	2290,00

ПОЈЕДИНАЧНЕ КАРТЕ

А важи у оквиру А зоне(градски превоз)	цена 55,00 дин.
Б важи у оквиру А и Б зоне (градски превоз)	65,00 дин.
Ц важи у оквиру градског превоза и треће зоне	100,00 дин.
Д важи у оквиру градског превоза, треће и четврте зоне	130,00 дин.

АУТО-ШКОЛЕ ЗБОГ НОВОГ ПРАВИЛНИКА НА Г

Плати таксу,

До 25. октобра треба да поднесем захтев за ново решење за рад и уплатим таксу од око 80.000 динара. У реду је постављати нове услове, али да одузму постојеће решење за рад, то већ није нормално. Држава административно затвара регуларну ауто-школу, жали се Мирослав Петронијевић из ауто-школе „Лидер“

Пише Александар Јокићевић

Да ли ће бројне ауто-школе у Србији 25. октобра ставити капац на врата, питање је на које, иако се тај датум ближи, још нема одговора. Држава је поставила рок да се до тада поднесу захтеви за издавање нових дозвола за рад, односно преградицију.

Заправо, Закон о безбедности саобраћаја усвојен је још 2009. године, а потом је остављен прелазни рок за прилагођавање и усвајање бројних правилника који, између осталих, дефинишу и обуку кандидата за возаче. Много тога је одавно познато и већ годину дана власници ауто-школа знају детаље строжих услова за регистрацију фирме. Потребно је имати најмање три возила за Б категорију, неопходно је имати три стално запослена инструктора, а осим канцеларије, такозваног административног простора, свака ауто-школа због 40 часова теоријске обуке, која претходи часовима вожње, мора имати и сопствену учионицу од најмање 25 квадрата или за ми-

проблем за школе, међутим, свакако је адаптирање полигона за полагање, који мора бити дугачак 51 метар, а широк седам метара.

Петар Рашета, секретар Заједнице ауто-школа Србије, напомиње да је за дневни лист „Блиц“, да у школама влада рапорт.

- Како да преуређимо полигон кад су за то задужене локалне заједнице? Како да лиценцирамо предаваче када Агенција за саобраћај још увек нема испите? Како да претворимо стамбени простор у пословни ако се за то у општинама чека по годину дана, отпори се Рашета.

Из Управе саобраћајне полиције стижу информације да су предложили измену закона према којој би све ауто-школе требало само да поднесу захтев за добијање нове дозволе за рад. То би, у ствари, било прелазно решење. Обука возача би се наставила док ауто-школе у кратком периоду испуни услове, а рок би се продужио само до почетка 2014. године. Али, званичне потврде да ће тако и бити нема.

Каква је ситуација у Крагујевцу и да ли су овдашње ауто-школе спремне за преломни датум? У Карађорђевој улици, испред ауто-школе „Лидер лиценце“ су три аутомобила, колико је најмање и потребно, а власника Мирослава Петронијевића затичемо у празној учионици.

- Најава измена правила обуке за возаче условила је да кандидати покрпе у ауто школе прешле године, када сам уписао 200 полазника, а ове године само 10. Због велиог броја кандидата уложио сам око 4.000 евра и купио још једно возило, запослио инструктора на одређено, а сада, због недостатка посла требало би да отпушти и инструкторе који су запослени на неодређено, јада се Петронијевић.

Ко је већ дошао до возачке дозволе коштало га је 44.000 динара, која сада излази на полагање мора да издијви 52.000 динара, јер се полаже и прва помоћ, а уколико неко сада жели да се упише у ауто-школу мораће да припреми 72.500 динара, с тим што се у све наведене износе не рачуна цена лекарског уверења и таксе за дозволу.

Разлика у ценовнику је очекивана јер по новом кандидат прво има 40 часова теорије (отуда потреба за учионицом), па 40 часова вожње, а у међувремену мора да положи и прву помоћ и тек онда излази на испит градске вожње.

У прелазном периоду од годину дана власник ауто школе „Лидер“ није губио време и не треба му много да би испунио минимум

ПЛАЋАЊЕ ТАКСЕ ОД 82.000 ДИНАРА ЈЕ СТВАРНО ГРЕХ: МИОДРАГ БОГОСАВЉЕВИЋ

нимум 10 кандидата. Али, како изгледа, то су тек ситнице.

Због најаве новог програма обуке, а тиме и прилично скупље возачке дозволе, кандидати су током прешле године похрлили у ауто-школе не би ли све завршили по старом, па данас већина инструктора, очито, има тек по неки час вожње, а „школски“ аутомобил је постао реткост на градским улицама.

Обука нових возача ће у целој Србији бити заустављена 25. октобра, када на снагу ступа нови правилник о условима које морају да испуње ауто-школе. Али, више од 95 одсто школа за обуку возача широм Србије, бар према писању националних медија, неће добити нову дозволу за рад јер нису испуниле све захтеве које прописује Закон о саобраћају до датог рока, те је једино решење да се све пролонгира.

■ Празна учионица

Ауто-школе су имале годину дана да опреме учионицу од најмање 25 квадрата, као и просторију за административне послове од осам квадрата. Прописано је и да ауто-школа мора да има по једно возило за сваку категорију. Највећи

ПРЕКРЕТНИЦИ

ИЛИ КАТАНАЦ

нових услова. Ту је и трећи аутомобил, поред канцеларијског простора има и обавезну учионицу, али тренутно је тешко премостила обавеза да у стални радни однос прими трећег инструктора вожње, јер посла за њега нема.

- Учионица је празна и већ неко време имамо само допунске часове вожње кандидата који су већ завршили обуку. Још већи проблем је то што сам имао неограничено решење за рад ауто-школе од 2005. године. Сада, до 25. октобра, треба да поднесем захтев за ново решење за рад и уплатим нешто више од 80.000 динара. У реду је постављати нове услове, нешто мора да се промени. Било је логично оставити неки рок и рећи шта све треба прилагодити. Али, да одузму постојеће решење, то већ није нормално. Држава, другим речима, административно затвара регуларну ауто-школу, револтиран је Петронијевић.

■ Нека Уставни суд каже

Хоће ли се ауто-школама изаћи у сусрет са новим роком, нико не може поуздано рећи. Нагађања су да се све може померити за октобар 2014. године, јер такорећи цела Србија није спремна за све што је прописано, а Миродраг Богосављевић, потпредседник Удружења ауто-школа Крагујевца и власник „Дуге”, једне од првих приватних ауто-школа у граду, наглашава да је овог тренутка јасно да ко не буде предао нови захтев за регистрацију ауто-школе до 25. октобра, неће моћи да настави са радом.

- Подржавам промене, закон се мења, обука се осавременује. Не могу рећи да то није било потребно, али превише је подигнут ниво и изгледа да смо изнад Шведске, започиње кроз осмех причу Богосављевић, откривајући да ће се највероватније обратити Уставном

суду Србије за оцену уставности одлуке о административном затварању ауто-школе.

- Да бисмо наставили да радимо треба уплатити 82.000 динара. То је стварно грех. Толико износи административна такса да би комисија изашла, погледала и примила услове. Бавили смо се овим послом годинама. Ево, на пример, „Дуга“ постоји већ 20 година, бавићемо се и даље истим послом, и шта сада треба да платимо? Зар после две деценије решење за рад не важи?

Такође, морам рећи, правилник је превише крут. Хајде да поменемо учионицу. Закупио сам простор од 30 квадрата, поред канцеларије, јер правилник каже да просторије морају бити под истим кровом и тај део није споран. На пример, Техничка школа, која је недалеко одавде, неку од својих учионица ван радног времена без икаквих проблема може издати у закуп, а ја, боље рећи ми, своје учионице не можемо, јер је наведено да учионицу може користити једно правно лице, наводи Богосављевић.

Према његови речима, држава касни од самог почетка након усвајања закона. Правилник о раду ауто-школе требало је да ступи на снагу у року од шест месеци, али је одужено још годину дана.

- Школе су кренуле са применом новог правилника, обука је квалитетнија, али како је остављен пре лазни рок од пет година, а једна је већ прошла, и у наредне четири године сваког октобра имаћемо нешто ново. „Дуга“ је једна од ретких ауто-школа са свим категоријама, А, Б, Ц, Д, Е, а да би их задржао са свим поткатегоријама било је неопходно улагање од 20.000 евра. Ако се неко пита како преживљавамо рећи ћу - ширењем делатности. Имамо аутобусе па их користимо и на туристичким трасама, открива Богосављевић.

У Крагујевцу, за разлику од других градова, Удружење ауто-школа је постигло договор са локалним управом. У нови полигон за обуку возача претвориће се спортски терен поред Хале „Језеро“. Обележавање и прилагођавање терена ће бити трошак ауто-школе, а Богосављевић додаје да иако се цена закупа формира тржишно, град је био спреман на уступке.

- Данас у Крагујевцу има око 30 ауто школа, а моје мишљење је да ће остати тек половина, сматра Богосављевић.

МИРОСЛАВ ПЕТРОНИЈЕВИЋ У УЧИОНИЦИ СВОЈЕ АУТО ШКОЛЕ

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ЧИСТОЋА" КРАГУЈЕВАЦ

О ГЛАШАВА

Продају расходоване и отписане опреме и отпадног материјала путем лицитације и то:

А) РАСХОДОВАНА И ОТПИСАНА ОПРЕМА

Ред. бр.	Назив средства	Марка	Регистарски број	Година произв.	Инв. бр.	Процењена употребна вредност (дин.)	Ком.	Укупно (дин.)	СТАЊЕ
1.	Компактор	Volvo 90	-	1990.	344	700.000,00	1	700.000,00	Некомплетан
2.	Ауточистилица	MB 12.13	KG596-01	1980.	494	250.000,00	1	250.000,00	Некомплетна
3.	Самоходна чистилица	Columbus Twintech	-	2002.	510	25.000,00	1	25.000,00	Некомплетна
4.	Смећар рото-преса	MB 16.17	KG033-SČ	1991.	491	300.000,00	1	300.000,00	Неисправан
5.	Улични усисивач	Cyclone DE207HYD	-	2004.	619	25.000,00	6	150.000,00	Неисправни
6.	Аутобус	TAM 190 a	KG028- VČ	1984.	253	300.000,00	1	300.000,00	Нерегистрован
У КУПНО:								1.725.000,00	

Напомена: Цене су без ПДВ-а.

Б) ОТПАДНО ГВОЖЂЕ И ДРУГИ МАТЕРИЈАЛИ

Ред. бр.	НАЗИВ	Количина (кг)	Почетна цена (дин/кг)	Процењена вредност (дин)
1.	Поцинковани контејнери	2400	23,00	55.200,00
2.	Жичани контејнери	800	23,00	18.400,00
3.	Пластични контејнери	250	10,00	2.500,00
4.	Разно отпадно гвожђе	200	23,00	4.600,00
У КУПНО:				80.700,00

Напомена: Цене су без ПДВ-а.

Продаја наведене опреме у виђеном стању вршиће се по утврђеној јединственој почетној ценама за расходовану и отписану опрему из табеле А) од редног броја 1-6. Отпадно гвожђе и други материјали из табеле Б) лицитираће се појединачно по сваком редном броју. Усмена лицитација ће се обавити дана 17.10.2013.год. у 10 часова у просторијама ЈКП "Чистоћа" Крагујевац, ул. Индустриска бр. 12.

За учествовање на лицитацији потребно је уплатити 10% од почетне вредности позиција, за које се лицитира, као депозит, на жиро-рачун ЈКП "Чистоћа" бр. 160-7512-44 Banca Intesa и то за расходовану и отписану опрему из тачке А) 10% од укупне вредности(1.725.000,00), а за отпадно гвожђе и друге материјале из тачке Б), 10 % од сваке појединачне позиције.

Зainteresовани купац за опрему из тачке А) је у обавези да на дан лицитације достави комисији регистровану меницу са меничним овлашћењем и картоном депонованих потписа, као и извод из НБС да није тренутно блокирано и да није било блокирано дуже од три дана у текућој години. По завршетку лицитације у меницу и менично овлашћење се уписује излицитирани износ + ПДВ 20%, са роком доспећа до 15 дана од дана издавања менице.

Понуђена средства могу се разгледати сваког радног дана од 8 до 13 часова у кругу ЈКП "Чистоћа" Крагујевац, ул. Индустриска бр. 12.

По завршеној лицитацији роба се може преузети након:

- Уплате обрачунатог износа излицитираних позиција расходоване и отписане опреме из тачке А). У случају да купац не преузме робу у року од 15 дана, предузеће ће извршити реализацију достављене менице;
- Мерења и уплате излицитираних позиција отпадног гвожђа и др. материјала из тачке Б).
- Мерење се врши на колској ваги на депонији у Јовановцу и том приликом се издаје мерни лист о количини измереног отпада.

Осoba за контакт: Радован Максимовић, тел. 060/234-10-29

КОЛИКО СЕ СПРЕМНО УЛАЗИ У СПОРТСКЕ ТЕРЕТАНЕ

Излагање напору без провере издржљивости

Закон не прописује да се пре вежбања на спровама у теретани донесе лекарско уверење да се та особа може рекреативно бавити спортом, али последње изненадне смрти упозоравају да је та превенција и те како потребна, као и добар одабир теретане, која има лиценциране тренере, способне да одреде правцу „дозу“ напора, али и препознају знаке упозорења

Уједној крагујевачкој теретани прошлог месеца умрла је тридесетогодишњакиња, јер јој је, како смо незванично сазнали, пукла стомачна ануеризма при вежбању. Слично се десило и са тринестогодишњим дететом у Новом Саду, али и са Душаном Тошићем (25), кошаркашким тренером „Црвене Звезде“, кога је срце издало на тренингу, мада је он био професионалац и подвргнут редовним здравственим контролама.

Зарад моде, витке линије и „дефинисаног“ тела многи млади људи, а све чешће и деца, одлучују се за тренинге по фитнес центрима. И то не би било да се има мера, нарочито у време савременог начина живота када се људи због обавеза слабо баве спортом и здравим начином исхране. Међутим, и они други, који имају изграђене спортске навике и фине пропорције, не заостају за овом првом категоријом, али је њихов мотив друге природе - набацити што већу мишићну масу и имати тело коме ће се сви дивити.

Вођени том идејом најчешће се изнуђују вежбањем код куће, на отвореном простору или по вежбаonicama до границе издржљивости, јер им је крајњи ефекат једино о чemu мисле у том тренутку. Већина

њих, нажалост, пре уласка у спортске вежбаонице није отишла на здравствене прегледе, којима би потврдили да ли њихов организам може и у којој мери да трпи излагање напору и да ли евентуално имају неку урођену аномалију због чега морају бити додатно опрезни при избору вежби. Уз то, да би уз вежбање постигли веће ефекте, многи од њих „гутају“ хормонске препарate и стероиде, без јасних упутстава о штетним ефектима по здравље уколико се конзумирају преко мере и у дужем временском интервалу.

■ Ни закон не тражи преглед

Све чешће стање у новчанику одређује посету нискоразредним теретанама, с мештеним по непроветреним ћумецима и подрумима.

Власници таквих простора за мање паре нуде и мање садржаја и немају стручне фитнере који дају сугестије и прате индивидуалне тренинге рекреативиста.

Међутим, о томе се најчешће мисли последично, као и о већини других ствари.

Горан Илић, дугогодишњи фитнес тренер и спорчки менаџер, упознат са трагичним случајевима с почетка овог текста, каже да је реч о особама које су имале здравствених проблема и да им се, стицајем околности, десило да умру у теретани. Каже да

У „ОЛИМПИЈИ“ РАДЕ СТРУЧНО И ПО ПРОПИСИМА

је смрт девојку из Крагујевца задесила у сали за разгибавање. Нити је вежбала, нити се у том тренутку излагала напорима, али је чуо да је била на некаквим дијетама.

Илић каже да се од будућих корисника услуга не тражи да приложе лекарско уверење да су здрави и да се могу излагати физичким напорима, јер то не предвиђа ни нови закон који регулише рад теретана. Све се свело на добровољност будућих чланова фитнес центра који морају бити регистровани и у складу са законом опремљени. Самим тим не постоји ни одговорност фитнес тренера што их нису упутили или посаветовали да то претходно ураде, нити власника теретана ако се деси фаталан исход. Чак није обавезна ни сагласност родитеља за децу која жеље да „дефинишу“ своје тело. На прегледе се не упућују ни они који редовно тренирају годину дана и дуже.

Закон никде није прописао да неко мора да донесе лекарско уверење у било коју салу за вежбање, да не кажем било који спорт кад неко дође да се упише. Увек питамо клијента када дође први пут да се упише да ли

је здрав, ослањамо се на његову реч и на томе се све и завршава, објашњава Илић, верујући да би инсистирање на здравственом уверењу одвратило будуће чланове, који би отишли у друге клубове, јер би то схватали као „цимање“, а не као неку врсту превенције.

Горан Илић објашњава да се преваке активности са клијентом који по први пут долази у додир са спровама обавезно обави разговор, па се у зависности од његових жеља шта ће са собом и шта му је крајњи циљ одређују вежбе и начин исхране. Најшири облик је рекреативни и он је најлакши за тренера. Постоје они који дођу да би смршали и они који жеље да добију на килажи. Ту је сличан програм вежби, али различита исхрана да би се постигао заједнички циљ.

Најмлађи корисници њихових услуга су деца од 14-15 година, чије тело је стасало да могу да користе реквизите за вежбање. Фитнес тренер сматра да је лоше одвраћати децу од теретана и да су забране последица лоше информисаности родитеља. Та облик рекреације може бити само користан и битно се променила

свест од пре 10 година. Данас је вежбање нужно, јер неактивност води у гојазност и друге болести, тако да све иде у позитивном смеру.

■ Ко прати рад теретана?

Нови закон је предвидео и контролисани рад теретана, у смислу да свака мора да поседује лиценциране тренере, стручне људе који знају да дозирају оптерећења клијентима. Наш саговорник је мишљења да је то јако добар поузд, с обзиром да је у ранијем периоду свако могао да отвори теретану. У Крагујевцу тренутно постоје само четири теретана са дозволом за рад и лиценцирани тренерима. Примера ради, „Олимпија“ има седам лиценцираних тренера, што је више у односу на конкурентске куће. Далеко више има теретана које раде у илегали, али власници регистрованих вежбаоница не могу ништа да ураде против њих, јер немају коме да их пријаве.

Закон је предвидео да од Нове године стартује спортска инспекција, али само за регистроване теретане. Њихов задатак је да утврде на који начин раде, да ли постоје лиценцирани тренери. Међутим, постоје и они сале за вежбање које нису регистроване, не воде се никде, а обављају ту делатност. Из праксе и из искуства других грађева илегалци су, без обзира на пријаве, и даље радили несметано.

Нови закон је, у циљу елиминисања малих просторија у којима се обавља та врста рекреације, предвидео величину простора, проветреност, висину, избор спрava, наравно и санитарне чворове и све остало што иде уз то, каже Илић додајући да од петнаестак вежбаоница, колико их има у Крагујевцу, четири сигурно испуњавају те услове и прописане стандарде, али он не бих да их именује.

Теретане и по новим закону нису одговорне ако се неко и у таквим условима префорсира, а Илић лично мисли да је немогуће. Каже да се никада није десило да се неко префорсира, да му због тога буде лоше.

Његова препорука је да рекреативци поведу рачун о исхрани, пошто се млади у последње време лоше хране, али добро прихватају савете и придржавају се препорука. Припаднице лепшег пола су најнеодговорније по том питању и не слушају своје тренере, већ имају неке своје дјелете и строго се држе тога у жељи да што пре скину килажу, изгладњујући се, а ту тренер не може ништа да уради.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

РЕЧ СТРУЧЊАКА СПОРТСКЕ МЕДИЦИНЕ

Увести обавезне прегледе

Рекреативно бављење спортом носи ризик као и професионално, зато треба бити опрезан, поручује др Страхиња Митровић, специјалиста спортске медицине, који, генерално, подржава физичке активности.

- Ако постоје здравствени проблеми ми дајемо инструкције рекреативцима који редовно тренирају и учимо их како да препознају прве знаке упозорења. Било који симптом који се јави у напору, да ли је то класичан ангиозни бол у грудима или повраћање, мучнина, скраћење даха мора обзирно да се схвати, јер то може да буде потенцијални знак коронарне исхемије. У том случају обавезно је да се јаве свом лекару због адекватног праћења или лечења, каже др Митровић.

Када лекари дају уверење да је неко здрав за бављење спортом то значи да је способан и да може да издржи два тренинга дневно, теретану и напорно трчање. Тога су свесни и рекреативци и сами долазе, али не у тако великому броју. Иначе, преглед је за њих идентичан као за активне спортисте, јер свако бављење спортом носи неки ризик. Зато је и битно да пре него ли крену на рекреацију дођу на преглед у спортску медицину да би пре свега они били мирни, као и власници теретана - дифовци, који имају одређена знања које се тичу спортског напора.

Његов предлог је да власници теретана или они који воде рекреацију поставе упитнике, јер на основу одговора могу сазнати да ли неко има здравствених проблема.

- Не можемо говорити о овој теми а да не споменемо изненадну срчану смрт, која се јавља крајње неочекивано, у напору или у току вежбања или унугајајућа једног сата након завршетка активности. Узроци су различити за млађе од 35 година, и оне преко те старосног доби. Код млађих од 35 година су структуралне аномале, а водећи узрок је увећање срчане масе, где услед напора долази до задебљања срчаног мишића и прегrade која раздваја десну и леву комору. Код млађих људи се јавља и болест конкорних артерија, миокарди-

БИТНИ СКРИНИНГ ТЕСТОВИ:
ДР СТРАХИЊА МИТРОВИЋ

тис, обично то буде вирусни, који се неретко јавља код спортиста.

Зато ако имамо рекреативца који има болове у мишићима у том тренутку треба помислити да из тога може да се изроди неки миокардитис, па му рећи да не тренира док то не прође. Да поменемо на крају и анеуризме, које су фаталне код аорте, пошто је то најдебљи крвни суд. Код старијих од 35 година, у 75 посто случајева долази изненадна срчана смрт где се као узрок јавља класична конкорна артеријска болест.

Нама је битно да урадимо скрининг тестове, да рекреативцима поставимо основна питања типа: да ли у породици постоји оптерећеност срчаним проблемима, да ли је неко од чланова умро пре педесете године живота, какав им је стил живота, да ли у току вежбања долази до несвестица, губљења свести да ли се јавља бол у грудима и осећај отежаног дисања, каже др Митровић.

Иза тога следи физикални преглед плућа, рутински ЕКГ и уколико открију шум срца, онда и ултразвук. Фактори ризика су и дијабетес, хипертензија, по-ремеђај мести у крви, пушење и гојазност.

УГРОЖЕНА ПОРОДИЦА СА ПЕТОРО МАЛЕ ДЕЦЕ

Кров само што се не уруши

Седмочлана породица Дејана Димитријевића добила је од општине као нужни смештај трошну кућу са једном просторијом, чији плафон прети да се сруши и угрози петоро деце. Центар за социјални затражио хитну адаптацију крова, али Градска управа средства још није одобрila. Решење би могло да буде пресељење у неки други нужни смештај, или стање захтева хитно реаговање

Улица Драгослава Срејевића 22б, у стану увученом у дворишту, живи седмочлана ромска породица Димитријевић. Тешко да се, међутим, ово може назвати станом, јер је простор између две приватне куће покрiven и адаптиран у место за становање. У том међупростору, ширине три метра, који заузима само једна соба живе Дејан и Радмила са пет малолетних кћери.

Стан је на коришћење добила Дејанова мајка још деведесетих година, као нужан смештај, Реч је о трошном објекту без санитарног чвора, који ни тада није био у бољем стању. Међутим, када се Дејан уселио са својом ванбрачном супругом и децом постала је претесна. Димитријевићима ова једна просторија служи и као дневна и спаваћа соба, уз мали ходник који је Дејан сам сазидао.

РЕШЕЊЕ ЈЕ ОТКУП СЕОСКОГ ДОМАЋИНСТВА ИЛИ ПРЕМЕШТАЈ:

СЛАВИЦА САВЕЉИЋ

пута. Некад се деси да најмлађа ћерка заспи и не стигнем да је окупам, објашњава Радмила Маринковић, Дејанова супруга.

■ Без заштите од кише

Међутим, није више само хигијена проблем ове породице. Кров већ дуже време прокишињава, и то на струјне каблове, па је једном дошло и до пожара.

- Део плафона је почeo да се урушава и већ прети да неком падне на главу. Покушао сам то да захрпим, али није могуће, јер је направљен од трске и блата и довољно је само да пипнем па да све почне да се урушава. Влага је свуда и деца се лако разболе. Највећи проблем је са бебом, јер је сваки десети дан водимо на инхалацију. Када је прошле недеље падала киша, прокишињавало је директно на њену главу и није ни чудо што је болесна, жали се Димитријевић.

Он објашњава да би комзије највише волеле да их иселе одатле и припоје тај део општинског земљишта, али они немају куда да оду. Због оваквих услова породица Димитријевић се жалили Центру за социјални рад још пре две године. Радници Центра су излазили на терен и донели одлуку да Савету за развој социјалне политике града Крагујевца препоруче да стан буде реновiran, али од тада се ништа није урадило.

У Центру објашњавају да адаптација није у њиховој надлежности, већ да они само могу да процене да ли је неко у категорији угрожених, или не, као и да ли су односи у по-

ДЕЈАН И РАДМИЛА СА ДЕЦОМ НАДАЈУ СЕ ПОМОЋИ

родици добри. Наводе да четири девојчице уредно похађају школу и да су добри ћаци, а да Радмила и Дејан никада нису одбили понуђени посао.

- Иако се и супруга и ја налазимо на бироу, нико не жели трајно да нас запосли, а кад наћемо посао то је углавном мало плаћено и не можемо да издржавамо децу. Сназазим се како знам да бих прехранио породицу, па ме сви у крају зову када треба да се цепају дрва, да се нешто утовари и истовари, а скупљам и гвожђе и секундарне сировине. Ипак, све је то мало плаћено, а једино нам помаже социјална помоћ и дечији додатак, прича Дејан.

Центар за социјални рад дошао је до закључка да се ради о једној од најугроженијих кућа у Крагујевцу, па је акционим планом предвиђено да се за њену адаптацију извођи нешто преко 600.000 динара.

■ На листи приоритета

У Савету за развој социјалне политике града Крагујевца објашњавају да су упознати са захтевом и да је породица Димитријевић - Маринковић укључена у програм социјално угрожених. Наиме, град је анализом дошао до листе од 13 породица у којима се деца налазе у посебно тешком положају. Установљено је да је за пет породица кључни проблем становиšte. Заједно са Центром за социјални рад утврђени су приоритети, као и шта је све потребно за решење њихових стамбених проблема.

- Породица о којој говоримо се налази на петом месту по приоритету, али сумма која је потребна за реновирање њиховог стане је нере-

домаћинства, јер би за 6.000 евра купили кућу и окућницу, или да дођију премештај у неки други нужни смештај или стамбену јединицу, објашњава Славица Савељић, председница Савета за развој социјалне политике.

Она додаје да су у сарадњи са Градском стамбеном агенцијом за прве две породице на листи радови већ отпочели, и да је до сада додељено преко 200 станови кроз програм стамбене политике за социјално рањиве категорије. Реч је о програму социјалног становиšte у заштићеним условима, где се станови додељују путем конкурса лица без прихода, када град не само што даје станове, него и пружа подршку у плаћању комуналних услуга. Други програм је за оне који имају неке приходе, али они нису високи и плаћају минимални закуп.

Савељићева објашњава да је за рад Савета ове године издвојено 10 милиона динара, као и да конкуришу за изградњу нових станови. Велики је проблем што породице нису информисане када су станови на располагању, а чак и када их обавесте не поштују процедуру. Такође, дешавало се да су породице често спремне да оду на село, али иако се новац обезбеди, када за то дође тренутак оне одустају. У Савету очекују да ће град добити нове станови на располагање, па би то могло да буде решење за породицу Димитријевић - Маринковић. Али, овде се ради о хитном случају јер кров сваког тренутка може да се уруши.

Виолетша ГЛИШИЋ

НОВИНЕ У УСТАНОВИ ЗА ДЕЦУ

Шанса за малишане исход ирште

Крагујевачки вртићи пребукирани су већ годинама. Изградња новог на Денином брду и адаптација још једног на Бубњу очигледно није била довољна за задовољи потребе Крагујевчана, па је ове године око 500 дечака и девојчица након мајског уписа остало „испод“ црте. Договор са „Фијатом“ могао би да реши овај проблем.

- Простор на првом и другом спрату управне зграде, у коме су се летос одвијале радионице Центра за младе, могао би, уколико нам „Фијат“ изађе у сусрет, да послужи за нови вртић. Места би било довољно за смештај око 300 малишана и био би намењен деци радника, али и породицама које живе у оближњим насељима, каже Славица Отовић, директорка Установе за децу „Нада Наумовић“.

Као прелазно решење за малишане који ове године нису уписаны у вртићу у Установи за децу понудили су један нови програм.

- На неколико локација понудили смо родитељима могућност да доједу децу два пута недељно по два сата. У питању су наши објекти, па ће својеврсна играonica, у оквиру које ће се дечаци и девојчице дружити и учити, за родитеље бити потпуно бесплатна, каже наша саговорница.

Вртићи - играонице организоване су у објектима „Зека“ у Ердоглији, „Сунце“ на Бубњу, „Полетарац“ на Аеродрому, као и у Основној школи „Бура Јакшић“ и просторијама у којима бораве предшколци из Чумића, Лужнице, Десимировца, Драгобраће и Корићана.

М. О.

НАЈЛЕПША ПОМОРСКА АВАНТУРА ПО ЈОНСКОМ МОРУ

Једрење Одисејевим путевима

Осморица Крагујевчана различитих година и занимања, од којих је само Дејан Благојевић имао скиперског искуства, одлучило се на осмодневну поморску авантуру по Јонском мору на изнајмљеном броду – једрилици. Сви су „претекли”, путовање је протекло сјајно, а утисак је такав да их још не напушта еуфорија и без размишљања кажу: „Поновили би све ово истог момента”

Пише Зоран Мишић

Док јесен полако чини своје, је једне за нас Шумадинце, континенталце – невероватне приче, праве авантуре која не само да се срећно окончала, него и представља најлепши до-гађај у животу свих њених учесника. Звучи за неповеровати, али осморица Крагујевчана, од којих је само капетан или скипер једрилице Дејан Благојевић Деки имао раније поморско-једриличарско искуство, изнајмило је брод и осам дана провело у незаборавном једрењу по Јонском мору. По повратку у Крагујевац још не могу да стишају еуфорију и адrenalин којих их још држи.

Поморска авантура по Јонском мору трајала је од 21. до 28. септембра, а њен иницијатор, организатор и капетан брода био је Дејан Благојевић Деки (41), по занимању информатичар на овдашњем Економском факултету. Деки се једрењем, како искрено признаје, „заразио“ пре седам година на једрењу у околини Муртреа у Хрватској. Прошао је све курсеве и школе и стекао неопходне међународне дозволе за управљање је-

дрилицом. Скиперски занат је пекао (са још неким Крагујевчанима) на курсу једрења у Београду код Дејана Миленковића који има своју школу, а искуства стицао на пловидбама по Црној Гори и Грчкој, где је крајем маја ове године пловио са екипом из Крагујевца у којој су били Бера, Срећко, Чеда... Али, за разлику од те туре у којој су сви имали завршене једриличарске школе и курсеве, на овој, септембарској Деки је био једини „поморац са искуством“.

■ Изазов за капетана и посаду

Ипак, то га, као ни његову седмочлану посаду није ни мало поколебало.

- Имао сам договор са људима са којима сам раније једрио да изнајмимо брод у септембру и то смо учинили. Једрилица је била закупљена, а онда су због разноразних обавеза сви почели да отказују. Решио сам да саставим нову екипу од својих пријатеља и познаника, људи који нису раније једрили бродом, али су сви желели да се у томе опробају, признаје Деки.

У претходним турама, попут оне пролетос по Егеју (туроаг Тасос – Самотраки – Лимос и поново Тасос) у којој су крагујевачки

И ПО СУНЦУ И ПО ВЕТРУ, ЈЕДРЕЊЕ ЈЕ ПРОВОД КОЈИ СЕ НЕ ЗАБОРАВЉА

„морнари“ савладали 180 научних миља, односно 220 километара, спознао је све добре, али и лоше стране једрења.

- Схватио сам да дневну руту морам, због опасности од морске болести и времена проведеног на отвореном мору, као скипер – капетан да прилагодим најслабијем члану посаде... Једрилица је нагнута под 45 степени, што је баш добран нагиб, изложена удару ветра и таласа... Циљ је да се човек лепо проведе, а не да му све смучи већ првог дана, каже Деки који је програмирао пут и планирао руту, са знањем да су неки од чланова посаде већ имали мучнину током путовања бродом на Свету гору.

По његовој причи, 95 посто људи може да „преболи“ морску болест ако само једну ноћ проведе на броду, док је пет посто „неизлечиво“. На њу, као поремећај центра равнотеже, не може да се утиче и дешава се да задеси и људе који су читав живот провели на броду.

И без тога, сви учесници овог путешествија слажу се да је ризик био превелики.

■ Одлично укомпонована екипа

- Био је то испит и за њих и за мене. Сада се смејемо после авантуре, задовољни овим лепим искуством, а једрењем смо „заражени“ жестоко за читав живот, кроз смех каже Деки.

Он разбира и заблуду да је ово скупа врста провода.

- Следеће године ћемо због ранијег резервисања брода проћи још јефтиније. Овако је испало од 170 до 200 евра по човеку, објашњава он, додајући да само скипер у сезони кошта 130 евра по дану, где су они одмах уштедели, захваљујући Декију.

У посади која је 22. септембра испловила из места Левкас на Лефкади сем њега налазили су се Небојша Радмилац (са „титулом“ ко-скипера), Милош Поповић, Дејан Ружић (најмлађи члан посаде), Владимира Лаки Игњатовић, Иван Тракић Трака, Предраг Џатић Цале и Дејан Андрић. Сви различитих занимања, од информатичара, сликарa, приватника, акаунт партнера (шта год то значило), е-

СВИ ЧЛАНОВИ ЕКИПЕ СА НЕШИНСИМ „МАХИ МАХИ“ УЛОВОМ, ДЕКИ СА КАПЕТАНСКОМ КАПОМ И ТУНОМ

ЗАПИСИ ИЗ БРОДСКОГ ДНЕВНИКА - ДЕО ПРВИ

Дипломски испит и тријумф савремене технологије

21. септембар

... Биће ово занимљиво путовање. За мене је ово не врста дипломског испита. Први пут сам био на једрењу пре седам година у Хрватској, трећа сезона са свим потребним дозволама, теоријски сам добро припремљен, али први пут са неискусном посадом, тј. све ћу одлуке морати да доносим сам. Скупљо сам седморицу пријатеља, мојих „заморчића“, за које сам сигуран да ће ме слушати кад је потребно, а да ће опет атмосфера на броду бити позитивна. Брод је мали простор, објашњавам посади како се користи тоалет, туши кабина, плински шпорет...

Уморни од пута, одлучујемо да ноћ проведемо у мачини, а да сутра испловимо ка острву Меганиси. Вече проводимо у кафићу „Маргарита“...

22. септембар

... Тешка ноћ за моје ортаке који проводе прву ноћ на броду, неки од њих по први пут са мушкирцем у кревету... Организујем посаду за испловљавање. Нисам сви ма стигао да објасним шта треба да раде, а неки Грк нам „помаже“ и одвезује канап са битве и баца Цалету. Испровремено и Андрић одвезује свој канап и ми крећемо

АНДРА РОНИ ШКОЉКЕ НА ПЛАЖИ „ЗАЛИВ ЈЕДНЕ КУЋЕ“

са испловљавањем. Неспремни, још увек нисам кренуо мотором напред, ветар нас баца мало у десно, али смо успели да подигнемо сидро, а да се не упетљамо са сидрењаком брода који је био поред нас...

... Учио сам да се, кад је време упитању, при планирању пута треба ослонити на све могуће изворе информација: интернет, радио станицу, локално становништво... Овога пута победила је модерна технологија. До мајини су нам рекли да ћемо имати северац, а нас је након изласка из канала сачекао југо, право по прамцу. Добра прилика да увежбам посаду за рад на винчевима и шкотама...

СКИПЕР МОРА ПАЖЉИВО ДА ПРОВЕРИ ТУРУ ЗА ТАЈ ДАН

Шала, или не, сви су морали да слушају и извршавају морнарске и морепловачке задатке и слушају Декијеве капетанске команде типа: „ти на сидро”, „ти на канап” и по његовим склереским критеријумима сви су се добро показали.

- Једрење највише подсећа на кампање и ко је навикао на такав начин живота, може да издржи без проблема на броду. Оценио сам да ови људи то могу и нисам се преварио, каже капетан, а његови саопштици су га похвалили код Енглеза које су срели током једрења да је добар склер, пре свега што је психолог који је умее да их укопи и одабере чланове тима.

По капетановим речима, њихов првобитни план био је да отплове до Закинтоса, али и сам признаје да је то била претенциозна идеја.

- Нисмо стигли до Закинтоса из више разлога. Први, било би то мучење јер нисмо имали у сваком тренутку повољан ветар, тако да би морали бар два дана по осам сати да пловимо искључиво уз помоћ мотора. Стручно речено, ветар нам није био у правцу, а северац би нам био у контри при повратку на Лефкаду. Ипак смо желели да се опуштено проведемо, што и јесте циљ једрења, истиче Благојевић, подсећајући на чињеницу да је 40 пређених научничких миља дневно изазов и за искуснију посаду од његове.

Због повољних ветрова је и организовао пловидбу по Јонском мору, које је изузетно захвално за почетничку посаду.

- У том источном делу Јонског мора, око Лефкаде, Кефалоније, Итаке, мало сте увучени и у приобаљу. Нема толико јаких ветрова, а ипаково довољно за једрење. Просечна брзина, на пример, у ружи ветрова са Крфа је у овом периоду од 14 до 17 чворова, а на нашој рути је била осам. Како год ветар дувао, можеш да направиш план за сутра и тиме сам се руководио, објашњава он, наглашавајући да ни много искусним поморцима није пријатан када се брод нагне на 45 степени и када угледаш кухињски прозор који је испод нивоа мора.

Прешавши максимум тридесетак миља моторима „морали су да

ЗАПИСИ ИЗ БРОДСКОГ ДНЕВНИКА - ДЕО ДРУГИ

Баскет у води и ноћна стража

23. септембар

... Лагано, уз рок музiku из 80-тих, обилазио све увале на Меганисију и идемо ка Атокос острву на плажу „Залив једне куће”. Ветар танак, вучемо се на мотор, очекујем нешто боље услове за једрење на отвореном мору. Као на инат, ветар опет по прамцу, из тзв. „но-го“ зоне. Развлачимо генову, која нам мало помаже, али привремено, јер је поново роламо и на мотор долазимо до увала... Друштво скочи у воду и тада проваљујемо да је јака морска струја у том делу узрок неконтролисаног окретања брода. На овом месту рођен је нови спорт, баскет у води. Везали смо појас за спасавање за бок брода и креће баскет трина-три...

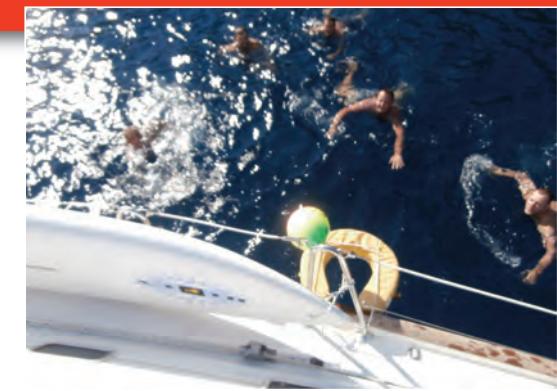

„ПОМОРЦИ“ ПРЕД ШПИЉОМ У МЕЛСАНИ

... Због ноћења на сидру, потребно је организовати пожарства на два сата по двојица. Екипа је као што сам и очекивао – „дрим тим“, нико се не буни и лако се договарамо око распореда за стражу...

24. септембар

... Заустављам брод, Неша се хвата штапом и креће борба! Он управља бродом, тј. прича ми куда да возим. Штап се баш накривио, а ми као мала деца неконтролисано вичемо и навијамо... Андрић је спреман са куком и њих двојица ваде туну од три килограма! Осмех на Нешином лицу све говори - он би већ могао назад, његов циљ је остварен! Сад већ имамо довољно рибе за вечеру. Миша, главни кувар за рибу и плодове мора, прави план да рибу усоли, стави у фрижидер и да је спремимо на роштиљу кад стигнемо у Агеа Ефимију.

АКВА БАСКЕТ

Проводимо опуштено пар сати у малој Саракинској ували на сидру. Трака, Лаки и ја возимо даске, а остали се купају, пецају, гњуре са маском и перајима...

ПРЕФЕРАНС НА ОТВОРЕНОМ МОРУ:
МИША, ЦАЛЕ И ДЕКИ

ПРИСТАЈАЊЕ У ЛЕФКАСУ
И КРАЈ ПУТОВАЊА

ЗАПИСИ ИЗ БРОДСКОГ ДНЕВНИКА - ДЕО ЧЕТВРТИ

Као прави морски вукови

27. септембар

... Ветра нема, све време идемо на мотор, облачимо исте мајице и прилазимо полако Левкасусу кроз канал. Зовем Тасоса и најављујем му долазак, а он каже да ће нас чекати код пумпе. Стижемо и као прави морски вукови одрађујемо паралелни вез. Сипамо дизел, 70-так литара, што је око 3,5 литра по сату (мотор 55 коња)! Идеална потрошња.

Тасос нам налази место за вез, Милош остаје на обали да фотографише, а ми, уз ветар (!), који се појавио баш кад не треба, без грешке пристајемо медитерански уз обалу.

Везујемо брод, а цела моја посада ми прилази и честита! Ваљда је и њима лакнуло, бројно стање посаде исто је као и пре седам дана.

Неша признаје да му је један од највећих циљева и жеља од сада - да купи брод!

28. септембар

... Устајемо, пакујемо ствари, пијемо кафицу у „Маргарити“, доручкујемо гирос и предајемо брод Тасосу. Крећемо назад кући после осам незаборавних дана пуни позитивних утисака, са гомилом фотографија и видео материјала, пет „о-својених“ острва и пређених 120 научничких миља.

Нико није имао проблема са морском болешћу, скорбутом и сличним проблемима које могу да задесе посаду на мору. Чврсто сам уверен да је то због добре домаће рације, чисте ранке „мејде бај“ Гиле и Андрић. Да је Колумбо знао...

Ја сам „дипломирао“, разјаснио сам све недоумице, нашао сам одговоре на сва питања која су ме мучила а моји „заморчићи“ преживели уз ситне повреде. ПОСАДА – ДРИМ ТИМ!

Осмех и даље не силази са наших лица, љуљамо се на обали као прави морнари навики на море. Праве се планови за следећу сезону, биће ово дууууга зима...

Наставиће се...

ТРАКА И ЛАКИ НА ВИНД СУРФИНГУ

ЗАПИСИ ИЗ БРОДСКОГ ДНЕВНИКА - ДЕО ТРЕЋИ

У јостима код капитана Корелија

25. септембар

... Направили смо још један круг око места на ком смо претходног дана упецали рибу, па наставили према месту Сами, где смо планирали да проведемо дан и наредну ноћ. Намера нам је била да изнајмимо скутер и са њима обиђемо острво.

Трака и Неша одлазе да изнајмје моториће. Данас имам слободан дан! Испоставило се да нема малих мотора, јер они од 50 кубика не би могли да се попуни уз кефалонијске врхове, па смо се одлучили за две „нисан мири“. Докупљајемо најмирице за брод. Милош се приликом прескацања оградице повредио – искренује је стопало. Прво смо отишли до пећине Мелисани, која се налази на само три-четири од центра Самија. Пећина је огромна, чамцима превозе туристе. Овде сам се опробао у вожњи чамца са два велика весла. Идемо до Антисамос плаže на којој је сниман филм „Мандолина капитана Корелија“. Успут стајемо због фотографисања. Купамо се, играмо средине и одбојке, пијемо фрапе, кулирамо...

НА ПЛАЖИ АНТИСАМОС ГДЕ ЈЕ СНИМАН ФИЛМ „МАНДОЛИНА КАПЕТАНА КОРЕЛИЈА“

26. септембар

... Исправавамо бову „Човек у мору“, али безуспешно, потребна је већа тежина у дну како би бова плутала. Извлачимо је чак њом на палубу. Отварамо једра и вежбамо летење. Посада је уиграна као да пловимо годинама. Нема доволно ветра да пробамо губе (пролазак крме кроз ветар), па то остављамо за неку другу прилику.

Стижемо у Василики, везујемо се медитерански, посада уиграна, као под конац. Трака и ја након обиласка плаže и винд сурф кампова, пакујемо опрему на динги и идемо на даскарење. Одличан дан за винд сурфинг. Крадемо „занат“ од колега из кампа. Касније нам се пријеђују Милош, Цале и Лаки. Лаки сурфује, правимо одличне фотографије и враћамо се на брод. До нас Енглези. Млади брачни пар са младиним родитељима. Екипа је једва дочекала да им понуди домаћу ракију, од које се младожења мрштио али није одустајао...

ју. Задовољан је и собом, јер до сада је „све знао теоретски“, али је ово била прилика да своје теоријско знање покаже у пракси и опредмети на мору.

- Очекивали смо врхунски провод, а испало је преко свих очекивања, закључује Деки.

И чланови посаде деле његове импресије. Један од Декијевих „аргонаута“ Милош Поповић (39), академски склар, као човек рођен на мору, одувек га је обожавао. Ипак:

- Никада раније нисам пловио на броду. Желео сам да тим сам чудо да је Деки „кренуо“ у ту причу, знаю сам - то је то! Нисам ни тренутак размишљао. Било је феноменално, већ не десет дана не могу да скинем осмех са лица. Не памтим када сам био толико срећан, можда у детињству, не крије своје импресије Милош, додајући да је за њега најупечатљивији тренутак било само једрење, односно када се на отвореном мору развују једра, престане звук мотора и само се чује „сечење“ таласа.

Фасциниран је како су сви добро уклопили, без подигнутог тона, трзавице...

- Свако је нашао себе у неком сегменту који му је одговарао на овом путу. Били смо индивидуе у колективу, тврди он издавајући још и не заборавне тренутке изласка сунца у Аги Ефимији које је фотографисао, купање на незаборавној плажи Портото Катсики, преферанс на отвореном мору, што му је била животна жеља...

- Ишао бих поново из момента са истом екипом, не крије Милош.

Истог је мишљења и Дејан Ружић Руле (30), најмлађи члан посаде, по занимању дипломирани економиста. Он је Декија и Лакија познавао са студија, а о једрењу је почeo да размишља пре неколико година на једној екскурзији у Шпанији.

- Била је то дугогодишња жеља која је тињала у мени. Импресивно је било како смо се добро уклапали и слагали на мору, без обзира на јаз у годинама и сталежима. Било је ово велико и сјајно искуство и волео би да понови, каже Руле.

И Декијев колега са Економског факултета и пријатељ Владимир Игњатовић Лаки (33) „знао је да овако нешто мора да се деси и само је чекао тренутак да га позову“.

- Испало је савршено. Осећај првог пута непоновљив, уживање у води, развлачење једара, тренутак када је капитан рекао: „Сада једримо...“ Ма, непоновљиво! Верујем да сви сећају исто што и ја. Током пута стално смо се питали: „Где смо ми? Да ли је ово могуће?“ Видели смо

места до којих се може доћи само на овај начин... Убеђивали се да је све ово истинा, присећа се Лаки, не стидећи се да поред поморске открије и своју песничку душу.

Небојша Радмилац (37), предузетник, имао је и титулу „ко-склар“, што дosta казује.

- Изузетно волим пецање, воду, природу, авантуре, нешто несвакидашње... Хотеле са пет звездица и ол и нклизув презирем. Нисам могао да претпоставим да ће ово путовање да оправда сва моја очекивања, колико је било добро. Тренутак када је брод ухватио залет и пловидба на ветар, звук ветра и таласа не може да се опише. Тада сам осетио адrenalин који објашњава чemu баш једрење... Није ми било свеједно, али је

прелепо и непоновљиво, прича Радмилаца.

Иначе, он се као искусан пецаш прославио својим уловом на овом путешествију.

- Риба коју сам ја упечао равна је добитку на лотоу. Реч је о примерку тешком девет кила коју Грци зову „махи махи“, Американци „делфин риба“, Енглези „краљ риба“, а код нас је прихваћен назив „дорадо“, поносно прича он, наглашавајући да је са својим уловом изаз

УКРАТКО

Изложба накита
Снови Хиландара

У оквиру обележавања 17. века Миланског едикта, у Нишу је отворена изложба накита „Снови Хиландара“ крагујевачког златара и уметника Славољуба Галића. Поставку чини накит сачињен од комада метала донетих с Хиландара, као и племеничих метала и дијаманта, а настала је после боравка уметника на Светој гори.

Накит је настао од предмета из манастира Хиландар, а аутор је од предмета неправилних форми и уз корекције са додатком 24-карног злата и дијаманата, Нишлијама представио 33 експоната који симболизују овоземаљски живот Исусов.

Експонати, који према речима аутора имају своју духовност, направљени су од старих брава, ексера, шарки за врату и других предмета од гвожђа после пожара у манастиру и различите су старости. Аутор је експонате и изложбу радио уз благослов манастира Хиландара, а рад је трајао три године.

Вече посвећено Његошу

Поводом обележавања 200-te годишњице рођења Петра Петровића Његоша Удружење пензионера просветних радника организује вече посвећено овом књижевнику. О великом српском песнику и његовом делу говориће проф. Ђорђе Пауновић, а стихове ће читати Драгица Милић и Радоје Обрадовић. Вече се организује у петак, 11. октобра, са почетком у 18 часова, у просторијама Народне библиотеке у Старој радничкој колонији.

Представа за децу

Драма крагујевачког драмског писца Владимира Ђорђевића „Пут до чаролије“, која је постављена на сцени Босанског народног позоришта у Зеници, у режији Мирољуба Мијатовића, изведена је недавно на Фестивалу позоришта за децу „Хајде свијете буди дидјете“ у Сарајеву, који организује Центар за културу „Сарајево“. Иначе, овај комад за децу крагујевачког аутора своју премијеру у Зеници имао је прошле године.

Реч је о дудорами, која учи децу да буду добри и поштени, а премијерно ће и крагујевачка публика бити у прилици да види овај комад, у суботу, 12. октобра, у 12 часова, на сцени Позоришта за децу.

Фестивал слем поезије

Организација „Поезин“ најавила је да ће се 1. и 2. новембра одржати такмичарски фестивал слем поезије „Култура у протесту“, чији ће победник добити новчану награду и могућност наступа на Слем шампионату Европе. Фестивал ће бити одржан у клубу „Пеник рум жица“ у Београду, а тема је „катастрофална ситуација у култури и досадашња небрига државе за савремену уметност и савремену сцену“.

Фестивал ће окупити песнике и песникиње који ће изводити на сцени ангажовану поезију, а кампања за овај фестивал почеће 14. октобра и тада ће сви заинтересовани моћи да се пријаве и да учествују на том поетском такмичењу.

ДЕВЕТИ „КИДС ФЕСТ“

Узбудљив свет одрастања

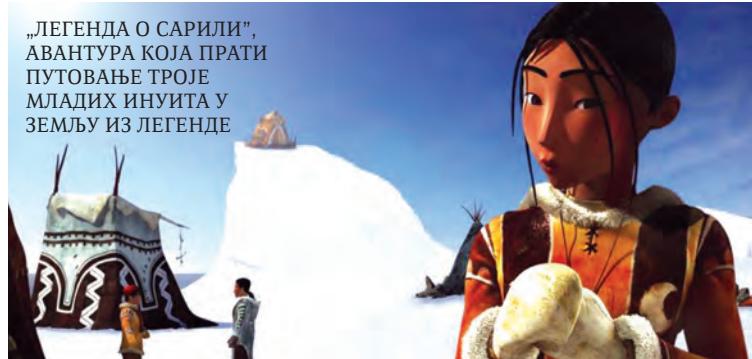
**Девети дечији
филмски фестивал
„Кидс фест“ одржаће
се од 14. до 20.
октобра, а најбоља
остварења
кинематографије за
децу из целог света
биће синхронизована
на српски језик**

Болико је опасна, а колико узбудљива љубав прашума на планети, прашума Амазона? Да ли пријатељство може да победи све, па чак и да цело једно племе спаси глади током страшне северне зиме? Како се деца сналазе када треба да пруже отпор старијима који их гњаве?

Одговоре на ова и друга питања о узбудљивом дечијем свету одрастања, игре, креативности и авантуре откријте на најпопуларнијем фестивалу забаве, Дечијем филмском фестивалу „Кидс фест“, који се ове године одржава од 14. до 20. октобра, у бисокопу „Синеплекс“.

„Кидс фест“ ће публици представити занимљиве филмске премијере – анимиране, игрane, документарне, 3D филмове из Данске, Немачке, Француске, Норвешке, Шпаније, Белгије, Канаде, Израела,

„ЛЕГЕНДА О САРИЛИ“,
АВАНТУРА КОЈА ПРАТИ
ПУТОВАЊЕ ТРОЈЕ
МЛАДИХ ИНУИТА У
ЗЕМЉУ ИЗ ЛЕГЕНДЕ

Бразила. Већи део ових остварења приказан је на познатим светским фестивалима кинематографије за децу, а на овом фестивалу наћи ће се синхронизовани на српски језик.

Међу остварењима су документарци о животињама, приче о

пријатељству, љубави, одрастању и авантурама. „Амазонија 3D“ стиже из Бразила, и говори о авантурама малог мајмуна изгубљеног у највећој прашуми на свету, Амазону. Из Канаде долази „Легенда о Сарили 3D“, авантура која прати путовање

Током фестивала посетиоци ће моћи да изаберу још много филмова, а у биоскопима их очекују и занимљиве радионице, игрице и поклони. Цене карата за биоскопске пројекције и ове године биће веома приступачне, посебно за групне посете. Цена карте је 180 динара, за 3D 280, а за групне посете 170 и 270 динара.

Иначе, девети по реду Дечији филмски фестивал „Кидс фест“, поред Крагујевца, одржаће се у Београду, Новом Саду, Нишу, као и преко 30 градова широм Србије.

М. ЧЕР

ИЗЛОЖБА У „МОСТОВИМА БАЛКАНА“ Корпус вајарских цртежа

У галерији „Мостови Балкана“, у петак, 11. октобра, биће отворена изложба цртежа под називом „Потез“, аутора Томислава Тодоровића из Београда, редовног професора на Академији уметности у Новом Саду. Изложба ће бити отворена у 19 часова, а трајаће до 30. октобра. У поставци се налази петнаестак цртежа, рађени су комбинованим техником на папиру, димензија 100 пута 70 центиметара.

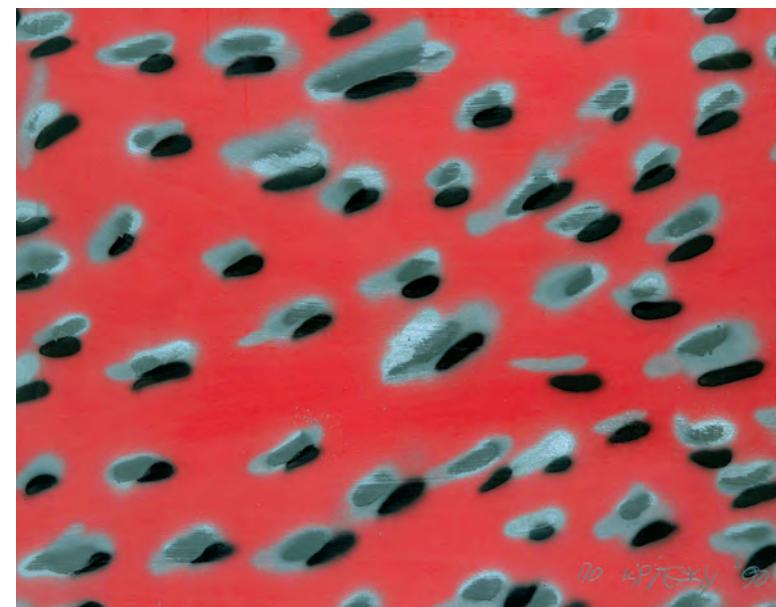
У каталогу изложбе Душан Ђокић, сликар и ликовни критичар, наводи да је захваљујући конкурсима и позивима за излагanje, често малих галерија, Томислав

маниру, кићењу и украшавању, остављајући простор слободном ваздуху и апстрактној рефлексији у основи просторних концепата.

Бележење тих ројева идеја биће спектакуларно када се пореди са моћним трансформацијама у материјалу, у синтези духа и материје надмоћним начином, објашњава Душан Ђокић.

Томислав Тодоровић рођен је 1948. године у Сибницаји. Завршио је АЛУ у Београду 1972. године, вајарски одсек, а за време студија био је код професора Александра За-рина, Војина Стојића и Јована Кра-тохвила.

Самостално је излагао 11 пута и

ИЗЛОЖБА ЦРТЕЖА „ПОТЕЗ“, АУТОРА ТОМИСЛАВА ТОДОРОВИЋА

лав Тодоровић један део своје продукције цртежа већ јавно излагао, али је и у њима задржао основни, галеријски третман.

- Овај уметник користи мотиве скулпторских пројеката, у оскудном линеаризму и слободним визурама изометрије са намерним избегавањем свега што би робова-ло освешталом презентационом

учествовао на више од 250 колективних изложби у земљи и иностранству, такође и у раду бројних међународних уметничких колонија. Има осам изведенih скулптура у слободном простору, а његови радови се налазе у многим музејима и уметничким збиркама. Добитник је 17 награда из области ликовне уметности.

ИЗЛОЖБА И ФИЛМОВИ

Двориште зграде

Изложба „Двориште зграде“, Ненад Јеремић и Ивана Петровића

отворена је ове недеље у галерији СКЦ-а, а у оквиру поставке приказани су и филмови из видео архиве „Дешавања 1999–2006“. Ова поставка представља део истоименог пројекта који је инициран у намери да се мапира и представи стваралаштво групе уметника млађе генерације у Београду након 2000. године.

„Двориште зграде“, као конституисана форма којом су обједине заједничке активности, групни и индивидуални радови аутора који самостално делују на уметничкој сцени, директна је последица резултата деловања и активности „Архива дешавања“, који настаје 2006. године као платформа за презентацију истих оних остварења који ће годину дана касни-

је управо бити препознати као радови „Дворишта зграде“.

Ненад Јеремић рођен је у Београду 1977. године, где је завршио гимназију, а дипломирао је на Математичком факултету у Београду. Магистрирао на постдипломским студијама на групи за виши медијску уметност Универзитета Уметности са изложбом „Цртице“, процесуалног карактера са видеом и причама као главним компонентама.

Иван Петровић рођен је 1973. године у Крушевцу, а живи у Београду. Дипломирао је 2002. године на Академији уметности „Браћа Карић“, одсек фотографије. Иницијатор је и уредник „Фото форума“, циклуса разговора са фотографима и уметницима на којима се презентује и промовише домаћа савремена фотографска продукција.

КГ БЕНДОВИ НА КРАФ-У

Ангажоване песме

Овогодишње издање КРАФ-а (Крагујевачког фестивала антиратног и ангажованог филма), који ће се, упркос великим финансијским тешкоћама, ипак одржати у последњој недељи октобра, имаће и занимљиве претрећи програм.

По први пут, у оквиру јединог шумадијског филмског фестивала, наступиће и крагујевачки панк-рок бендови познати по такозваним „ангажованим“ темама – „ЧБС“, „ЛУР“ и „Брејкеји“, који ће у организацији невладине организације „Миленијум“ и „Мегафон мјузика“, одржати концерт, 15. новембра, у „Арене фан фактори“ (ТЦ „Плаза“).

Улазнице се могу набавити у Дому омладине и „Арени“, по ценама од 300 динара у претпроваји и 400 динара на дан концерта.

Идеја организатора је да се обнови некадашња успешна сарадња цивилног сектора и рок-музичара Крагујевца, попут примера из 2001. године, када је ова невладина организација у оквиру кампање за промоцију људских права „Know your rights“ окупила између осталих и најактивније крагујевачке бендове („КБО!“, „ЧБС“, „Пропаганда 117“, „Тимбл“), који су ауторски изводили песме на тему људских права.

ОКТОБАРСКЕ СВЕЧАНОСТИ

Човечанство нека погледа на саш

Поема за овогодишњи „Велики школски час”, која се зове, „Човечанство нека погледа на сат”, састављена је од стихова из песничких књига Слободана Павићевића. Ове године учествоваће чак 450 младих глумаца

Овогодишњи сценски приказ „Великог школског часа”, под називом „Човечанство нека погледа на сат”, састављен је од стихова из песничких књига Слободана Павићевића. Приређивач поема је Братислав Милановић, редитељ је Милић Јовановић, а ове године учествоваће чак 450 младих глумаца, предвођени Мирком Бабићем и Марином Перећ Стојановићем.

Ако се изузму дидаскалије, ово је поема, састављена од стихова који нису поређани као у Павићевићевим књигама, већ по идеји приређивача, а из појединих песама узето је само по неколико стихова. Приказ је подељен на пет сцена.

- Бирајући стихове, састављач

Братислав Милановић трудио се да избегне пригодан тон, који је провејавао у неким претходним поемама и да крагујевачкој трагедији не умањи свевременост, коју је она већ стекла. Овако компонована, поема је добила нову литеарну димензију - то је, заправо, нова књига, објаснио је Златко Милојевић, директор Спомен-парка.

Редитељ Милић Јовановић нагласио је ће у овогодишњем „Великом школском часу“ учествовати млади глумци Академског позоришта СКЦ-а, рачанског позоришта, Позоришта младих „Абрашевић“, Позоришне радионице Дома омладине, Прве крагујевачке гимназије, а свој допринос у масовним сценама даће богословија богословије „Свети Јован Златоуст“, студенти ФИЛУМ-а, ученици обе крагујевачке гимназ-

ије и основних школа „Ђура Јакшић“ и „21. октобар“.

- Ове године одлучили смо се за нешто другачији приступ овој теми, а по први пут радиће искључиво крагујевачки глумци. Ансамбл Књажевско-српског театра свој допринос даће гласовима из офа, а главне улоге тумачиће моји

ЈУБИЛЕЈИ, ИЗЛОЖБЕ

Бројни програми

У оквиру октобарских свечаности Прва крагујевачка гимназија ове године обележиће 180 година постојања.

Комеморативни склопови у знак сећања на недужне жртве рата, „Бдење“, Литургија, изложбе, саставни су део обележавања 21. октобра, а ове године предвиђена је промоција романа „У потрази за јунаком“ Михаела Мартенса, који је значајно допринео да се прича о војнику Шулцу и страхотама Другог светског рата на просторима Србије пробије у немачку јавност.

Поводом јубилеја од националног значаја, 190 година од рођења кнеза Михаила у Крагујевцу, једна од изложби биће и „Кнез Михаило - животна и владалачка судбина“, која ће кроз архивску грађу и фотографије представити његов живот и владавину.

Отварање и уручење награда 17. Међународног салона антиратне карикатуре предвиђено је 20. октобра у галерији Народног музеја, где се очекује присуство Масуда Шоа Табatabai, карикатуриста из Ирана, добитника прве награде, чија се карикатура налази на плакату Октобарских свечаности.

дугогодишњи сарадници, Мирко Бабић у улози хроничара и Марина Перећ Стојановић у улози професорке немачког језика, наводи Јовановић.

Он је објаснио и да ће се 21. октобра у Шумарицама по први пут у сценском приказу чути и немачки, енглески, француски и шпански. Идеја је, према његовим речима, да бројним страним делегацијама приближи страдање Крагујевчана.

Поред низа традиционалних манифестација по којима се препознаје крагујевачки октобар, „Велики школски час“, „Јоаким-интерфест“, КРАФ, „Три октобра“, најпре је отворен ОКТОХ и то концертом под називом „Златне руке“ нашег признатог пијанисте Александра Шандорова.

Програм ОКТОХ-а наставиће се у среду, 16. октобра, наступом соло певача, професора ФИЛУМ-а, у сали Прве крагујевачке гимназије. У програму „Све своје собом

носим“ пред овдашњом публиком наступиће Радмила Бакочевић, Јасна Шаиновић, Марина Трајковић и Војислав Спасић.

До краја октобра наступиће и Квартет „Београд сенс артика“ (23. октобра, у Музеју „21. октобар“) и примадона мариборске опере Аманда Стојовић (29. октобра, Прва гимназија). Иначе, на све програме ОКТОХ-а улаз је слободан.

М.ЧЕР

ПРОМОЦИЈА НОВЕ КЊИГЕ ЖАРКА ЛАШЕВИЋА

Затворска хроника

Ново штво глумца Жарка Лашевића „Друга књига - дневник једне робије“ од недавно је у продаји, а реч је о својеврсној затворској хроници - мислима и дешавањима током четири и по године затворске казне, коју је Лашевић служио због двоструког убиства уз прекорачење нужне самоодбране.

Крагујевачка публика биће у прилици да се упозна са новом књигом овог аутора, у четвртак, 10. октобра, од 18 часова, у сали Позоришта за децу.

Након великог успеха првог Лашевићевог романа „Година прође, дан никако“ другу књигу објављује издавачка кућа „Хипатија“, а читалачка публика ће се из странице у страницу суочавати са најтимним мислима, али и породичним анегdotама којих се Лашевић присећа током издржавања затворске казне.

О делу једног од најпопуларнијих глумца бивше Југославије, који сада живи у Америци, говориће његов колега Петар Божовић, који ће публици читати и одломке из књиге. Такође, поред овог барда глумиша о Лашевићу ће казивати и првак крагујевачког Театар Мирко Бабић. Свој суд о Лашевићевом књижевном делу даће и књижевник Видосав Стевановић.

На промоцији ће о књизи и аутору говорити и новинарка НИН-а Радмила Станковић, која је урадила последњи интервју са Лашевићем пре његовог одласка у Америку.

НОВЕ КЊИГЕ

О играчкама и играчима

Недавно је из штампе изашла пета књига песама Крагујевчанке Наде Петровић. Реч је о збирци „Играчи и играчке“, а објавила је ваљавска „Интелекта“. Рукопис ове збирке дели се у три циклусне целине са прологом. Књига се „отвара“ тумачењем игре, а затим следе циклуси „Играчи“, „Игре“ и „Играчке“.

Један од рецензената књиге, Ранко Прерадовић, наводи да је пролошка песма врста здравице читаоцу, а то што је на неки начин уткана у партију

шаха, казује о идентификацији поетске имагинације са животним играчима. Здравичење је овде само натукица, пролошка песма казује шта је, заправо, оно што следи, у чему ће се огледати та „игра с играчима и играчакама живота“.

- Нада Петровић је објавила више збирки песама, свака од њих је на свој начин њена новотарија, а све скупа са самосвојношћу до једноствности, потврда да је реч о зрељој уметнички моћној поетеси, наводи Прерадовић.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“ НАГРАЂУЈЕ

У добру и у злу

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштво“. Потребно је да у петак, 11. октобра, позовете 034 333 116, после 10 часова и добићете роман „Срце од камена“, Џ. Кортни Саливан. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“, која се налази у Тржном центру „Плаза“.

У овој бриткој и романтичној причи о љубави и истрајности, списатељица Кортни Саливен бави дијамантима и питањем да ли су они заиста вечни.

Блистави симбол романтичног завештања понекад траје дуже од љубави. Филаделфија, Њујорк, Бостон, Париз. Од двадесет година прошлог века па до данашњих дана, кроз неодоливе портрете четири брака, пратимо причу о дијамантима и о начину на који су ови светлуци каменчићи постали симбол наших најдубљих надања и вечне љубави – у добру и у злу.

У послератним годинама (1947.) Мери Франсес Герети ради у маркетиншкој агенцији као копирајтер и мора да убеди свет у две ствари: да брак обавезно подразумева дијамантски прстен на руци сваке жене, и да је она подједнако добра у свом послу као и било који мушкарац. Једне ноћи, у тренутку инспирације, Мери Франсес ће записати речи које ће остварити оба њена циља.

„Срце од камена“ прича је о љубави, браку, посвећености и издаји – оштра, страстна и предивна, као и драгоцен камен који представља све оно о чему сањамо.

„ЛАГУНА“ НАГРАЂУЈЕ

Новакова књига

Два читаоца „Крагујевачких“, добиће књигу „Сервирај за победу“ Новака Ђоковића, а потребно је да у петак, 11. октобра, позовете 333 116, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи“ у пешачкој зони.

Новак Ђоковић је, по мишљењу спортичких новинара, 2011. године остварио најбољу играчку сезону у историји тениса. Освојио је десет турнира, од тога три гренд слем титуле и остварио низ од четрдесет три узастопне победе. Непуне две године раније овај шампион зачудо једва да мого да заврши турнир. Како је играч кога су дотле мучили болови, тешкоће са дисањем и повреде на терену одједном постао тенисер број 1 на свету? Одговор је невероватан: променио је начин исхране.

У књизи „Сервирај за победу“ Ђоковић прича како је преживео бомбардовање Београда, како је одрастао у ратом разореној Србији и пробио се међу најбоље играче у свом спорту. Потом нам открива начин исхране који га је сасвим преобразио и узнео на сам врх. Како је наставио да унапређује своју исхрану, тако су му нестали здравствени проблеми и ослабио је, а боље здравље и ментална снага омогућили су му да оствари своја два сна из дентињства: да освоји Вимблдон и постане најбољи тенисер на свету.

Ђоковић је сад направио план како да за само четрнаест дана трансформишете и тело и живот. Уз недељни јеловник, корисне савете за побољшање варења и изврсне рецепте који се лако припремају, лако ћете се ослободити вишак килограма и побољшати здравље. Ђоковић вам још даје и савете како да се ослободите стреса и које лаке вежбе да радите да бисте се покренули и разгибали, исте оне које и он ради пре сваког меча.

АНА ПЕТРОВИЋ, СЛИКАРКА – ДОБИТЕНИЦА ПРИЗНАЊА „ТУРИСТИЧКИ ЦВЕТ”

Мала, али веома велика ствар

Сувенир мора да буде приступачан и новачано и визуелно, практичан и естетски обликован по кријеријумима 21. века. Не можемо вечито странцима само нудити брката чичу у опанцима са шајкачом, тврди уметница која је осмишљавању сувенира посветила у своју докторску дисертацију

Недавно се Ана Петровић, позната и призната крагујевачка ликовна уметница, „окитила“ признањем „Туристички цвет“ – најрадом за допринос појединца нашем туризму, добијеном за колекцију сувенира који на најбољи начин препрезентују нашу земљу.

- Реч је о колекцији радова, сувенира на тему Србије, као опште одреднице, невезаних зе појединачне локације, какви у Крагујевцу одавно постоје са тематиком Шумарица, споменика „Сломљена крила“, презентацијом Бубња, градских крајева..., каже лауреаткиња „Цвета“ за појединачно допринос.

Њено искуство у раду и осмишљавању сувенира је велико, јер је у тој „причи“, како сама каже, већ више од деценије, а годинама је на Мокрој гори у Међавнику Емира Кустурице радила на креирању тамошњих украсних предмета који су промовисали брендове и руководила професором сувенирницом.

- Још од Међавника, док сам радила код Емира Кустурице, где смо отворили продавницу сувенира, уочила сам да се њима код нас баве искључиво ситни трговци,

Преко 500 чланова фолклорних друштава из разних крајева Србије, уз госте из Румуније, окупило се на фестивалу изворне песме и игре, са којег носе изузетне утиске

Међународни фестивал деце и омладине „Разиграна Гружа“ протеклог викенда једанаesti пут је одржан у Дому Месне заједнице Груже. На фестивалу је учествовало десет културно уметничких друштава која негују изворне игре и песме. Окупило се преко 500 учесника обучених у народне ношије својих крајева, старијих од седам до 54 године. Једини страни гости били су из Букурешта, а остale групе из Стубла, Витковца, Витошевца, Породима, Забрега, Ловаца, Нове Пазове, уз наступ и домаћина Груже. На раскрници ка Липинци младићи и девојке заиграли су шумадијско коло и уз звуке хармонике, звекет дуката и весело подврскивање зауставили саобраћај.

АТРАКТИВНЕ ИГРЕ ИЗ ВРАЊСКОГ ПОЉА

АНА НА ДОДЕЛИ ПРИЗНАЊА

или, да се неко не увреди, најпримитивнија домаћа радиност. Сувенир у основи и треба да буде не много сложен, баш оно што народ својим рукотворинама представља. У Риму имате Колосеум од гипса, мајице, кечеље, шоље са том темом или на варијанту тестенина. Код нас је исто – по тој теми Крагујевац је једнако „Пето три“, а за Шумадију шајкача и опанак и то је то, тврди она.

■ Бејзбол палица изгравирана ласером

На Међавнику је била у прилици да сагледа како ствар са сувенирима стоји код нас.

- Прочуло се да продајемо сувенире и долазили су нам са понудама разни људи, прави и набеђени уметници, жене и мушкарци из околних села. Добијали смо бејзбол палицу на којој је ласером изгравирано – Међавник – Дрвенград, подметаче од бамбуса и сличан кич... Схватила сам да се у овој земљи малији бави сувенирима са неког озбиљног

становишта и са уметничке тачке гледишта. Углавном, само трговачки и то на брзину, цени Ана Петровић, додајући, додуше, да има изузетака, као што су керамичари и понуда на понекој тезги у Београду у Чика Љубиној, али је све то још у повоју.

Због тога је у Крагујевцу осмислила и израдила колекцију сувенира која треба да репрезентује нашу земљу.

- То је сељачки рам, који у свакој кући виси по један, са огледалцетом и уметнутим фоткама у њему. Рам сам осликала, а у њему су слике са нашим мотивима, пример споја традиционалног и модерног. Популарни магнети за фрижидере нису од пластике и са налепницом на задњој страни „Мејд ин Чајна“, већ осликана дрвена кућица. Срце које није од теста, као „лицидерско“ исто од дрвета – сувенир варијанта „љубавне медаље“, не бежи Ана од своје вечите инспирације – љубави.

Како да није „измислила топлу воду“, већ су то већ постојеће ствари, само боље осмишљене, осликане и пласиране.

■ Торбице и мајице

У њеној колекцији са мотивима српског наслеђа и традиције су још и женске торбице и мајице.

– Сувенир мора да буде доступан сваком цепу, али и визуелно

ИЗЛОЖЕНИ СУВЕНИРИ КОЈИ СУ УМЕТНИЦИ ДОНЕЛИ НАГРАДУ

доступан, атрактиван, леп, примамљив. Нашу земљу посеђују туристи, млади људи са ранцем на леђима који путују стопом, бициклима, и не могу да понесу ништа велико. Дакле, сувенир мора да буде практичан и не сме да се поломи у ранцу. Естетски и ликовно његов дизајн мора да буде примерен 21. веку. Па, не можемо вечито странцима само да нудимо чичу са брковима у опанцима и шајкачом, сматра Ана.

Због тога је на београдској Академији уписала и докторат са циљем да у својој тези на основу историјског, етнолошког, социолошког и антрополошког истраживања покаже како уметнички настаје сувенир.

- Можда код нас још нису схватали, али су сувенири јако важни производи, поготово што се у будућности планира да се један значајан део наше привреде ослања на туризам, закључује наша саговорница.

Тренутно је сем рада на докторској дисертацији ангажована у осмишљавању сувенирских брендова за планину Рудник, у чију су промоцију, о чему смо већ писали, укључени сам град Крагујевац, наш Универзитет и читав регион, а добила је понуду од београдске црквене продавнице и позив за сарадњу са њиховом жељом да бројним странцима који срађају у њихов продајни објекат понуде нешто ново и аутентично и обогате понуду за стране туристе.

Крагујевачка шира публика имала је прилику летос да погледа део њене сувенирске колекције на изложби у СКЦ-у, где је директно пренета из Рима, скренујући претходно пажњу тамошње ликовне јавности и стручне критике.

У међувремену Ана Петровић има 22. октобра изложбу у Прагу на којој ће излагати своје сликарске, али и радове из области примењене уметности – телихе и лампе. Ексклузивно сазнајемо да је у питању „револуција у овој области“ јер је Ана израдила лампе као саобраћајне знаке са лед осветљењем. Па, кад засветеле наши сувенири диљем Европе и света!

Зоран МИШИЋ

ФЕСТИВАЛ ФОЛКЛОРА „РАЗИГРАНА ГРУЖА“

Превазишли смо Гучу

ГОСТИ ИЗ РУМУНИЈЕ – ДЕВОЈКЕ У МУШКИМ РОЛАМА

Програм су наставили пред препуном салом Дома културе у четврросатном наступу без паузе који је пролетео као трен. Покровитељ игара била је Скупштина општине Кнић уз помоћ многобројних спонзора и подршку „Чаше воде са извора“, манифестације српског изворног стваралаштва. Фестивал је отворила председница Општине Кнић Драгана Јовановић:

- Гружа је срце Шумадије, срце које је увек певало и надпевавало се међу косачима, ткаљама, на сетви, жетви, комишању или прелу. Данас уз комбајн нема жеталачке песме, али изворно не може да се ућутка, мада неки верују да им на глави боље стоји туђа капа неко шајкач. Културно уметничко друштво Гружа је амбасадор изворних песама и игара Србије.

Одваја од улице и агресије младе. Све је мање ентузијаста и морамо се забринuti за постојећи систем вредности који намећемо деци. Новак Ђоковић нам је дао овог пролећа „Школицу живота“, али у нашој општини упаљено је црвено светло јер бела куга влада у већини домаћинства, рекла је председница Општине.

Младост и ентизијазам одисали су у свакој тачки приредбе, али и у држењу. Оцене учесника и гостију изненадиле су организаторе, јер су неки од њих рекли: „превазишли смо Гучу“, или „духовно смо се окрепили“....

- Пуно ми је срце што успевамо да издржимо и да очувамо ово наше благо, нагласио је Зоран Живановић, директор фестивала.

ГРУЖАНИ ИЗВОДЕ ГЛАМОЧКО КОЛО

Највише аплауза добила су гости из Букурешта за „плес са штаповима“, домаћини за „Гламоч“ и „игре из Врањског поља“ села Ловци. Румунски клуб за студенте и омладину „Доиница“ први пут је у Гружи, мада постоји већ седам година и обишао је скоро све земље Европске уније, Канаду и Индију. Наступио је са шест игара, а свака је имала аутентични костим из региона Молдавије, Трансилваније, али са очигледним мањком мушких чланова.

- Имамо „мали проблем“, девојке су много више заинтересиране за игру од младића. Обукили смо dame у мушки одећу и нема проблема, публика ужива. Домаћини су били гостољубиви, осећамо се сви као код своје куће. Обишли смо брану у Пајсевићу, фабрику воде система Гружа и „Фабер“, радионицу аутодизајнера Драгана Павловића, мајстора за ручно прављење аутомобила, као и манастир Каменац у Честину, одушевљено је оценио дружење Ђорђе Леаст, инструктор, кореограф и председник клуба из Букурешта.

Текст и фото: М. ИГЊАТОВИЋ

ИЗГРАДЊА СПОМЕНИКА ПАЛИМ ШУМАДИНЦИМА У КРАГУЈЕВЦУ (7)

Тројни симбол и понос града

Све градске, привредне, војне, друштвене и хуманитарне структуре уложиле су скоро деценију самопрегорног рада да би настало трајно обележје свим страдалим Шумадинцима у ослободилачким ратовима модерне Србије. Једина сенка на њихов рад бачена је због финансијских проблема да се измире сви трошкови подизања споменика који су се протезали још неколико година

**Пише: Предраг Илић,
архивски саветник**

Наставку говора на великој свечаности поводом откривања споменика палим Шумадинцима председник крагујевачке општине Војислав Калановић је рекао:

Можемо ли, макар, исказати оно што нам данас приј помисли на ту и толику нашу народну славу нацима труди? Срца нам обузима осећај беззраничног поноса што смо баштиници једног тајке неизрециве и неупоредиве славе. Како су нам душе искућене побожном захвалношћу према искрљењима наших предака и савременика који нештећено проливаху крв у обрану наших идеала, правде и слободе. На вечно хвалу и душу нашем роду служиће што у жењу за ту два врховна морална добра никад није малаксао, што никад није штапао за цену жртава, које је ради њих приносио, што се од како љубавница о њему говори увек налазио на сирани њихових заштитника и бранитеља, што их је уздигао у својој привржености њима на сајен дожанстива до самота крстаја часној и у борби их спло у једно знање, што је у појртвованју своме, у обрану свога знамења ишао до самогрења.

Подглејао је и одолевао, бивао пођен и пођећивао, умирао да ојеш васкрсне неукротив, васкрсавао да ојеш умре нејобеђен, недостижан и бесмртан.

Данас ћослављамо наше великане и њихова дела, претуни јоноса, љубави и захвалности која осећања може само јесма да искаже, јесма која их је овековечила и коју су сливали сами они чија су то дела била. Зато данас ћутимо да ојеш јесма говори.

Појледајши како нас мами сва три пламена, три тране једнога истиота сшиба, Хрвате, Словенце и Србе у свој зајрбај и притискује на своје труди јуна узвишене лепоте и младости, ведра и наслеђана, бујна и моћна Југославија, која је поникла из жртава наших дедова и отаца, која јако стикојно, мирно и поуздано почива на плочима најбољих синова својих. Појледајши и видећеше како је јуна вере у своју будућност, како је свесна своје снаје и вредности и вијој се морате дивиши.

И за моћну и већину јесму што звонко исјевану ћебдало је дожанско надахнуће и јесничка душа. Требала је мајсторска рука која ће уобличити ову мисао, дати јој душу и задаћи је живоштом. И за ово је наша народна мајка родила јуна. Још од тога, само ћровиће умешало је јуна своје ћркве.

Замисао овога споменика и извођење његово дојало је пријејстројкој ушакмици двојици наше браће Хрвата: Зајориу Антону Ајустинчићу и Далматинцу Јозу Кљаковићу. Тако смо, ево, данас сви свешоди како су Хрвати велелепно схватали и изразили душу Шумадије. А зар би то моји уистину ученићи као зацело не бисмо били рођена браћа и синови једне југословенске мајке? И то је један од више разлога што смо данас овим величким делом усрещени ујадовољени.

После Војислава Калановића говорио је др Драгутин Којић, министар просвете и народни посланик овог краја. После уобичајеног поздрава свих званичника и народа Шумадије, Којић је и рекао:

Ја бих се најлакше одужио тој својој дужности као бих у нему иштешу положио овај венац на посножје споменика. То би био, то сијо и браћо, најбољи начин да се изрази онај дубоки осећај блајдарности који осећам према љалој браћи за Краља и отаџбину... Као министар просвете имам дужност да изразим дубоку захвалност свима онима, нарочито одбору, који је себи узео за циљ да почиње овај величанствени споменик. Као министар просвете исто тајко дујем захвалности умешницима, који су умели лепо да изразе у материјалу оно што наш народ у Шумадији осећа према љалој браћи.

Као претпоставнику посланику овога краја, мени је дужност да кланајући се пре овим спомеником који је шумадијски народ посвећао својој љалој браћи, кажем и ово: Поред овог величанственог споменика, који ми данас отвори

мо, наш народ у Шумадији пошића је један други исто шако величанствен, исто шако трајан, можда и трајнији споменик завет у срцима и душама свих Шумадинаца да ће се најлакше одужити сенима најљеменијих синова свога краја, који су свој живот јртвовали најдужем уједињењу и ослобођењу ако се буду завештовали да ће већи шаки у мисли, у близи о јакоме да ће оно што су они створили умети да сачувају. Тада ће је највећи споменик народа овога краја. И са тим завештвом наша народна будућност, наша држава, може бити осигурана и мирна.

Свечани ручак у Градској тржници

После министра Којића говорили су дан Николић, др Александар Моч у име Матице српске из Новог Сада, Војвода Пећанац, др Борота, Драгослав Пантовић, господића Пешић, господића Настић из Штипа, Радомир Тодоровић, Сава Вујић из Сенте, Мија Стојановић из Косовске Митровице, генерал Пешић и други.

Рачуна се да је на споменик било положено око две стотине венаца. Свеченост је завршена декламацијом песме "Славно палим ратницима" малог ученика основне школе у Мечковцу (данас Илићево) Драгослава Вићентијевића. Овим програмом преподневна свећаност била је завршена.

После освећења и откривања споменика велика народна маса која је била између општине и

Старог конака Кнеза Милоша и Михаила разшира се по граду. Људи из удаљених крајева добијали су храну, а много-брожни оркестри свирали су старе песме.

Званичним делегацијама и велигодстојницима приређен је свечани ручак у Градској тржници. Тргница је била декорисана тројбокама, старим ратним успоменама и малим топовима од вишњиног дрвета из доба устанка. За време ручка одржано је неколико пригодних говора и беседа (пatriјарх Варнава, Живојин Терзић, Војислав Калановић, др Костић и други).

Поподне у Соколском дому је приређен концерт, а око споменика било је много народа који је слушао музику. Увече је био приређен кермес. У башти хотела "Талпара" београдски глумци, чланови Народног позоришта, извели су пригодан програм.

■ Кашњење исплате хонорара

Већ наредног дана, 13. јула, одржана је седница Одбора на којој је председник Живојин Терзић пријемао веома повољно рад Одбора, а похвале и одличне оцене су стизале са свих страна и са свих нивоа. Таква оцена стигла је и од самог патријарха Варнаве. Председник Терзић предложио је да формира ужи ликвидациони одбор који ће припремити све за ликвидацију рачуна. Сматра се да је Одбор завршио свој задатак због чега је формиран и да више не постоји сврха његовог постојања. Одлучено је да у ликвидациони одбор уђу Петар Топаловић, Стеван Јовановић и Средоје Каранац.

Одбор је, сматрајући да је то ве-роятно и једна од последњих седница, преко листа "Глас Шумади-

је" изјавио захвалност свим члановима и људима који су помогли на било који начин. Донете су и одлуке о исплатама хонорара Војној музици у износу од хиљаду динара и хоровој Певачкој друштвости Кирillovićу од 400 динара.

Предлог председника крагујевачке општине Војислава Калановића да Милен Николић и Радосав Марковић ураде Споменицу палим Шумадинцима и током целе 1933. године. Обећана средства у износу од 50.000 динара Дунавска бановина је уплатила, али је зато Одбор успевао на кашичицу да извлачи из Папилулске банке по коју хиљаду динара. Децембра 1933. дуг одбора према Аугустинчићу и Кљаковићу износио је 11.000 динара.

Предлог председника крагујевачке општине Војислава Калановића да Милен Николић и Радосав Марковић ураде Споменицу палим Шумадинцима и током целе 1933. године. Обећана средства у износу од 50.000 динара Дунавска бановина је уплатила, али је зато Одбор успевао на кашичицу да извлачи из Папилулске банке по коју хиљаду динара. Децембра 1933. дуг одбора према Аугустинчићу и Кљаковићу износио је 11.000 динара.

Било је проблема и нездадљивства појединих чланова Одбора око поделе одликовања. Пошто је број одликовања морао бити ограничен, Живојин Терзић је предлагao да се она чак и не деле, знајући да ће то довести до нездадљивства и протеста појединих заједничких људи. Међутим, његов предлог није прихваћен.

Последњи сачуваји записник Одбора за подизање споменика палим Шумадинцима је од 17. децембра 1933. године и дотле смо успели да пратимо континуирано и детаљно његов рад. Чинjenica је да са децембром 1933. године Одбор није успео, из познатих разлога, да исплати све своје рачуне до краја, а самим тим и Ликвидациони одбор да угаси рачуне. Иако је Одбор испунио мисију због које је основан и Крагујевцу подарио споменик којим се сви ми дично више од осам деценија, финансиски проблеми који су се протезали још неколико година од дана освећења и откривања споменика били су дојдатни проблеми на један скоро деценијски ентузијазам мале групе савесних, вредних и одговорних људи.

Све градске, привредне, војне, друштвене, хуманитарне структуре биле су укључене и посвећене остварењу овог циља. Њима на моменте можда и није било задовољство да, поред својих професионалних обавеза и ангажованости, решавају крупне проблеме око локације за споменик, да уложи своје ауторитете, енергију, пословне везе и драгоцено време решавајући проблем дуга према свим страдалим Шумадинцима у ослободилачким ратовима модерне Србије. Уложили су скоро деценију самопрегорног рада да би остварили свој циљ, а онда га предали граду на чување. Овај рад је управо расветљавање још једног питања градске историје, а уједно и наш дуг да не заборавимо њих и њихово дело које је симбол и понос Крагујевца и Шумадије.

Kraj

Врело

ПОСЛЕДЊИХ неколико месеци често сањам мајку, оца и ћерку. У сну су увек живи и ја се том сну ни најмање не чудим. Чудим се нечemu другом: зашто оца и мајку сањам као да сам још дете. Можда зато да би у сну били младолики: воде ме некуку за ручицу. Ђерку, међутим, сањам већ одраслу, онакву какву сам је последњи пут видео, пре него што су ми јавили да су је Немци обесили. Ја сам у сну већ старија, она стасита девојка, не могу да је поведем за руку - а кад покушам, уместо њене руке латим се празнине. То ме заболи толико да се, у дрхтавици, пробудим. А кад се, касније, сетим свих тих снов, падне ми мрак на очи, пожелим да одем било где, као да ме и само померање може уденути у некакав азил и од нечега сакрити.

А не може - од себе сама ништа те сакрити не може. Јер, доће час кад ни идеал, највиши који је човек себи зачрео, час кад злато, ни драго камење, ни најлепши дан из сећања не могу да надоместе родитељску љубав према изгубљеном детету. Између смрти и тебе остане само чемерно непомерљиво сазнање да си створио то дете да га штитиш и одгајиш, а једино то ниси учинио - и свет је постао пакао. Истина је ниже од сваког дна. Објаснити свет у којем нема дна горему могу само пакао и рај. Раја, очито, нема, пакао све објашњава. Све се, на крају, своди на питање веће или мање љубави. И увек се тражи пошкрапљење невином људском крвљу.

Зар то није сотонска потурка? Како човек спадне на такво огњење, кад му више не помаже ни удахнути слатки ваздух, јер не постоји нови дан? Није ли требало да се, одувек, припрема за тај последњи уздах, не били бар он постао ушушкан слатком илузијом да се учинило све што се на земљи могло? Откуда ови задушки репови који нараштавају дају да се смире? Како да, у овој изданој породичној цивилизацији, као људи не издамо ни себе, ни друге? Ја своје потомке, очито, нисам доволно волео, кад сам их оставио на ветромашини и упустио се у лутање. Споменике заслужују само наша намучена деца.

Док сам тако размишљао, као да су се и стene почеле отварати. Или ме је затиштало, опет, оно место за вратом где ме је тренснуо разјарени пријатељ Филимон, онда кад сам одбио да га послушам. Мора да су ми очи постала краве од несанице, бунила и јарости, од кривице и очајања што, толико далеко од куће, ништа не могу да учним да заштитим оне које сам волео више од себе.

НОБИ су од септембра постале хладније, мада је и током августа ноћити на отвореном, у планини, било мучно, јер би температура пала и за двадесет степени. Мора бити да сам назеб и кијавицу добио од хладноће, огњен, недовољно утопљен, на неудобним mestima. Ни у stomaku није боље. Нешто кола, вртоглаво кружи, плеће и тера ме да, мало-мало, чучим по жбуњу. Онда би из мене пљуснуло, као из превета које се нагло ослободило затиснуто прљавштине. Кад бих се осврнуо да погледам шта остављам за собом, згрозио бих се - скоро крвава текућина која говори не само да се слабо храним, већ и да вода коју пијем није за пие.

Нашао сам парче размрљеног стакла, мора бити од некакве пастирске, случајно разбијене, флаше. Успео сам да га укусим према сунцу и огледнем се. Нисам добио цеолик, само своје очи. Запрепастио сам се. Биле су крваве, упале, с модрим колутовима око очних јабучица. Кад сам то привремено огледаље спустио мало ниже, појавише се чекиње, као у дивљег ветра: ко зна откада се нисам ни бријао. Већ сам и заборавио одакле сам кренуо и куда треба ићи. Преостало је лутање кроз дане и ноћи додељеног времена на земљи.

Прошао сам једну безводну планину - ни сам не знам како. Ишао сам, следећи полу-

видљив путиш који се назирао кроз камичке и стење - понекад се прекидао, као понорница, и то углавном на mestima на којима није ни био потребан, а онда се указивао као да ниче сам из себе. Ишао сам према северу, оријентишући се по небеским знакима, положају сунца, и земаљским, по мањини. Свест да постоји пут била је значајнија од сваког оријентира: она је говорила да ваља ићи док ноге могу да издрже. Мој успутни тетрет сада ми је отежавао путовање, машинку сам једва носио, заборавивши време кад сам је сматрао продужетком десне руке и кад сам веровао да ми је срасла с раменом. Преко дана би у шињелу било неиздржљиво топло, а преко ноћи, без њега, неиздржљиво хладно. Све у свему, мој живот је постао неиздржљивост којој се не види скори крај.

Планина уз коју сам се пео имала је стene црвенкасте, нездраве боје. Навикао сам да камен буде бео, као код нас, а ове је изгледа било некаквих хемијских елемената који су стene bojile у црвено. То ми, уосталом, није сметalo, тим пре јер су се низ црвенкасту земљу, пробијену међу стенама, сливали поточићи - цукрови воде. Бојао сам се да није отровна, јер упија метале кроз које противе - захватио бих је у чутурицу и оставио да се избистри и сталожи. Ако то није помогало због труња, прокувао бих је. Но, остао сам без шибица, а запалити ватру, како су нас учили на зеленгорским теренским припремама, било је лакше покушати него учинити. Нисам ниједнапут успео да је запалим трењем, или кресањем камена о камен, а нисам имао оцило с којим то иде лакше. Тако сам био принуђен да једем траве за које сам знао да су јестиве, нешто лишћа и отпадке угинулих животиња и да пијем непрокувану воду с планинских потока.

НАЛАЗИО сам на поточиће чија је вода слаткаста, сигурно због минерала. Преко дана сам се знојио и губио течност, било ми је потребно бар два литра воде дневно, ако не и више. Ова планина није безводна. Неприступачна, пуна отровних гљива, бочкастог дрвећа, чиборних и ливавих травки - али водна. Чудио сам како птуња бильке нису израсле више поред толико течности. Мора бити, због немилосног летњег сунца и опаких зима.

Црвенкасте слаткасте воде више се нисам устезао. Повремено би црвну низ обронак рујни таласићи, срединicom поточића, као да се тамо вода гусне. Тада је још сладча за пие. Што сам се више успијао, жиша је била богатија, земља и стene све рујније, бојиле су и бојом допуњавале воду, све шикљастију и маснију, понекад запенушену од дречаве пенице. Пијући ту воду постајао сам ситија, као да сам се опорављао од дијареје, као да се жиле пуне крвљу, циркулација снажи - топлије ми буде да преспавам у хладноћи. Ова вода пунила је не само жиле куцавице, него и стомак.

Међутим, уместо да толи, она је жеднија човека. Иако сам пио огромне количине и никад нисам остајао без пуне чутурице, био сам све жеднији и жеднији. Као да се некакво незасушно гротло у мени отворило. Почек опет да ме мучи страшна жеђ коју више никакве количине црвенкасте воде нису могле задовољити. У глави ми је бучало као у арени у коју се лавови и вукови кољу са римским гладијаторима, док у гледалишту френетично урла разглађена светина у колосеуму, и с оне стране колосеума. Чело су ми пробијале грашке зноја, ноге су трниле, на њима се појављивали, нарочито изнад пета и испод колена, угрушци, док су вене повремено толико бубриле да су постала налик ушивеним змијама које су, као циновске пижавице, урониле под кожу и сада се поје крвљу и хране мојим потрулелим месом.

Ножне прсте скоро да нисам осећао, да ли од хладноће, или изнурености, а када бих оsetio да још постоје, њима би прошли трикастички жмарци, као да босоног газим по ко-привама. Морао сам, од превелике жеђи, на сваких два-три сата да потежем чутурицу и тек би ме неколико дугих, сласних гутаљаја, умирили, као да добијам инјекције глукозе или витамина. А када би у чутурици по-нестало пића, очајнички бих почео да тражим нове изворе, плашећи се да ће црвенкасте течности нестати. У ствари, већ неколико дана ништа нисам ни јео осим корења и трава, док ми је сва хранљивост по организму допирала од те црвене воде. Звао сам је црвеном водом, без сумње, да бих психички олакшаша себи. Јер сам већ схватио да, у

ствари, пијем некакву прерађену или полу-прerađenu крв.

Откуда оволовико крви на земљи и стенама? То нисам могао да објасним друкче до природним једињењем минерала, соли, земље и воде. Као што извиру вода, нафта или лава, можда постоји и некакав општи извор крви. Како сам се успијао оголелом црвенкастом гором, вода је била све гушћа и маснија, на појединим mestima усирена и житка, напон-кон би, нарочито предвече, кад захладни, постајала пушна. На вишим равнима планине, тамо где су стene биле стрмије, где су нарастали камицори главњи и урвинили се дубоки усечи канјона, одасвуда би се сручивале каскаде, затим слапови и мали водопади прштаве црвне течности.

Нисам више ни сумњао да постоји некакво тајновито дубоко врело које прави гејзере и изазива ерупције. На појединим mestima из земље би избио врутак и изненада ме, читавог, окупao топлом течношћу коју потом дуго нисам успевао спрати са себе. Више се, овако крвав, нисам скривао. Нисам имао од кога, у овој безљудности. Овде би човек могао срести само демоне или свете. Онај који овде долази у сусрет не може бити друго до нечестви или божанство. Кад бих се погледао у огледало оног стакленог крњетка, најрадије бих се укројио од свог лика, али куд? Да натрапају на мене, побегли би не само људи, већ и медведи, рисови и вуци. Већ сам, не једним кораком, већ читавим својим бићем, зашао за другу страну. У животу ме одржавала крв, али не моја, туђа.

ПОШТО сам једне вечери скоро испио млаку, наћену у шапастој удубини стene, нагло ми се смучи. Можда је у њој била нека отровна трава, не знам: почех да бљујем сукрвицу и гној, уз оно мало биљне хране које сам унео у себе. Скоро да ми омркну свет. Нагло се пових над удубином: она се опет испуни - као врело које надолази онда кад ми се хоће или кад се жеднику чини да га је испразнио.

Тада и клонух. У устремерилој помрчини, кроз трепавице које ми се учинише затворском решетком, у ваздуху запливаше врата. Откуд у планини врата? Откуд врата у чистом ваздуху? А да су врата није било сумње: јер из њихове откључаност покуљаше ваздушасте прилике. Иако свладан умором, трзнух се, помисливши да су то, мора бити, ноћне крвопије - комарци или слепи мишеви, бића која нападају човека утонулог у сан. Размајах се длановима, као да капом хватам вазduх. Те прилике су нестајале као што су се и помаљале, без објашњења и разлога. Било их је све више, јер су врата, без сумње, отворена. Не могавши да их отклоним рукама, разрогачио сам очи и схватио да се не-

ке од њих врзају стопљене с ваздухом, као да покушавају нешто да кажу.

Напретнух сва чула и почех разликовати некакво зујање и струјкање, као да нешто, можда и сама природа, настоји да дође до речи. Зар је могуће да ми се овде, у безљудици, неко још обраћао? Зато опустих капке, поново од трепавки начинивши решетке, и напретнух слух, е да бих боље распознао немуште ове звуке. И тада, што сам вид више сужавао на најнижу могућу тачку гледљивости, почех да разазнајем сенке које, на други начин не бих ни успео разазнати. Личиле су на јунаке цртаних филмова и стрипова, креације изрезане дахом мрака по свили ваздуха.

Што је било најстрашије, учинише ми се познатим. Привидех многе непријатеље, нарочито оне који су према мени били нарочито бахати. Једни су се грчили и мучили са страшним гримасама на лицу, као да не могу да се смире. Други су покушавали да ми се умиле и на тај начин за себе призову покојање. Како су фини с омчом око врата! А требало је само да буду уљудни у време док су могли слободно дисати: никада им омчу не би ни намакли. Они су тада, међутим, били злурадо назлобрзни, исто као што су сада, упрistojeni, мањи од маковог зрна. Пирнух из све снаге на њих и они се разминуше као пухор с маслачка. Али, нисам се могао препустити задовољству победе. Даље од њих, као да за нечим тугује, или ми из неке посмртне пристојности не жели прићи, стајао је Петропољац. Скоро да јекнух. Па зар је и он прешао у царство сенки?

- Остави се - рече Петропољац, и његов глас је звучао као једвito допирање лахора.

- Имаш о чему пречему да бринеш. Из њега, и тек сам сад схватио зашто ми не прилази, спазих испружене руке мага оца и матере и, авај! - моје упокојене кћери! Они су чуји пружали дланове, желећи да ме загрле, а Петропољац, мој верни друг, то није дозвољавао. Мене нешто отрже од тла, усправи ме на ноге, хтедох да похрлим према њима, али ме очајнички Петропољчев поглед заустави: у његовим празним очима постојало је само очајање и преклињање да се суждим и не прођем кроз широм отворена врата смрти која ми се учини јединим безбедним и одавно жељеним заклоништем.

Његов поглед је говорио да ми предстоји неки далеко теки подиг. И он заврте својом лепом, брадатом главом, као да ми мало и припреди. Из њега су се чули пискутљиви гласови мојих вољених, све даљи и чезнутљивији. И пре но што ће се врата заувек затворити пред предомишљањем, пре но што ћу пасти у беут, зачух још само његове, замахом закlopљених двери неусисане, речи:

- Врати се!

Разонода

ОДВАЛЕ

ОЛИВЕР ИВАНОВИЋ, функционер са Косова:
- Када се сукоби неко у Војводини око политичких тема, они зову полицију. Код нас се то решава по хитном поступку – молотовљивим коктелом.

САЊА ДИМИТРИЈЕВИЋ, певачица, учесница „Првог гласа Србије“:

- Шта се ради код мене? Па, ево, спрема се ајвар. Пућка к'о вулкан. Најлепши део је на крају, кад се омаже шерпа.

ЦАКАНА, певачица којој су лопови опљачкали кућу:

- Поред тога што смо сваки ћошак покрили камерама, ових дана нам стиже и оружје, тако да пуцам на сваког непознатог ко ми се приближи кући. Убијам га или га, у најмању руку, рањавам!

ЈОРГОВАНКА ТАБАКОВИЋ, гувернерка Народне банке Србије:
- Није срамота бити богат, али је битно на који начин је то стечено. Птице грабљивице никада не треба да буду срећне.

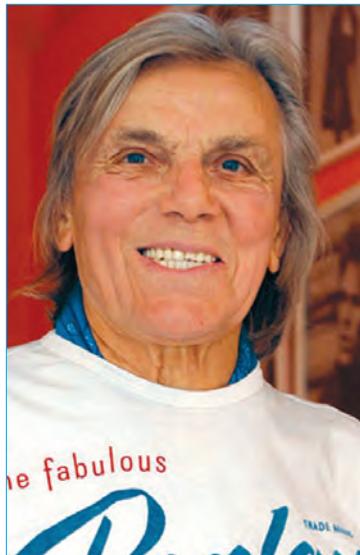
СЛАЂАНА ДЕЛИБАШИЋ, певачица:

- Нисам од оних који прижељкују необична места за вођење љубави, али ми имамо глисер у соби и на њему ми је, рецимо, лепо.

ДРАГОМИР СТАНОЈЕВИЋ, познатији као Бата Камени, каскадер:

- Гинуо сам као Немац, као партизан, четник... Кад год је требало неко да погине, звали су мене.

МАТИЈА БЕЋКОВИЋ, књижевник, о учешћу Срба на косовским изборима:

- Ово је први случај да једна држава приморава своје суграђане да изађу на изборе друге државе - коју сама не признаје.

ŽAKANA, певачица којој су лопови опљачкали кућу:

- Поред тога што смо сваки ћошак покрили камерама, ових дана нам стиже и оружје, тако да пуцам на сваког непознатог ко ми се приближи кући. Убијам га или га, у најмању руку, рањавам!

Карикатура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВИЏОТЕКА

Тарифе

Смувао тип згодну девојку, ставио је у ауто и одвезао у природу, далеко од града. Таман почeo да је скida, кад га она прекиде:

- Само да знаш, ја сам проститутка и ово ће те коштати сто евра.

- Тип извади сто евра и плати јој. Обаве посао, враћају се назад у град и кад су већ стигли, обрати се девојци:

- Знаш, ја сам таксиста и ова вожња тамо и назад кошта двеста евра.

Јутрос кад сам отишао у шупу, није било ни једног јединог дрвцета.

Мењач

У службеном аутомобилу директор пита шофера:

- Зашто стално помераш ту полугу?

- Мењам брзине, директоре – каже му шофер.

- Па, битанго једна, јесам ли ти рекао да све што треба промениш у гаражи, пре него што пођемо на пут.

Лото

Играо Мујо лото, али заборавио листић код куће, па зове Фату телефоном да провери бројеве:

- Фато, има ли број пет?

- Има.

- Има ли број дванаест?

- Има.

- Има ли осамнаест?

- Има.

- Има ли број деветнаест?

- Има.

- Има ли број 28?

- Има.

- Има ли број 30?

- Има.

Мујо, сав срећан, убеђен да ће имати седмицу, усхићено пита Фату:

- А има ли број 32?

- Има га, Мујо, али га је нека будала прецртала.

Гола Перса

Трчи Перса код Сосе и лупа јој на врат:

- Отварај, Соко, имам нешто хитно да ти кажем!

- Не могу, Персо, гола сам

- Ма, нема везе, ја сам сама.

- Али, Персо, ја нисам сама!

Слика

Насликао Мујо своју прву слику и донео је у галерију. Пита га власник галерије како му се зове слика:

- Зове се „Мујо у Зеници“ - каже му он.

- А која је ова гола жена на слици - пита галериста.

- То је моја Фата!

- А овај голи мушкарац поред ње?

- Е, то је мој јаран Суљо.

- Па, где си ти, Мујо?

- Јесам ти, болан, рекао - у Зеници.

Горан Миленковић

Петернек с насловом

У Крагујевцу се никада није појавио савршенији графит од овога на слици. Урађен је у близини нове цркве, а аутори су, више него очигледно, припадници „Црвених ћавола“. Фотографија у позадини је антологијски снимак Томислава Петернека који је педесетих година прошлог века у Крагујевцу служио војску и овде почeo каријеру нашег најуспешнијег фоторепортера. Слика је, иначе, направљена поред стадиона Радничког и потврђује да су и некада давно утакмице гледане и без купљене улазнице.

ПРЕФЕРАНС

Резултати првог кола Крагујевачке лиге

	презиме и име и надимак	Укупно		1		2	
		Бод	Суле	сто	суле	бод	сто
1	Николић Србислав Срба	5,5	930	2	930	5,5	1
2	Ивановић Горан Чича	5,5	930	1	930	5,5	1
3	Данас Иван Грк	5,5	848	8	848	5,5	1
4	Раденковић Ненад Буђони	5,5	572	5	572	5,5	2
5	Ђорђевић Небојша Неша	5,5	572	9	572	5,5	2
6	Ђорђевић Саша	5,3	302	3	302	5,3	2
7	Лазовић Мирољуб Лаза	5,2	298	4	298	5,2	3
8	Николић Драган Муша	5	98	6	98	5	3
9	Весовић Миодраг Веса	5	66	7	66	5	3
10	Туџаковић Бранко Туца	3,2	218	5	218	3,2	4
11	Марковић Мирко Професор	3,1	164	4	164	3,1	4
12	Лазаревић Славољуб Лаза	3	24	6	24	3	4
13	Ђорђевић Зоран	2,9	-4	7	-4	2,9	5
14	Мартиновић Милорад Мића	2,8	-138	9	-138	2,8	5
15	Николић Небојша Ушке	2,8	-148	3	-148	2,8	5
16	Станић Радован Рака	2,7	-280	1	-280	2,7	6
17	Милован Ђорђевић Мића	2,5	-410	2	-410	2,5	6
18	Гајић Марко	2,5	-414	8	-414	2,5	6
19	Васиљевић Зоран Гуки	0,9	-62	7	-62	0,9	7
20	Миленковић Жикица	0,8	-112	6	-112	0,8	7
21	Гајић Војкан Гаја	0,8	-154	3	-154	0,8	7
22	Стевановић Горан Кеша	0,5	-434	8	-434	0,5	8
23	Ненадић Драган	0,5	-434	9	-434	0,5	8
24	Живковић Стефан	0,5	-462	4	-462	0,5	8
25	Јовановић Драган Дуца	0,4	-520	2	-520	0,4	9
26	Везмар Предраг	0,3	-650	1	-650	0,3	9
27	Андрчић Дејан	0,2	-790	5	-790	0,2	9
28	Вујисић Данило Дача	0	0				10
29	Богдановић Мирослав Крапа	0	0				10
30	Живковић Владан Глумац	0	0				10

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 10. до 16. октобра

Четвртак 10. октобар	Петак 11. октобар	Субота 12. октобар	Недеља 13. октобар	Понедељак 14. октобар	Уторак 15. октобар	Среда 16. октобар
СТАЊЕ СТВАРИ	Моја Шумадија	Сунцокрет	Шумадијски праг	СПОРТСКИ ПРЕГЛЕД	Суграђани	Комунални сервис
20.00 Стање ствари	17.00 Моја Шумадија	23.00 Сунцокрет	12.05 Шумадијски праг	19.30 Спортски преглед	20.30 Суграђани	20.00 Комунални сервис
07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм	09.00 Вести	09.00 Вести	07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм р.	08.30 Цртани филм р.	09.05 Цртани филм	09.35 Најсмешније животиње р.	08.30 Цртани филм	08.30 Цртани филм	08.30 Цртани филм
09.00 Вести	09.00 Вести	10.00 Megafon Music р.	10.00 Документарни програм р.	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести
09.05 Музички програм	09.05 Музички програм	11.00 Жене ван закона р.	11.00 Документарни програм р.	09.05 Музички програм	09.05 Музички програм	09.05 Музички програм
10.00 Жене ван закона р.	10.00 Жене ван закона р.	12.00 Вести	12.00 Кућница у цвећу	10.00 Жене ван закона р.	10.00 Жене ван закона р.	10.00 Жене ван закона р.
11.00 Хотел Вавилон р.	11.00 Хотел Вавилон р.	12.05 Кухињица	12.30 Шумадијски праг р.	11.00 Хотел Вавилон р.	11.00 Хотел Вавилон р.	11.00 Хотел Вавилон р.
12.00 Вести	12.00 Вести	12.35 Кухињица	13.00 Кухињица у цвећу	12.00 Вести	12.00 Вести	12.00 Вести
12.05 Кухињица	12.05 Кухињица	13.00 АБС шоу	13.30 Fashion files	12.05 Кухињица	12.05 Кухињица	12.05 Кухињица
12.35 Кухињица у цвећу р.	12.35 Кухињица у цвећу р.	13.00 Музички програм	14.00 Shopping avantura	13.00 Агродневник	13.00 Агродневник р.	13.00 Агродневник р.
13.00 Музички програм	13.00 Музички програм	14.00 Станаје ствари р.	15.00 Документарни програм	13.30 Кућница у цвећу	14.00 Shopping avantura р.	14.00 Музички програм
14.00 Разговор с поводом р.	14.00 Станаје ствари р.	15.00 Цртани филм р.	16.00 Вести	14.00 Мали фудбал	15.00 Спортски програм: G.E.T. Report	14.00 Здравље је лек р.
15.00 Цртани филм р.	15.00 Вино и виноградарство р.	15.30 Вино и виноградарство р.	16.00 Вести	16.00 Филм	16.00 Рукомет р.	14.30 Суграђани р.
15.30 Вино и виноградарство р.	15.30 Вино и виноградарство р.	15.30 Атлас р.	16.05 Амерички пиштол	18.00 Удружење ратних и војних инвалида	16.00 Вести	15.00 Цртани филм р.
16.00 Вести	16.05 Серија р.	16.05 Серија р.	18.00 Филм р.	18.00 Хит дана	16.05 G.E.T. Report р.	15.30 Fashion files р.
16.05 Серија р.	17.00 Моја Шумадија	17.00 Хит дана	18.50 Хит дана	18.50 Хит дана	17.00 Мозаик	16.00 Вести
17.00 Жене ван закона	18.00 Жене ван закона	18.50 Хит дана	19.00 Хроника 1	19.00 Хроника 1	18.00 Жене ван закона	16.05 Серија р.
18.00 Жене ван закона	18.50 Хит дана	19.00 Цртани филм	19.30 Цртани филм	19.30 Спортски преглед	18.50 Хит дана	17.00 Мозаик
18.50 Хит дана	19.00 Хроника 1	20.00 Лек из природе	20.00 Стаклено звено	20.00 Спортски програм: Рукомет	19.00 Хроника 1	18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1	19.30 Цртани филм	20.00 Акција	20.30 Најсмешније животиње	22.00 Хроника 2	19.30 Цртани филм	19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм	20.00 Акција	20.30 Илузиониста	21.00 Концерт	22.30 Хотел Вавилон	20.00 Здравље је лек	19.30 Цртани филм
20.00 Стаклено звено	21.00 Концерт	21.00 Хотел Вавилон	21.50 Хит дана	23.30 Нокат	20.30 Суграђани	20.00 Комунални сервис
21.00 Серија	21.00 Серија	22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2	23.00 Вести	21.00 Серија	21.00 Серија
22.00 Хотел Вавилон	22.00 Хотел Вавилон	22.30 АБС шоу	22.00 Хроника 2	23.30 Вести	22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2
22.30 Атлас	23.00 Megafon Music	23.00 Сунцокрет	22.30 Култура	00:00 Вести	23.30 Хотел Вавилон	22.30 Хотел Вавилон
00.00 Вести	00.00 Вести	00.00 Вести	23.00 Вести	00:35 Хит дана	00.00 Вести	23.30 Вести
00.05 Хит дана	00.05 Хит дана	01.00 Хит дана	01.00 Хит дана		00:30 Хит дана	00.05 Хит дана

филм серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Енигматика

СКАНДИНАВКА

201	НАША ПОП-ПЕВАНИЦА СА СЛИКЕ	СРСПКИ ПАТРИЈАРХ ЈОСИФ	КОЗАЧКИ ПОГЛАВИЦА	ПЛОЧЕ ЗА ПОКРИВАЊЕ КРОВОВА	РАСПОРЕД ЧАСОВА	СЛОЈ РЈЕ НА МЕТАЛНИМА	ИСТОК	СОМБОР
ЛЕП РУКОПИС								
МЕСАРСКА СЕКИРИЦА						ОБИМ		
ОБЛАСТИ, ПОДРУЧЈА (ТУР.)						ИТЕМ.		
УМОРИТИ, ЗАМОРИТИ (ПОКР.)							ОСЕЂАЈ ВЕЛИКЕ ПОТРЕБЕ ЗА ЈЕЛОМ	
СТАНОВНИК МЕСТА ИЧА						ЗАПАД		
ДРЕВНИ КИНЕСКИ ФИЛО-ЗОФСКИ КОНЦЕПТ						НАША НЕДЕЉНА НОВИНА		
АЛЕКСАНДАР БИРИЋ		НА ТОМ МЕСТУ СНЕЖНИ "ЧОВЕК" СА ХИМАЛАЈА			ИЛИНИЛУМ			
МЕТАР	ЈУГ ПУШКЕ МАЛОГ ПРОМЕРА ЦЕВИ		НЕДОСТАКАК НАКАРАДА, РУТОБА		УНАПРЕД ОД ИЗНОСА (ИТАЛ.)			
ПОПИС ИМЕНА, ИМЕНАР						ДИЗЕЛ		
СКУПИНЕ ПТИЦА У ЛЕГУ						НАТЕЧЕНО		
ГРАД У ШПАНИЈИ						ЈАЈЕ (ГРЧ.)		
ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА			ЗАДРУГА У СТАРОЈ РУСИЈИ ПОЛУДЕТИ (ИЗР.)			ЧИЛЕАНСКИ ИСТОРИЧАР ДИЛЕГО		
ПОПУЛНА ОСВЕТА (ИЗР.)								
ДОМОВИНА, ЗАВИЧАЈ (ТУР.)					ЛЕСОТО			
РАСТАВНИ ВЕНЧАЊА					завод			
СТАНОВНИК ЂИВАРИЈЕ			НАЈЗАСТУПЉЕНИЈИ ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ У ВАЗДУХУ					
	БИЗМУТ АЛКАЛОИД ИЗ ЧАЛА							
СЛОВО ГРЧКОГ АЛФАБЕТА								
УЖИЧАНИН								
ИНСТИТУТ ЗА КЊИЖЕВН. И УМЕТНОСТ (СКР.)								
ИМЕ МУЗИЧАРА КИНГ Кола								

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: кра, вел, аде, рак, трс, ока, ванкувер, и, дилеме, латерит, заратити, апаратер, з, тањири, ага, ас, р, гент, еса, арака, ињ, боса нова, окитити, р, јомели, тератом, ривали, е, ефикасан, каћ, неша. **БЕЛА УКРШТЕНИЦА:** латиноамериканац, особе, наказа, оми, мир, природописац, мерц, манитас, ни, мијрана јоковић, б, алоа, атамани, ока, ра, забок, л, царан, анвар, рецитатор, стењак, реза, овој, к, с, палилац, лине, актриса, амерић, ж.

ПИРАМИДА: т, ат, тас, сита, истра, пастир, порасти, опрати се, преостали, послератни.

СУДОКУ: а) 673-914-852, 425-836-719, 189-527-364, 756-248-193, 894-153-627, 231-679-485, 368-792-541, 917-465-238, 542-381-976. б) 836-152-749, 791-436-825, 425-897-316, 154-283-697, 683-749-152, 972-615-483, 268-971-534, 317-524-968, 549-368-271.

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

ВОДОРАВНО: 1. Име фудбалског тренера Поповића (0), 2. Релативно временеско одмеравање (лингв.) (0), 3. Уређај (1), 4. Које припада њој - Аутоматска пушка (скр.) (1), 5.

Сањати (0), 6. Коњска снага (скр.) - Бивши фудбалер, Александар (1), 7. Погодбени везник - Хумориста Бачвولد (1), 8. Део купатила - Иво Андрић (иниц.) (1), 9. Град у Шпанији - 14. слово азбуке (1), 10. Мала њива (0), 11. Библијски назив за Сирију и Месопотамију (0).

УСПРАВНО: 1. Бања на југу Србије (0), 2. Археолошки локалитет код Ђердана (0), 3. Ирански номадски народ - Девојка која се уда у друго село (1), 4. Поклони - Древна држава на Блиском Истоку (1), 5. Име глумице Рине - Име глумице Гарднер - Шарени папагаји (2), 6. Наводиоци цитата - Узвик бола (1), 7. Антонио Вивалди (иниц.) - Реквизит спортског судије (1).

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							

ОСМОСМЕРКА - ВЕНЧАЊЕ

У мрежи осмосмерке налазе се појмови у вези с венчањем. Када их све пронађете, преостаће вам осам слова која, читана редом, дају коначно решење осмосмерке.

АРАНЖМАН - БАЛОНИ -
БРАК - ВЕНАЦ -
ДАРОВИ - ДАТУМ -
ДУКАТИ - ЕШАРПА -
ИГРЕ - КОЛО -
МИРАЗ - МЛАДА -
НОВАЦ - ОРГАНИЗАЦИЈА -
ПЕСМА - ПИЋЕ -
СВАДБЕНА ТОРТА - СИТО -
СТАРОСВАТИЦА - ТАШНА -
ТОРТЕ - УДАЈА -
ХРАНА - ШАТОР - ШМИНКА.

У	М	Л	Ц	А	Н	Е	В
А	Д	У	К	А	Т	И	М
Д	Д	А	Р	О	В	И	Е
С	А	Т	Ј	Б	Р	О	Ш
Т	Ј	Р	Н	А	Р	А	Н
А	И	О	З	Л	Т	А	А
Р	Ц	Т	К	О	Л	О	К
О	А	А	Р	Н	Т	Д	Н
С	З	Н	Д	И	Ц	А	И
В	И	Е	С	А	М	Т	М
А	Н	Б	Ш	Ж	Л	У	Ш
Т	А	Д	Н	А	И	М	А
И	Г	А	Н	А	Р	Х	Н
Ц	Р	В	Е	Ђ	И	П	Ш
А	О	С	П	Е	С	М	А
И	Г	Р	Е	Т	Р	О	Т

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●○

	2			1	9
3			8		
9	6		2	8	7
					2
	7		9	5	8
8	1	3			
6				9	
1			7	2	
		4			

НИВО ТЕЖИНЕ ●●●●

	5			4	2
	9		1	3	5
1	4	6		8	
2	5				6
8				9	
1	6			5	9
7		6	5	8	
					2

У суботу, 12. октобра 2013. године, навршава се годину дана од када није са нама наш драги

Радиша Богићевић

1950 – 2012.

Позивамо рођаке и пријатеље да присуствују овом тужном помену, у 12 сати на Варошком гробљу.

Супруга Оливера, ћерка Светлана, зет Марко и унуци Јана, Јован и Софија

Болно сећање на племените родитеље

Крајић

Славицу Славку

31.10.1992

Ристу Рилета

1.10.1992.

Драги моји племенити и изузетни родитељи, двадесет једна година како свиђу јутра, а никако да дође дан са вама, када смо били срећни. Свуда вас видим, у изласку сунца, у шуму ветра, у миришу цвећа, али вас никада не сретох...

Ваше срце никада неће да куца у мени... Увек ћу се са пијететом сећати и клањати вашим сенима. Октобарске кише све тужније падају... падају... падају...

У бесконачној тузи и незабораву ваша ћерка Бранка

СЕЋАЊЕ

Миодраг Пешић

2006 – 2013.

У срцу те носе и тугују за тобом.

Тата, мама и бата
са породицом

Николић Славко

1922- 2003.

И после десет година време не доноси утеху, ни заборав. Увек те се сећамо са љубављу.

Супруга и ћерке
са породицама

Миловановић Никола Ники

20. 9. 1998 – 16. 10. 2012.

Време које пролази не лечи тугу и не доноси заборав. Хвала ти за сву твоју љубав и пажњу коју си нам пружао.

Деда Видоје и баба Јованка
из Мокре Горе

Нашем драгом

Радојку Миловановићу

1941 – 2012.

Даваћемо једногодишњи помен дана 12. октобра 2013. године, у 11 сати, на гробљу у Белошевцу.

Сећамо се и поносно чувамо успомену.

Његова породица

Обавештавамо родбину и пријатеље да је наша драга

Миловановић Љиљана

учитељица у пензији
1928 – 2013.

Преминула дана 7. октобра 2013. године у 85-ој години живота. Сахрана је обављена 8. октобра 2013. године на Варошком гробљу у Крагујевцу.

Ожалошћени: супруг Драгомир, ћерке Верица и Дубравка са породицама, остала родбина и пријатељи

Za potrebe unapređenja poslovanja, potrebni su nam novi saradnici za obavljanje poslova u Kragujevcu, na sledećim radnim mestima:

1. RUKOVODILAC POSLOVNOG CENTRA – 1 izvršilac

Uslovi: Viša ili visoka škola tehničkog ili ekonomskog profila

Potrebna znanja, iskustva i sposobnosti:

- Organizacione i komercijalne sposobnosti
- Osposobljenost za rad u Microsoft Office paketu (Word, Excel, Power Point)
- Posedovanje vozačke dozvole B kategorije
- Orientisan ka prosperitetu kompanije
- Iskustvo na istim ili sličnim poslovima najmanje 3 godine

2. REFERENT PRODAJE - 1 izvršilac

Uslovi: Viša ili visoka škola tehničkog ili ekonomskog profila

Potrebna znanja, iskustva i sposobnosti:

- Osposobljenost za rad u Microsoft Office paketu (Word, Excel, Power Point)
- Posedovanje vozačke dozvole B kategorije
- Iskustvo na istim ili sličnim poslovima najmanje 1 godinu

3. SERVISER POSLOVNE ELEKTRONIKE – 1 izvršilac

Uslovi: Srednja ili viša škola elektrotehničkog profila

- Osposobljenost za rad u Microsoft Office paketu (Word, Excel, Power Point)
- Posedovanje vozačke dozvole B kategorije
- Poželjno iskustvo na istim ili sličnim poslovima.

Ako ispunjavate navedene uslove, a komunikativni ste, ambiciozni i zainteresovani za rad u dinamičnom okruženju i posedujete izraženu sistematičnost i pedantnost, nudimo vam dobre uslove za rad, stručnu obuku, kao i mogućnost da u potpunosti iskažete svoje profesionalne sposobnosti.

Vaš CV pošaljite na sledeću adresu:

Preduzeće „Galeb Group“ d.o.o. Pocerska 111, 15000 Šabac, sa naznakom: za Službu ljudskih resursa. Svoje prijave, takođe, možete poslati i na e-mail adresu: hr.sluzba@galeb.com ili na fax: 015.367.788.

Dodatne informacije možete dobiti na telefon: 015.367.735.

Rok za prijavu na oglas je sedam dana od dana objavlјivanja.

Biće kontaktirani samo kandidati koji uđu u uži izbor.

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе града Крагујевца, на основу члана 50. став 1. Закона о планирању и изградњи («Службени гласник РС» бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10 одлука УС, 24/11 и 121/12) и Извештаја Комисије за планове Скупштине Града Крагујевца- број: 060-492/13-1/02 од 03.10.2013. године, оглашава

ЈАВНИ УВИД У

- НАЦРТ ПЛАНА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ «МАТИЧНЕ ЛОКАЦИЈЕ ГРУПА ЗАСТАВА «У КРАГУЈЕВЦУ»
- НАЦРТ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ «РАДНА ЗОНА СОБОВИЦА» СА ИЗВЕШТАЈЕМ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Јавни увид обавиће се у периоду од 11.10.2013. године, закључно са 11.11.2013. године, у просторијама Града Крагујевца, Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање (V спрат), радним данима од 8,00 до 15,00 сати.

Заинтересованим физичким и правним лицима која врше увид у изложене планове, стручна служба Одељења за просторно планирање пружиће потребне информације и стручну помоћ приликом тумачења планског документа.

Примедбе на планска документа у току јавног увида могу се у писаној форми пре-

порученом пошиљком упутити Градској управи за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање (канцеларија 515) Трг слободе 3, 34000 Крагујевац, закључно са 11.11.2013. године до 15,00 сати.

Јавна седница Комисије за планове Скупштине Града Крагујевца одржаваће се у згради Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе, Трг слободе 3 (сала 105), 14.11.2013. године у 11 часова. У току јавне седнице, сва присутна физичка и правна лица која су поднела примедбе у вези са Нацртом плана у писаном облику, могу ображложити примедбе пред Комисијом за планове Скупштине града Крагујевца.

Мали огласи

Република Србија
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за
послове опште управе
и лок. самоуправе
Факс: (034) 332-067

ЈАВНИ ПОЗИВ

За полагање испита о познавању града Крагујевца и прописа у области ауто такси превоза путника (лицима која врше или ће вршити делатност ауто такси превоза)

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе-Секретаријат за комуналне послове и надзор-одељење за саобраћај, позива на полагање испита лица која врше, или ће вршити делатност такси превоза на територији Крагујевца.

Испит се организује на основу Правилника о програму и начину полагања испита за обављање делатности ауто такси превоза, а одржаваће се у уторак 22. октобра 2013. године у 15.30 сати у сали 105 Скупштине града.

Кандидати који полажу испит морају да испуњавају следеће услове:

- Да поседују возачку дозволу „Б“ категорије најмање 3 године
- Да поседују лекарско уверење за професионалне возаче

Кандидат треба са собом да понесе личну карту на увид.

На основу положеног испита, Град издаје сертификат о познавању града Крагујевца, познавању прописа из области ауто такси превоза путника и прописа који регулишу безбедност саобраћаја на путевима, као и превоз у друмском саобраћају.

Сертификат ће се убудуће користити у поступку добијања легитимације такси возача, у складу са Одлуком о ауто такси превозу путника на територији града Крагујевца.

За додатне информације обратити се на телефон (034) 306 155.

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе-Секретаријат за комуналне послове и надзор Одељење за саобраћај

ЈАВНО СТАМБЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ
«КРАГУЈЕВАЦ» ОБЈАВЉУЈЕ

О ГЛАС

**О ДАВАЊУ У ЗАКУП
ПОСЛОВНОГ ПРОСТОРА
на одређено време до 3 године**

- Николе Пашића бр. 2, сутерен, површина 11,00 m² - цена по m² износи 407,00 дин.
- Николе Пашића бр.2, сутерен, површина 15,25 m² - цена по m² износи 407,00 дин.
- Николе Пашића бр.2, сутерен , површина 7,75 m² – цена по m² износи 407,00 дин.

- У цену није урачунат ПДВ.

Закупац сноси и трошкове осигурања и ПДВ-а.

Понуде се достављају у затвореној коверти са назнаком «Понуда за закуп пословног простора» и то искључиво поштом на адресу ЈСП»Крагујевац», Николе Пашића бр. 2.

Понуда треба да садржи:

- име и презиме односно назив фирме,
- адресу,
- број телефона за контакт,
- податак о занимању, делатност,
- висина закупнице по m²
- број закупнице које се нуде унапред

Изабрани понуђач је дужан да пре закључивања уговора о закупу уплати закупницу за број месеци који је навео у понуди а најмање за два месеца унапред. Пословни простор који се оглашава користе закупци и биће уселиви по њиховом исељењу.

Рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања.

ЈАВНО СТАМБЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ
«КРАГУЈЕВАЦ» ОБЈАВЉУЈЕ

О ГЛАС

**О ДАВАЊУ У ЗАКУП СТАНОВА
на одређено време до 3 године**

- Јосипа Шнерсона бр.6, површина 64,00 m²

Почетна месечна цена за станове износи 274,00 дин/m².

Закупац сноси и трошкове осигурања.

Понуде се достављају у затвореној коверти са назнаком «Понуда за закуп стана» и то искључиво препорученом поштом на адресу ЈСП»Крагујевац», Николе Пашића бр.2.

Понуда треба да садржи:

- име и презиме,
- адресу,
- број телефона за контакт,
- податак о занимању, делатност,
- висина закупнице по m²
- број закупнице које се нуде унапред.

Физичко лице које се јавља на оглас за стан доставља писмену изјаву и доказ да не поседује стан на подручју града Крагујевца.

Изабрани понуђач је дужан да пре закључивања уговора о закупу уплати закупницу за број месеци који је навео у понуди а најмање за два месеца унапред. Станови који се оглашавају користе закупци и биће уселиви по њиховом исељењу.

Рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Запад“, 8. коло:
Рудар (К) - Шайине 1:0, Слобода (Ч) - Бане 0:0, Лозница - Партизан (Б) 1:0, Шумадија (А) - Железничар 1:2, Јошаница - Победа Белошевац 2:1, Сељак (М) - Млади радник 2:0, Крушик - Јасеница 1911 1:1, Маача - Полеј (Љ) 1:0.

Табела: Железничар 20, Маача 18, Лозница 16, Полеј (Љ) 15, Рудар (К) 14, Победа Белошевац 13, Јасеница 1911 12, Јошаница 11, Сељак (М) 10, Млади радник 10, Шайине 7, Партизан (ББ) 6, Крушик 5, Шумадија (А) 5, Бане 5, Слобода (Ч) 4 бода.

9. коло: Победа Белошевац - Сељак (М) (недеља, 15.30), Полеј (Љ) - Рудар (К), Јасеница 1911 - Маача, Млади радник - Крушик, Железничар - Јошаница, Партизан (ББ) - Шумадија (А), Бане - Лозница, Шайине - Слобода (Ч).

Зона „Морава“, 8. коло: Металац - Славија 0:0, Водојажа - Мокра Гора 1:1, Шумадија 1903 - Трейча 2:1, Драчево - Кађорђе 5:0, Арсенал - Слобода (Г) 3:1, Омладинац - Орловача 2:2, Полеј (Т) - Тушин 3:0, Таково - Рудар (Б) 2:0.

Табела: Шумадија 1903 19, Мокра Гора 17, Полеј (Т) 15, Омладинац 14, Кађорђе 14, Металац 13, Таково 12, Славија 12, Тушин 11, Водојажа 10, Орловача 9, Рудар (Б) 9, Драчево 5, Арсенал 5, Трейча 4, Слобода (Г) 3 бода.

9. коло: Мокра Гора - Шумадија 1903 (субота, 14.30), Слобода (Г) - Омладинац, Славија - Водојажа, Кађорђе - Арсенал (недеља, 14.30), Рудар (Б) - Металац, Тушин - Таково, Орловача - Полеј (Т), Трейча - Драчево.

Прва јадранска лига, 8. коло: Шумадинац - Ђава 2:2, Бајремар - Слоја (Д) 5:2, Шумадија (Ч) - Винојрагу ДБ 0:0, Сељак (МП) - Србија 1:1, Будућност - Маршић 2:3, Партизан (Ц) - Корићани 2:1, Јадран - Колонија 4:0, Сушица - Јединство 4:0.

Табела: Партизан (Ц) 22, Јадран 17, Сушица 15, Бајремар 14, Јединство 13, Маршић 13, Србија 11, Колонија 11, Винојрагу ДБ 10, Слоја (Д) 9, Ђава 9, Корићани 9, Будућност 7, Шумадинац 7, Сељак (МП) 4, Шумадија (Ч) 3 бода.

9. коло: Маршић - Партизан (Ц) (субота, 15.00), Ђава - Бајремар (недеља, 11.00), Јединство - Шумадинац, Колонија - Сушица, Корићани - Јадран, Србија - Будућност, Винојрагу ДБ - Сељак (МП), Слоја (Д) - Шумадија (Ч) (недеља, 15.00).

Друга јадранска лига, 8. коло: Шумадија 1934 - Заслава 1:1, Кутлово - Добрача 2:0, Борац (Д) - Сељак (Ц) 2:3, Азбесија - Младост Тиферич 3:1, Слоја (Л) - Ботшуње 2:2, Кошутњак - Младост 3:1, Кременац - 21. октобар 1:4, Жежељ - Хајдук 0:0.

Табела: Хајдук 20, Младост 19, 21. октобар 18, Слоја (Л) 15, Ботшуње 14, Борац (Д) 14, Сељак (Ц) 14, Жежељ 13, Шумадија 1934 12, Кутлово 9, Кошутњак 9, Младост Тиферич 8, Заслава 7, Кременац 4, Азбесија 3, Добрача 0 добра.

9. коло (недеља, 15.00): Хајдук - Шумадија 1934, 21. октобар - Жежељ, Младост - Кременац, Ботшуње - Кошутњак, Младост Тиферич - Слоја (Л), Сељак (Ц) - Азбесија, Добрача - Борац (Д), Заслава - Кутлово.

Трећа јадранска лига, 4. коло: Велика Суђубина - Шумадије 2008 3:2, Ђуриселац - Дивоштин 1:5, Трмбас - Суђубенац 0:3. Слободан је био Борац (НМ).

Табела: Суђубенац 9, Велика Суђубина 9, Дивоштин 7, Шумадије 2008 3, Борац (НМ) 1, Трмбас 0, Ђуриселац - 3 бода.

5. коло (недеља, 15.00): Дивоштин - Трмбас, Шумадије 2008 - Ђуриселац, Суђубенац - Дивоштин. Слободан је Велика Суђубина.

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ 1923 - ВОЖДОВАЦ 1:1

Болан реми, и превише

НИКАКО не иде фудбалерима Радничког. Овога пута, за разлику од ранијих мечева када су обично били у мањку за играча, сада су имали једног вишак готово цео сусрет, али опет нису стигли до победе. Чак је, гледано по прилицима, њој био ближи гост, екипа Вождоваца, која је тако заслужено стигла до бода на "Чика Дачи" - 1:1

И не само што је у седмом минути дошло до искључења, пошто је намерног ударања без лопте нашег центарфора Спалевића од стране Драговића у петерцу гости-

ПРВА ЛИГА - Ж

Пост траје ли траје

ФУДБАЛЕРКЕ Тријумфа забележиле су и пети пораз у првенству Прве А лиге за даме, пошто су прошле недеље у Бадњевцу, у оквиру седмог кола, поражене од екипе крушевачког Напретка резултатом 4:0.

Крагујевчанке су у последња два сусрета примиле 11 голова (против Спартака 7:0), па је голгетерски "пост" постао брига за најквелитетнији женски састав крагујевачког фудбала. Уз то, Тријумф је са само четири data гола и најнеекспасија екипа лиге.

Прилика за прекид поста можда уследи овог викенда у дербију тимова из доњег дела табеле. Крагујевчанке ће, у осмом колу, гостовати екипи Новог Бечеја.

ју, већ је свиран и пенал за "црвени", који је Бељић претворио у

вођство - 1:0. Дакле, све је кренуло како се само пожелети могло.

Међутим, само на кратко. Већ у 21. минуту „змајеви“ доводе скор у егал преко Немање Обрадовића, који је муњевито реаговао на асистенцију Стефана Бабовића и са неких 16 метара матирао Чанчаревића.

И, кад се очекивао притисак бројчано надмоћнијих Крагујевчана, ништа се значајније није десило. Чак су Београђани претили из контри, од којих је најозбиљнија била она у 35. минуту, када је Стефан Ђорђевић, после соло пр-

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

8. КОЛО: Раднички 1923 - Вождовац 1:1, Спартак - Доњи Срем 2:1, Чукарички - Црвена звезда 2:0, Нови Пазар - Напредак 1:1, Раднички (Н) - Јагодина 1:1, Партизан - Јавор 0:0, Рад - Вождина 1:2, Слобода - ОФК Београд 2:2.

Партизан	8	5	2	1	17:8	17
Чукарички	8	5	2	1	9:3	17
Вождина	8	4	4	0	9:5	16
Раднички (Н)	8	3	4	1	10:5	13
Црвена звезда	8	4	1	3	14:10	13
Јагодина	8	3	3	2	8:6	12
Напредак	8	3	2	3	12:10	11
Нови Пазар	8	3	2	3	10:8	11
Вождовац	8	2	4	2	7:8	10
ОФК Београд	8	3	1	4	7:10	10
Спартак	8	3	1	4	7:14	10
Јавор	8	2	3	3	8:10	9
Слобода	8	1	4	3	6:9	7
Раднички 1923	8	2	1	5	7:14	7
Доњи Срем	8	1	3	4	8:12	6
Рад	8	1	1	6	3:10	4

9. КОЛО (19. октобра): ОФК Београд - Раднички 1923, Вождина - Слобода, Јавор - Рад, Јагодина - Партизан, Напредак - Раднички (Н), Црвена звезда - Нови Пазар, Доњи Срем - Чукарички, Вождовац - Спартак.

одора, покушао да доведе свој тим у предност.

Слична игра виђена је и у наставку. Вождовац је одлично парирао на средини терена, те је једну изгледну прилику у другом полувремену имао Бељић, када се, у 75. минуту, уместо асистенције Спалевићу одлучио за неуспешан шут ка противничком голу.

Двонедељна пауза због наступа препрезентације Србије, више ће него добро доћи фудбалерима Радничког, да збију редове и убудуће напонок заиграју онако како се од њих очекује - победнички.

B. U. K.

ФУТСАЛСКИ СПЕКТАКЛ УВЕЛИЧАЛИ И ВЕЛИКАНИ СРПСКОГ СПОРТА, НАЋА ХИГЛ И СТЕВАН ПЛЕТИКОСИЋ

ФУТСАЛ

ЕВРОПСКИ ПУТ ЕКОНОМЦА

Опет међу 16 најбољих

лике која је уз велику подршку дала додатан мотив крагујевачким "студентима", на путу ка остваривању дугогодишњег сна - фајнал фору, пласману међу четири најбоље екипе Старог континента у малом фудбалу. Да напоменемо, да поред Економца у наредну фазу такмичења као другогласирана екипа иде холандски Ајндховен који је у директном окршају са загребачким Националом (5:4) изборио то место, што је и било највеће изненађење турнира.

И сувишно би сада било анализирати ко је у редовима домаћина још једног међународног турнира, за шта су поново стигле само речи хвале из УЕФЕ, дао више или мање. Једноставно, цео колектив

је био на висини задатка а приједа тренера Ивана Божовића, у смислу да овај тим може и мора још много боље, с обзиром на оно што смо видели, свакако храбри или се ове године заиста размишља о зрелости једног тима са ових простора за учешће на завршницу европског такмичења.

Биланс, дакле, то је, а што се стерела тиче било их је укупно шесторица. Најефикасији Рајчевић који је постигао четири гола, три је дело Бразилца Де Соузе, а по два пута мреже противника затрепили су Јањић, Коцић, Фетић и Сурићи.

Економац је у три дана привукао преко пет хиљада љубитеља, спорта, пре свега у хали "Језеро" Жреб је сутра, па - видећемо!

C. M. C.

Нема одмора

Актиуелни шампион Србије наставља без паузе и са шакмичењима у лијашком првенству.

Суђба, 11. октобра, са почетком од 18 сати и 30 минута, у хали "Језеро", Економац ће у оквиру другог кола Прве футошал лиге Србије уочишићи новајлију у овом рану шакмичењу, шим Новог Пазара.

СПОРТ
ЖЕЛЕЗНИЧАР - РАДНИЧКИ 30:26

Мораће боље

НИШ - Хала: "Мирољуб Антић". Гледалаца: 800. Судије: Мошорински и Панчић (Нови Сад). Седмерици: Железничар 1/1, Раднички 3/3. Искључења: Железничар 6, Раднички 4 минута.

ЖЕЛЕЗНИЧАР: Живковић 7, Вучићевић 2, Вельковић, Манић, Мађар 4, Радонићић 4, Ташковић, Дамјановић, Басарић 2, Стојановић, Павловић, Митић, Ђукић 9, Ђуђић, Бећировић, Стефановић 2.

РАДНИЧКИ: К. Милошевић 6, Жејарац, Спасић 9, Пратица, Рамовић 1, Јанићевић, Гулеша 4, Лекић, Мошић, Пејковић, Милинчић, Н. Милошевић 1, Јаћимовић 1, Томић, Шмићић, Босић 4.

С ОБЗИРОМ на изречене амбиције пред почетак шампионата, рукојети Радничког мораће да пруже далеко боље партије уколико заиста желе да се умешају у борбу за титулу. Ето, и друго овосезонско гостовање завршило се неуспешно по њих, јер их је екипа Железничара прошлог викенда победила у Нишу са 30:26.

Кобан по "црвени" био је други део утакмице, јер су у првом полувремену били на висини задатка, играли одлично и добили тај део сусрета са 14:12.

Велики пад у игри нашег тима уследио је после 35. минута и вођства од 17:14. Домаћин је на брзину преокренуо скор, дабоме повео, да би два минута пре краја имао и убедљивих шест голова предности (30:24), чиме је уписао четврту узастопну победу и остао на лидерској позицији.

У суботу, од 18 сати, "црвени" дочекују екипу Врбаса, а победа овога пута не би смела да изостане.

В. У. К.

РВАЊЕ

СИЛОВИТ старт

ПРЕМИЈЕРНИ прволигашки дуел у новој сезони, рвачи Радничког одрадили су одлично. На свом паркету савладали су дебитанта у лиги, шабачки Витез са убедљивих 5:1.

Ниску тријумфа за "црвени" отворио је Јуровић, а наставили су је Димитријевић, Росић, Тодоровић и Спасић. Поражен је једино Јовановић.

Овог викенда, Раднички очекује теки посао, пошто у другом колу гостује београдском Партизану.

В. У. К.

БОКС

Одложено - други пут

ДРУГИ део шампионата региона Шумадије никако да почне. Најпре је пето коло одложено половином септембра у Александровцу, а затим је, по други пут, померено протеклог викенда.

Трећа срећа требало би да се деси у недељу, када је одлучено да се боксери петнаестак клубова овог региона, али и гостујућих, састану у Крушевцу.

М. М.

АУТОМОБИЛИЗАМ

Опет - ћорак

ВЕЋ по навици, ауто-трке на кружним стазама за отворени Национални шампионат Србије су одложене. Овога пута није вожена „Награда Крагујевца 2013“, која ће бити одржана 26. и 27. октобра.

Између ће, ипак, бити још трка. Наиме, планирано је да се предстојећем викенду возе две на војном аеродрому у Батајници.

В. У. К.

ЖРК РАДНИЧКИ

Јуче дерби са кнезињама

РУКОМЕТАШИЦЕ Радничког, уместо за викенд, јуче су одигrale утакмицу четвртог кола Супер лиге. У дербију кула, гост им је била такође за сада непоражена у три кола екипа аранђеловачког Књаз Милоша.

Потом девојкама "црвених" следи пут за Београд, где ће састави са новајлијом у елити, екипом Јуниора.

Петоро на репрезентативном СПИСКУ

НА ширем списку од 37 играчica на које селектор женске рукометне репрезентације Србије рачуна за предстојеће Светско првенство, од 6. до 22. децембра у нашој држави, те као квалификационе сусрете за Европско првенство 2014, који крећу од 23. октобра, нашло се и пет чланица крагујевачког Радничког.

То су: голман Јована Рисовић, лево крило Санја Радосављевић, десно крило Ивана Милошевић, те бекови Јасмина Кукић-Радојичић и Катарина Степановић.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА (М)

4. КОЛО: Железничар - Раднички 30:26
Југовић - Морава 28:31, Металопластика - Напредак 28:27, Спартак - Црвена звезда 24:24, Рудар - Колубара 23:25, Врбас - ПКБ 23:21.

Железничар 4 4 0 0 120:103 8
Спартак 4 2 2 0 98:89 6
Ц. звезда 4 2 2 0 106:101 6
Колубара 4 2 1 1 98:102 5
Металоплас. 4 2 0 2 99:94 4
Југовић 4 2 0 2 105:102 4
Раднички 4 2 0 2 95:94 4
Врбас 4 2 0 2 96:98 4
Напредак 4 1 1 2 106:107 3
Рудар 4 1 0 3 93:96 2
Морава 4 1 0 3 101:109 2
ПКБ 4 0 0 4 84:106 0
Партизан плеј-оф
Војводина плеј-оф

5. КОЛО: Раднички - Врбас, ПКБ - Јуровић, Колубара - Железничар, Црвена звезда - Рудар, Напредак - Спартак, Морава - Металопластика.

СУПЕР ЛИГА (Ж)

4. КОЛО: Војводина - Железничар 25:25
Утакмице Раднички (К) - Књаз Милош, Кикинда - Црвена звезда, Наиса - Јуниор, Раднички (С) - Миленијум игрane су јуче, а Макс спорт - Јагодина биће 15. октобра.

Јагодина 3 3 0 0 94:64 6
Раднички (К) 3 3 0 0 80:52 6
Књаз Милош 3 3 0 0 78:63 6
Миленијум 3 2 0 1 98:62 4
Црвена звезда 3 2 0 1 96:92 4
Војводина 4 1 1 2 115:126 3
Железничар 4 1 1 2 95:121 3
Раднички (С) 3 1 0 2 67:78 2
Кикинда 3 1 0 2 68:87 2
Наиса 3 0 1 2 73:78 1
Макс спорт 3 0 1 2 73:88 1
Јуниор 3 0 0 3 78:100 0

5. КОЛО: Јуниор - Раднички (К), Књаз Милош - Макс спорт, Миленијум - Наиса, Црвена звезда - Раднички (С), Јагодина - Војводина, Железничар - Кикинда.

ОДБОЈКА

СУПЕР ЛИГА - Ж

Обреновац за историју

ИСТОРИЈСКИ меч одиграће одбојкашице Смеч 5 наредног викенда у обреновачкој хали спортова. То ће бити њихова премијера у елити српске одбојке, Супер лиги Србије, после само пет година од оснивања. Екипа се спремила за велике изазове, а први је меч са ТЕНТ-ом, већ годинама стандардним чланом најквалитетнијег ранга. Циљ је, као и сваког клуба скромног буџета у првој години такмичења, опстанак у лиги.

Остали парови првог кола су: Железничар (Лајковача) - Колубара (Лазаревац), Партизан (Београд) - Динамо (Панчево), Спартак (Суботица) - Јединство (Ужице) и Јединство (Стара Пазова) - Црвена звезда (Београд).

Распоред утакмица нашег клуба у јесењем делу првенства је следећи:
2. коло (18/20. 10): Смеч 5 - Јединство (СП),
3. коло (25/27. 10): Црвена звезда - Смеч 5,
4. коло (1/3. 11): Колубара - Смеч 5,
5. коло (8/10. 11): Смеч 5 - Јединство (У),
6. коло (15/17. 11.): Динамо - Смеч 5,
7. коло (22/24. 11.): Смеч 5 - Железничар,
8. коло (29. 11/1. 12.): Партизан Визура - Смеч 5,
9. коло (6/8. 12.): Смеч 5 - Спартак.

Други део првенства наставља се у континуитету, са двонедељном паузом за новогодишње и божићне празнике. Осам најбољих екипа наставља такмичење у плеј офу за титулу првака, последња испада а претпоследња игра бараж за опстанак са другопласираном из Прве лиге Србије.

М. М.

ОК РАДНИЧКИ

Спартак славио

КРАГУЈЕВАЧКИ суперлигаш у протеклих седам дана одиграо је само један припремни меч. Од наше састава, додуше комбинованог због болести неколико играча, био је бољи Спартак из Љига резултатом 3:1. Меч је одигран у Крагујевцу. Синоћ је на програму био сусрет са Рибницом у Краљеву, а у клубу за викенд траже још одговарајућих ривала.

Иначе, првенство почиње за десет дана, а у првом колу ривал је Млади радник. Пре тога, 17. октобра, Раднички ће одиграти утакмицу Супер купа са Црвеном зvezdom, а овај пехар се додељује први пут у историји српске одбојке.

М. М.

ВАТЕРПОЛО

ПРЕД "ЦРВЕНИМА" ЕВРО И ДОМАЋИ ИЗАЗОВИ

Паклена недеља

УВЕРТИРА крагујевачких ватерполиста у сигурно најнапорнију такмичарску недељу, у којој их очекује квалификациони турнир у Италији за пласман у Европу, те старт домаћег првенства, где је ривал београдски Партизан, била је у недељу, када су две најбоље ватерполо екипе, не само у Србији, већ и у Европи, Раднички и Црвена звезда приредили прави спектакл у Ужицу, у ревијалном мечу поводом Дана града и пуштања у рад затворог базена.

Ужичани су имали прилику да на делу виде актуелног освајача лиге шампиона и победника Купа Европе. У мечу који се играо два пута по десет минута, славили су Крагујевчани са 9:6.

Ипак, далеко је значајније оно што следи од сутра до недеље. Турнир у близини Ђенове, малом месту Реко, одакле потиче славни ватерполо тим Про Реко, који ће, заједно са још једним великаном овог спорта, загребачком Младости, уз тим Будве из Црне Горе, покушати да се супротстави силном саставу "црвених", до сада непобеженом у европским дуелима. Од ова четири тима, само два иду у завршно надметање за учешће у Лиги шампиона, па ће се, логична је претпоставка, у три дана водити прави рат.

Прво коло, 16. 10. 2013.

Раднички - Партизан

Друго коло, 19. 10. 2013.

Војводина - Раднички

Треће коло, 2. 11. 2013.

Раднички - Наис

Четврто коло, 6. 11. 2013.

ЖАК - Раднички

Пето коло, 23. 11. 2013.

Раднички - Црвена звезда

Шесто коло, 07. 12. 2013.

Раднички - Бањица

Седмо коло, 14. 12. 2013.

Дунав - Раднички

Осмо коло, 18. 1. 2014.

Партизан - Раднички

Девето коло, 1. 2. 2014.

Раднички - Војводина

Десето коло, 8. 2. 2014.

Наис - Раднички

Једанаесто коло, 15. 2. 2014.

АТЛЕТИКА

Дарко славио у Зајечару

ПРВИ крос РТС, трчан у Зајечару, прошао је у знаку атлетичара Радничког Дарка Живановића, који је победио у сениорској конкуренцији.

Ипак, већ следећег викенда, када се караван премешта у Пожаревац, биће му знатно теже, јер се на стазу враћа и његов највећи такмач, Ужи чанин Мирко Петровић.

Б. У. К.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

НФЛ разочарање у Крагујевцу

ПОЛА године пре почетка новог шампионата Србије у америчком фудбалу Дивљи Вепрови довели су прво појачање и то веома звучно. Ради се о квотербеку Ајку Витакеру, играчу који је био једна од највећих нада овог спорта у Америци, али се доласком на колец предао „слатком“ животу, чак завршио на лечењу од алкохола. После опоравка највећа врата за њега била су затворена, али допутовао је у Србију, баш у Крагујевац.

Бољи познаваоци прилика кажу да је ово најзвучније име икада пристигло у нашу земљу. Каријеру је почeo у Мериленду као члан средњошколске екипе, а наставио на Вирџинија Тек Универзитету.

Двобој са Крунама

ПРЕЋЕ коло Јуниорске лиге Србије у америчком фудбалу доноси дуел за сада две једине непоражене екипе. Крагујевачки и краљевачки састав одиграће меч који ће вероватно одлучити победничку групу „Југ“ и тако неком од ова два тима донети предност у полуфиналним борбама.

Дивљи Вепрови иду на ноге Краљевским Крунама у недељу, у нади да ће, после прошлогодишњег неучествовања у плеј-офу, ове сезоне бити најозбиљнији кандидат за титулу шампиона.

И Мачке у Краљеву

ДО САДА непобеђене на два турнира у првом шампионату наше земље у америчком фудбалу, Дивље Мачке ће у Краљеву још једном понудити ривалкама прилику за реванш. Треће коло Лужне дивизије игра се за викенд, а ривалке су Обреновчанке, Краљевчанке и Боранке.

Наши играчице већ су обезбедиле учешће у плеј-офу, а како ствари теку, биће то са прве позиције.

М. М.

КОШАРКА

ЦИБОНА - РАДНИЧКИ 66:82

У Загребу к'о код куће

ЕВРОКУП

Група тешка, премијера у Атини

БАРСЕЛОНА је била домаћин церемоније жребања за овогодишње такмичење у Еврокупу. Једни представник Србије, крагујевачки Раднички, играће у групи „Х“ са екипама Спартака из Санкт Петербурга, истанбулског Бешикташа, атинског Паниониоса, Нептунас Калпеде из Литваније и финских Бизонима из града Лоиме.

Први меч на програму је у среду, 16. октобра у Атини, а даљи распоред утакмица нашег тима је следећи:

22/23. октобар: Раднички - Бизони,
29/30. октобар: Раднички - Спартак,
5/6. новембар: Нептунас - Раднички,
12/13. новембар: Раднички - Бешикташ,
19/20. новембар: Раднички - Паниониос,
26/27. новембар: Бизони - Раднички,
3/4. децембар: Спартак - Раднички,
10/11. децембар: Раднички - Нептунас,
17/18. децембар: Бешикташ - Раднички.

Три најбоље екипе уђиће у наставак такмичења када се, уз појачање „отпалих“ екипа из Евролиге, формирају нових осам група од по четири тима који играју поново по двокружном бод систему. По две најбоље из тог дела такмичења иду трећу фазу, осмину финала, када се прелази на куп система.

М. М.

КУГЛАЊЕ

СУПЕР ЛИГА

Хоће ли их пауза пореметити

ПРОШАО је краћи прекид у првенству Супер лиге Србије, па се настављају куглашка надметања.

Водовод дочекује најбољу екипу првенства - Београд, која је до сада од 32 могућа бода освојила чак 31. Да ли је и колико пауза утицала на форму „водовоција“, остаје да се види.

Меч је заказан за недељу, 13. Октобар, у Другој крагујевачкој гимназији, са почетком у 11 сати.

ПРВА ЛИГА

Могућ поправни

ПОСЛЕ првог, и јединог пораза у досадашњем првенству, од Бакра из Бора, крагујевачки Пак промет ове суботе, у оквиру петог кола Прве лиге Србије, групе Центар, дочекује Сmederevo.

Сусрет ове две екипе на програму је у куглани Друге крагујевачке гимназије, у суботу, од 11 сати.

АБА ЛИГА

Дерби у Пиониру

ПОРЕД утакмице у Загребу, одиграно је комплетно прво коло АБА лиге, а резултати су следећи: МЗТ Скопље - Олимпија 79:60, Широки - Црвена звезда 80:79, Крка - Будућност 60:57, Задар - Солник 71:67, Партизан - Игокеа 67:56 и Мега Визура - Цедевита 62:72.

Током седмице на програму је било друго коло у коме је у Крагујевцу гостовао Широки, а већ за викенд на програму је треће. Најтежи испит, барем у првом делу, по „црвени“ биће у Београду, против Црвене звезде, екипе која има велике амбиције како у АБА тако и у Евролиги. Меч се игра у суботу од 21 сат.

Истога дана играју још Задар - Цедевита, Крка - Партизан и МЗТ Скопље - Будућност, док се дан касније састају Широки - Олимпија, Мега Визура - Игокеа и Цибона - Солник.

Финалисти у Евролигу

НАСУПРОТ прошлогодишњем галиматијасу око учешћа АБА лигаша у Евролиги, ове године су челиници Сидра решили да се пре старта такмичења знају пропозиције.

Тако ће два директна места у елитном европском клупском такмичењу остварити учесници финала плеј-офа, док ће у квалификације следећи најбољи из лигашког дела. Уколико се догоди да су све три екипе из исте државе, тада трећепласирани губи право наступа, те ће квалификант бити следећи најбољи, обавезно из друге земље.

Даљи пласман по редоследу одлучиће о учесницима Еврокупа, или да сада се још увек не зна колико ће места Јадранска лига добити у том такмичењу.

М. М.

СУПЕР ЛИГА - Ж

Није добро почело

КОШАРКАШИЦЕ Радничког, упркос добрим резултатима у првом периоду, „оклизнуле“ су се на старту првенства Прве А лиге за даме.

Оне су у првом колу поражене у Србобрану од истоимене екипе резултатом 73:50. Домаће кошаркашице већ у првој четвртини су направиле позамашну разлику (23:11), а насумични покушаји да се ухвати приклучак крајем првог полувремена, нису уродили плодом. Пораз је био неминован лошим издањем у последњој деоници игре у којој су „црвени“ постигле свега шест кошева (15:6).

Једина светла тачка у редовима Радничког била је новајлија Драгана Гобељић која је убацила 13 кошева и уз то имала шест скокова и једну асистенцију. Више се очекивало од Александре Катић, чувене „тројкашице“ Крагујевчанки, која, на жалост, од седам покушаја није успела да убаци ни једну тројку.

Други представник Крагујевца у овом рангу такмичења - Шумадија, своју утакмицу првог кола против Старе Пазове играла је синоћ, а за викенд су већ на програму дуели другог кола Прве А лиге. Стара Пазова ће поново гостовати, овог пута Радничком, а утакмица је у суботу у хали Гордана Гоца Богојевић у Великом парку од 17 сати. Са друге стране, Шумадинке ће на мегдан Спартаку у Суботици.

С. М. С.

ОД ЧЕТВРТКА ДО ЧЕТВРТКА

ПЕТАК

ФУТСАЛ: Економац
- Нови Пазар, хала „Језеро“ (18.30)

СУБОТА

КУГЛАЊЕ: Пак Ђорђемај
- Бакар (Бор), кујлана Друге тимназије (11.00)

КОШАРКА (Ж): Раднички
- Стара Пазова, хала „Гордана Богојевић“ (17.00)

РУКОМЕТ: Раднички
- Врбас, хала „Језеро“ (18.00)

ОДБОЈКА (Ж): Крајуј
- Зрењанин, хала „Гордана Богојевић“ (20.00)

НЕДЕЉА

КУГЛАЊЕ: Водовод
- Београд, кујлана Друге тимназије (11.00)